

Заштита података о личности:
Ставови и мишљења Повереника

Издавач
Повереник за информације од јавног значаја
и заштиту података о личности
Булевар краља Александра бр. 15, 11000 Београд
Тел.: + 381 11 3408 900
Факс: + 381 11 3343 379
Е-mail: office@poverenik.rs
www.poverenik.rs

За издавача
Милан Мариновић

Уредник
Гордана Мохоровић

Лекџура, дизајн и њрелом
Службени гласник

Штамџа
Службени гласник

Тираж
500 примерака

ISBN 978-86-901034-6-1

Београд, 2022.

Повереник за информације
од јавног значаја и заштиту
података о личности

Заштита података о личности: Ставови и мишљења Повереника

Садржај

Уводна реч	9
1. Утврђивање чињеничног стања у поступцима надзора	11
1.1. Поверавање послова видео-надзора лиценцираној фирми без закљученог уговора	12
1.2. Здравствени центар основном суду, у сврху доказивања датума отварања боловања запослене, доставио податке о здравственом стању њене ћерке	21
1.3. Објављивање ЈМБГ деце примљене у предшколску установу на званичној интернет презентацији и огласној табли	27
1.4. Факултет није ограничио рок чувања података до истека остваривања сврхе обраде	31
1.5. Због пропуста у примени мера заштите подаци о личности из Центра АА откривени трећој страни	35
1.6. Неовлашћено приступање фотографијама лица, сачињеним за потребе издавања личне карте, након чега су те фотографије објављене у штампаним и електронским медијима	42
1.7. Јавно објављена фотографија из Регистра матичне књиге венчаних	42
1.8. Аудио-снимање затвореника	48
1.9. Ко надзире употребу видео-надзора?	55
1.10. Објављивање докумената који садрже податке о личности на друштвеним мрежама	57
1.11. Нису примењене одговарајуће мере анонимизације, те је идентитет лица утврдив, чиме су подаци о личности тих лица постали доступни трећим лицима на основу захтева за приступ информацијама од јавног значаја.	59
1.12. Лице овлашћено за пријем информација и вођење поступка у вези са унутрашњим узбуњивањем није заштитило податке узбуњивача, односно податке на основу којих се може открити идентитет узбуњивача	66
1.13. Да ли прекршајни суд има право да врши доставу позива на адресу фирме у којој је лице запослено и одакле суду ти подаци?	69
1.14. Руководилац АА, без пружања неопходних информација прикупља податке запослених: име и презиме, радно место, назив сектора у којем су ангажовани и податак да ли су или нису исказали интересовање за вакцинацију на порталу еУправа.	71
1.15. Јавни извршитељ објавио ЈМБГ на обавештењу на улазним вратима зграде	77

2. Остваривање права на основу поднетих притужби	81
2.1. Имејл адреса као податак о личности	82
2.2. Право на слободу изражавања као претежније у односу на право на заборав	84
2.3. Извршење законских обавеза руковооца као услов за брисање података о личности	90
2.4. Одговорност за радње обраде података о личности лежи на руковооцу, а не на обрађивачу	93
2.5. Право на копију података лице на које се подаци односе може остварити лично или преко пуномоћника	97
2.6. Уговор о кредиту с пратећом документацијом јесте податак о личности лица на које се уговор односи и лице има право на копију без обзира на то да ли је престао пословни однос између банке и тог лица	98
2.7. Остварење сврхе обраде података о личности као разлог за њихово брисање	101
3. Процена утицаја на заштиту података о личности	105
3.1. Послодавац намерава да успостави систем за анализу локације и кретања запослених, и то података о уласцима, изласцима (крај рада), службеним изласцима, приватним изласцима, службеним посетама и изласцима на паузу	106
3.2. Послодавац намерава да врши обраду података о личности запослених употребом софтвера за контролу рада запослених на даљину	110
3.3. Послодавац намерава да врши обраду података о личности запослених коришћењем апликације која назначава неподударане IP адресе запосленог са адресом коју има Руковалац	115
3.4. Пословна банка намерава да врши обраду података о личности корисника друштвених мрежа који искажу интересовање за кредитну картицу	119
3.5. Послодавац разматра увођење silent monitoring опције која омогућава да надређени имају приступ рачунарима запослених и да надгледају рад својих запослених током пружања подршке крајњим корисницима	123
3.6. Послодавац намерава да успостави систем за аутоматску контролу и бележење уласка/изласка у/из просторија путем картица и проверу идентитета лица које носи картицу	127
3.7. Послодавац намерава да врши обраду података о геолокацији запослених у маркетингу и продаји који раде на терену	133
3.8. Фармацеутска кућа намерава да започне превентивну акцију опсервативног и проспективног карактера која ће се спроводити у више домова здравља	137

4. Најчешћа питања о легитимном интересу	143
4.1. Како проценити да ли је обрада неопходна?	144
4.2. Како утврдити претежност интереса?	144
4.3. Да ли лице има право да се успротиви обради заснованој на легитимном интересу?	146
4.4. Да ли органи власти могу користити легитимни интерес као правни основ за обраду података о личности?	147
4.5. Да ли се легитимни интерес може користити као правни основ за обраду података о личности деце?	147
4.6. Да ли се легитимни интерес може користити као правни основ за обраду посебних врста података о личности из члана 17. ЗЗПЛ?	147
4.7. Да ли привредно друштво, у сврху непосредног оглашавања, може користити легитимни интерес као правни основ за обраду података о личности у складу са ЗЗПЛ?	148
4.8. Да ли послодавац, на основу легитимног интереса, може од лица са којим намерава да закључи уговор о раду, или да га на други начин радно ангажује, тражити извод из казнене евиденције, односно уверење да то лице није осуђивано и да се против њега не води кривични, односно истражни поступак?	149
5. Одговори на представке грађана	151
5.1. Да ли би Агенција за спречавање корупције, дајући увид у целокупну базу података из Регистра имовине и прихода јавних функционера Пореској управи, вршила прекомерну обраду података о личности?	152
5.2. Да ли предузеће може да закључи уговор о ангажовању лица за заштиту података о личности са физичким лицем запосленим у другом правном лицу?	155
5.3. Да ли се самоиницијативно достављање података о здравственом стању може сматрати пристанком за обраду података о личности?	156
5.4. Да ли послодавац, приликом заснивања радног односа са одређеним лицем, може да тражи потврду суда да се против њега не води кривични поступак?	158
5.5. Да ли Универзитет може прикупити податке од факултета о студентима са инвалидитетом и са хроничним обољењима и студената припадника ромске националне мањине на основу сагласности дате потписивањем ШВ-20 обрасца?	159
5.6. Да ли привредно друштво које пружа услуге преузимања и испоруке пошиљака има статус руковаоца или обрађивача?	161
5.7. Да ли је приватна предшколска установа орган власти и у обавези да одреди лице за заштиту података о личности?	163
5.8. Да ли се, приликом уређивања односа између руковаоца из Републике Србије и обрађивача из друге државе, у текст стандардних уговорних клаузула могу унети одредбе Опште уредбе о заштити података	

- (GDPR) и као надлежан орган за случај спора одредити инострани суд или арбитража? 164
- 5.9. Да ли је високошколска установа обавезна да подносиоцу захтева за приступ информацијама од јавног значаја достави податке који се односе на некадашњег студента те установе?..... 166
- 5.10. Да ли је послодавац дужан да од запослених прибави пристанак за обраду података о личности у ситуацији када намерава да ангажује књиговодствену агенцију која ће вршити обрачун зарада запослених? . 168
- 5.11. Да ли се, у случају преноса целокупног пословања са једног правног лица, које обрађује велики број података о личности, на друго правно лице, доводи у питање основаност обраде података о личности? 171
- 5.12. Да ли се дијагноза/шифра болести, као податак о личности, може наћи у извештају о привременој спречености запосленог за рад у сврху обрачуна накнаде зараде?..... 174
- 5.13. Да ли се подаци о запосленима у установама које обављају делатност образовања и васпитања могу објавити на порталу Министарства просвете, науке и технолошког развоја као отворени подаци? 176
- 5.14. Да ли је број хашије возила податак о личности? 179
- 5.15. Да ли из одредаба Нацрта закона о електронским комуникацијама, којима је утврђено да је коришћење електронских комуникационих мрежа дозвољено уз пристанак корисника и да му је пружена прилика да такву обраду одбије, произлази да су предвиђена два начина давања пристанка за обраду података о личности који се међусобно искључују (*opt in*) и (*opt out*)? 180

УВОДНА РЕЧ

Драги читаоче, пред тобом је седма публикација Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (у даљем тексту: Повереник) која се односи на област заштите података о личности. Иако седма по реду, она је заправо прва у којој је приказано стање у области заштите података о личности после ванредног стања, а друга од почетка примене новог Закона о заштити података о личности (у даљем тексту: ЗЗПЛ).

За разлику од претходне публикације у којој је систематизација праксе била уређена по областима, ове године *Публикација* је подељена по надлежностима сектора Повереника који се баве заштитом података о личности: Сектору за надзор, Сектору за заштиту права лица и пренос података и Сектору за хармонизацију.

Разлог за ову промену лежи у покушају аутора да се читалац *Публикације*, осим са стањем у области заштите података о личности приказаног кроз примере из праксе, ближе упозна и са организацијом рада Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности у надлежности заштите података о личности.

Говорећи о примерима из праксе објављеним у овој публикацији, може се за почетак изнети оцена стања у овој области људских права, а она је таква да и даље постоје бројни нерешени проблеми, који су пре свега последица чињенице да готово нико од корисника и обвезника ЗЗПЛ није у довољној мери упознат са својим правима и обавезама.

То, као и непотпуност и непрецизност самог ЗЗПЛ, допринело је да број предмета по којима поступа Повереник у области заштите података о личности расте. Са циљем бољег упознавања грађана и осталих субјеката, у које се посебно сврстава Руковалац и обрађивач података о личности, Повереник је, колико год је то било могуће у околностима изазваним пандемијом ковида 19, обављао едукације о праву на заштиту података о личности. Осим тога, Повереник је покренуо иницијативу за увођење заштите података о личности у школске програме основних и средњих школа.

Публикација садржи многе примере из праксе Повереника у делу надзора над применом ЗЗПЛ, у делу поступања по притужбама грађана и у делу којим су изражена мишљења и ставови Повереника иницирани захтевима разних субјеката.

Примери наведени у овој публикацији углавном представљају изворну праксу Повереника будући да и даље не постоји довољно

богата пракса поступања регулаторних независних органа у овој области у другим државама и међународним организацијама.

Посебну пажњу треба обратити на примере из *Публикације* који говоре о случајевима у вези са обрадом података коришћењем видео-надзора, обрадом и заштитом података о здравственом стању, незаконитим објављивањем ЈМБГ деце, откривањем трећој страни података о личности као последице одсуства примена мере заштите, обрадом података о личности у сврху другачију од оне за коју су прикупљени, објављивањем докумената који садрже податке о личности на друштвеним мрежама, неправилном анонимизацијом података о личности, имејл адресом као податком о личности, односом права на слободу изражавања и права на заборав, тиме да ли је уговор о кредити с пратећом документацијом податак о личности и друго.

Због свог значаја посебно је као тема обрађена пракса Повереника која се односи на процену утицаја на заштиту података о личности.

Такође, у *Публикацији* је указано на поступак утврђивања постојања легитимног интереса као правног основа за обаду података о личности.

Последњи део *Публикације* садржи одговоре на представке и питања грађана у вези с разним недоумицама промене ЗЗПЛ.

Уверени смо да ће многе дилеме и нерешена питања добити свој одговор усвајањем Стратегије заштите података о личности за период 2022–2030. године. Израду Стратегије заштите података о личности иницирали су Влада Републике Србије, Повереник и Министарство правде. С тим у вези је 2021. године оформљена Радна група за израду Стратегије, а активности ове радне групе довеле су до утврђивања циљева Стратегије и мера које треба спровести у сврху њиховог остваривања. То пре свега подразумева измене и допуне ЗЗПЛ као основног правног инструмента за остваривање права на заштиту података о личности, као и да се у што скорије време донесу закони који ће регулисати сада нерегулисане области, као што су: обрада података путем видео-надзора, однос вештачке интелигенције и заштите података о личности, однос дигитализације и заштите података о личности.

ЗАМЕНИЦА ПОВЕРЕНИКА
Сања Унковић

1. УТВРЂИВАЊЕ ЧИЊЕНИЧНОГ СТАЊА У ПОСТУПЦИМА НАДЗОРА

1.1. ПОВЕРАВАЊЕ ПОСЛОВА ВИДЕО-НАДЗОРА ЛИЦЕНЦИРАНОЈ ФИРМИ БЕЗ ЗАКЉУЧЕНОГ УГОВОРА

Привредно друштво... врши видео-надзор у малопродајним објектима, између осталог, у сврху контроле рада запослених, а обрада је поверена обрађивачу са лиценцом у смислу прописа о приватном обезбеђењу, али без закљученог уговора или другог правно обавезујућег акта

СЕНТЕНЦА:

Повереник изриче опомену Привредном друштву... (у даљем тексту: Руковалац), јер:

- 1) обраду података о личности путем видео-надзора у својим малопродајним објектима врши супротно начелу обраде „законитост, поштење и транспарентност“, чиме Руковалац повређује одредбе члана 5. став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности (у даљем тексту ЗЗПЛ), као и одредбе члана 23. ст. 1–3. тог закона, јер у тренутку прикупљања података лицима на која се подаци односе не пружа све информације о обради коју врши путем видео-надзора;
- 2) податке о личности прикупљене путем видео-надзора користи у сврху контроле и надгледања рада запослених, а та сврха се разликује од сврхе прописане законом, којим је уређено вршење послова техничке заштите уз употребу уређаја за снимање слике, чиме Руковалац поступа супротно начелу обраде „ограничење у односу на сврху“ и повређује одредбе члана 5. став 1. тачка 2) ЗЗПЛ;
- 3) је предметну обраду поверио обрађивачу АА, из..., без уговора или другог правно обавезујућег акта, супротно члану 45. ст. 3. и 4. ЗЗПЛ.

ИЗ ОБРАЗЛОЖЕЊА:

Повереник је преко овлашћених лица, у складу са чланом 78. став 2. ЗЗПЛ, по службеној дужности извршио ванредан теренски инспекцијски надзор над применом ЗЗПЛ од Руковаоца и предмет наведеног поступка је обрада података о личности коју Руковалац врши путем видео-надзора у својим малопродајним објектима. Дана 12. 7. 2021. године сачињен је Записник о извршеном инспекцијском надзору бр. 072-04-1580/2021-07 који је достављен Руковаоцу и на који, у року који је прописан чланом 36. став 1. Закона о инспекцијском надзору („Службени гласник РС“, бр. 36/15, 44/18 – др. закон и 95/18), нису стављене примедбе.

На основу изјава представника Руковаоца присутног у време вршења ванредног теренског инспекцијског надзора, увида у простор малопродајног објекта на адреси... и опрему из система видео-надзора и увида у интерни акт о видео-надзору и уговор о раду запослених у малопродајном објекту те достављених скенираних решења МУП, Дирекције полиције, Управе полиције Београд, којим су АА из... издате лиценце за вршење послова планирања система техничке заштите и монтаже, пуштања у рад, одржавање система техничке заштите и обуке корисника, утврђено је:

- да Руковалац врши обраду путем видео-надзора у малопродајном објекту на адреси...
- да се наведена обрада врши у сврху безбедности лица и имовине, уласка и изласка из службеног, односно пословног простора, како је наведено у интерном акту о видео-надзору од 8. 3. 2019. године;
- да је на улазним вратима истакнуто графичко обавештење о вршењу видео-надзора;
- да се врши обрада података са четири камере, а да се снимци похрањују на DVR уређају са хард-диском од 4 ТВ;
- да и у другим малопродајним објектима Руковалац врши видео-надзор помоћу сличних система које чини слична опрема;
- да су камере усмерене на продајни простор и простор око касе;
- да је АА из... лично извршио инсталацију камера и опреме из система видео-надзора, да није запослен код Руковаоца, да није у уговорном односу с Руковаоцем и да нема регистровану делатност која се односи на послове техничке заштите;
- да АА из... има лиценце за вршење послова планирања система техничке заштите и монтаже, пуштања у рад, одржавање система техничке заштите и обуке корисника, али да нема лиценцу за процену ризика у заштити лица, имовине и пословања;
- да су наведене лиценце (решења) Министарства унутрашњих послова, Дирекције полиције, Управе полиције, издате 18. 1. 2018. године;
- да је ББ из..., као присутни представник Руковаоца, изјавио да Руковалац не врши аудио-надзор;
- да је Руковалац у интерном акту о видео-надзору упознао запослене са сврхом обраде, ограничењима коришћења, року чувања и да су акт потписали законски заступник Руковаоца и инсталатер, АА из...;
- да приступ слици/похрањеним снимцима из система видео-надзора има АА из... и законски заступник Руковаоца и да је приступ DVR уређају и апликацији могућ преко корисничког имена и шифре/лозинке (осам карактера, укључујући мала и велика слова, специјалне карактере и бројеве) коју знају само та два лица;

– да у чл. 20. и 21. уговора о раду стоји: „Члан 20. У циљу унапређења организације пословања, веће безбедности и контроле рада запослених Послодавац у радном простору и радној околини може инсталирати систем видео-надзора (даље: електронски надзор), са јасном ознаком да је простор под таквим надзором. Члан 21. Запослени својим потписом на овом Уговору даје изричиту сагласност да се системом електронског надзора врши надгледање његовог рада у континуитету, да се подаци архивирају и да их Послодавац може користити у доказне сврхе, сагласно закону и Правилнику.“

Чланом 42. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, број 98/06) зајемчена је заштита података о личности и прописано је да се прикупљање, држање, обрада и коришћење података о личности уређују законом, да је забрањена и кажњива употреба података о личности изван сврхе за коју су прикупљени, у складу са законом, осим за потребе вођења кривичног поступка или заштите безбедности Републике Србије, на начин предвиђен законом, те да свако има право да буде обавештен о прикупљеним подацима о својој личности, у складу са законом, и право на судску заштиту због њихове злоупотребе.

ЗЗПЛ, између осталог, уређују се право на заштиту физичких лица у вези са обрадом података о личности и слободан проток таквих података, начела обраде, правна лица на које се подаци односе, обавезе руковалаца и обрађивача података о личности, кодекс поступања, пренос података о личности у друге државе и међународне организације, надзор над спровођењем овог закона, правна средства, одговорност и казне у случају повреде права физичких лица у вези са обрадом података о личности, као и посебни случајеви обраде, сагласно члану 1. став 1. тог закона.

Податак о личности је сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што су име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета, сагласно члану 4. тачка 1) ЗЗПЛ.

Тачком 2) наведеног члана ЗЗПЛ прописано је да је лице на које се подаци односе физичко лице чији се подаци о личности обрађују, док је тачком 3) истог члана ЗЗПЛ прописано да је обрада података о личности свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано са подацима о личности или њиховим скуповима, као што су прикупљање, бележење, разврставање, груписање, односно структурисање, похрањивање, уподобљавање или мењање, откривање, увид, употреба, откривање преносом, односно достављањем,

умножавање, ширење или на други начин чињење доступним, употређивање, ограничавање, брисање или уништавање (у даљем тексту: обрада).

Руководалац је физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обраде, а законом којим се одређују сврха и начин обраде може се одредити и руководалац или прописати услови за његово одређивање, како је то прописано чланом 4. тачка 8) ЗЗПЛ.

Тачком 9) наведеног члана ЗЗПЛ прописано је да је обрађивач физичко или правно лице, односно орган власти који обрађује податке о личности у име руковоаца.

Пристанак лица на које се подаци односе је свако добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље тог лица, којим то лице, изјавом или јасном потврдном радњом, даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе, како је то прописано тачком 12) члана 4. ЗЗПЛ.

I 1) Чланом 5. став 1. ЗЗПЛ прописана су начела обраде података о личности.

Подаци о личности морају се обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“) и законита обрада је обрада која се врши у складу са тим законом, односно другим законом којим се уређује обрада, као што је то прописано тачком 1) наведеног члана ЗЗПЛ.

Чланом 12. ЗЗПЛ прописано је да је обрада законита само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе пристало је на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна ради поштовања правних обавеза руковоаца; 4) обрада је неопходна ради заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна ради обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца; 6) обрада је неопходна ради остваривања легитимних интереса руковоаца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно.

Када је у питању давање пристанка за обраду, члан 15. став 1. ЗЗПЛ прописује да, ако се обрада заснива на пристанку, руководалац

мора бити у могућности да предочи да је лице пристало на обраду својих података о личности.

Следећа два става наведеног члана ЗЗПЛ прописују:

„Ако се пристанак лица на које се подаци односе даје у оквиру писмене изјаве која се односи и на друга питања, захтев за давање пристанка мора бити представљен на начин којим се издваја од тих других питања, у разумљивом и лако доступном облику, као и уз употребу јасних и једноставних речи. Део писмене изјаве који је у супротности са овим законом не производи правно дејство.

Лице на које се подаци односе има право да опозове пристанак у сваком тренутку. Опозив пристанка не утиче на допуштеност обраде која је вршена на основу пристанка пре опозива. Пре давања пристанка лице на које се подаци односе мора бити обавештено о праву на опозив, као и дејству опозива. Опозивање пристанка мора бити једноставно, као и давање пристанка.“

Приликом оцењивања да ли је пристанак за обраду података о личности слободно дат посебно се мора водити рачуна о томе да ли се извршење уговора, укључујући и пружање услуга, условљава давањем пристанка који није неопходан за његово извршење, како је то прописано чланом 15. став 4. ЗЗПЛ.

Вршење послова приватног обезбеђења, у конкретном случају послова техничке заштите уз употребу уређаја за снимање слике, уређено је одредбама Закона о приватном обезбеђењу („Службени гласник РС“, бр. 104/13, 42/15 и 87/18, у даљем тексту: ЗОПО).

Чланом 20. став 1. ЗОПО прописано је да правно лице и предузетник послове приватног обезбеђења може вршити само на основу и у оквиру закљученог писаног уговора са правним лицем, предузетником или физичким лицем коме пружа услуге.

Такође, ст. 5. и 7. наведеног члана прописују да се процена ризика у заштити лица, имовине и пословања врши по захтевима и на начин прописан важећим српским стандардом у области приватног обезбеђења, а да се план обезбеђења, односно план поступања са ризицима, сачињава на основу акта о процени ризика у заштити лица, имовине и пословања.

Како Руковалац није у уговорном односу са физичким лицем које је инсталирало опрему из система видео-надзора и то лице нема регистровану делатност која се односи на послове техничке заштите, нити лиценцу за процену ризика у заштити лица, имовине и пословања, утврђено је да се предметна обрада врши супротно закону којим је уређена, чиме Руковалац повређује начело „законитост, поштење и транспарентност“ и одредбе члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ.

Такође, одредба члана 21. уговора о раду Руковаоца, где стоји: „Запослени својим потписом на овом уговору даје изричиту сагласност

да се системом електронског надзора врши надгледање његовог рада у континуитету, да се подаци архивирају и да их послодавац може користити у доказне сврхе, сагласно закону и Правилнику“, није законит основ по коме Руковалац може вршити обраду података о личности који се односе на његове запослене путем видео-надзора.

Члан 21. став 1. ЗЗПЛ прописује да је Руковалац дужан да предузме одговарајуће мере да би лицу на које се подаци односе пружио све информације из чл. 23. и 24. тог закона, односно информације у вези са остваривањем права из члана 26, чл. 29. до 31, члана 33, чл. 36. до 38. и члана 53. тог закона, на сажет, транспарентан, разумљив и лако доступан начин, коришћењем јасних и једноставних речи, а посебно ако је реч о информацији која је намењена малолетном лицу, да се те информације пружају у писменом или другом облику, укључујући и електронски облик ако је то погодно и да се, ако лице на које се подаци односе то захтева, информације могу пружити усмено, под условом да је идентитет лица несумњиво утврђен.

Чланом 23. ст. 1. до 4. даље је прописано:

„Ако се подаци о личности прикупљају од лица на које се односе, руковалац је дужан да у тренутку прикупљања података о личности том лицу пружи следеће информације:

- 1) о идентитету и контакт подацима руковаоца, као и његовог представника, ако је он одређен;
- 2) контакт податке лица за заштиту података о личности, ако је оно одређено;
- 3) о сврси намеравање обраде и правном основу за обраду;
- 4) о постојању легитимног интереса руковаоца или треће стране, ако се обрада врши на основу члана 12. став 1. тачка б) овог закона;
- 5) о примаоцу, односно групи прималаца података о личности, ако они постоје;
- 6) о чињеници да руковалац намерава да изнесе податке о личности у другу државу или међународну организацију, као и о томе да ли се та држава или међународна организација налази на листи из члана 64. став 7. овог закона, а у случају преноса из чл. 65. и 67. или члана 69. став 2. овог закона, о упућивању на одговарајуће мере заштите, као и о начину на који се лице на које се подаци односе може упознати с тим мерама.

Уз информације из става 1. овог члана, руковалац је дужан да у тренутку прикупљања података о личности лицу на које се подаци односе пружи и следеће додатне информације, које могу да буду неопходне да би се обезбедила поштена и транспарентна обрада у односу на то лице:

- 1) о року чувања података о личности или, ако то није могуће, о критеријумима за његово одређивање;

- 2) о постојању права да се од руковаоца захтева приступ, исправка или брисање његових података о личности, односно постојању права на ограничење обраде, права на приговор, као и права на преносивост података;
- 3) о постојању права на опозив пристанка у било које време, као и о томе да опозив пристанка не утиче на допуштеност обраде на основу пристанка пре опозива, ако се обрада врши на основу члана 12. став 1. тачка 1) или члана 17. став 2. тачка 1) овог закона;
- 4) о праву да се поднесе притужба Поверенику;
- 5) о томе да ли је давање података о личности законска или уговорна обавеза или је давање података неопходан услов за закључење уговора, као и о томе да ли лице на које се подаци односе има обавезу да дâ податке о својој личности и о могућим последицама ако се подаци не дају;
- 6) о постојању аутоматизованог доношења одлуке, укључујући профилисање из члана 38. ст. 1. и 4. овог закона и, најмање у тим случајевима, сврсисходне информације о логици која се при томе користи, као и о значају и очекиваним последицама те обраде по лице на које се подаци односе.

Ако руковалац намерава да даље обрађује податке о личности у другу сврху која је различита од оне за коју су подаци прикупљени, руковалац је дужан да пре започињања даље обраде, лицу на које се подаци односе, пружи информације о тој другој сврси, као и све остале битне информације из става 2. овог члана.

Ако је лице на које се подаци односе већ упознато са неком од информација из ст. 1. до 3. овог члана, руковалац нема обавезу пружања тих информација.“

Као што је већ наведено, увидом у интерни акт о видео-надзору од 8. 3. 2019. године утврђено је да је Руковалац упознао запослене са сврхом обраде, ограничењима коришћења и роком чувања, али да остале информације, прописане наведеним одредбама члана 23. ЗЗПЛ, нису пружене, чиме Руковалац повређује одредбе ст. 1 до 3. тог члана ЗЗПЛ.

I 2) Подаци о личности морају се прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу с тим сврхама („ограничење у односу на сврху обраде“), како је то прописано чланом 5. став 1. тачка 2) ЗЗПЛ.

Уз одредбе ЗОПО наведене под I 1) овог образложења, указујемо и на следеће:

Члан 31. ЗОПО прописује да се техничка заштита спроводи на подручју штићеног објекта или простора, приликом обезбеђења штићених лица, имовине и пословања, или приликом обезбеђења

транспорта новца и вредносних пошиљки и да техничка средства која се користе у обављању послова приватног обезбеђења није дозвољено користити на начин којим се нарушава приватност других.

Члан 32. наведеног закона прописује:

„Када се послови заштите објекта или простора који се користе за јавну употребу врше уз употребу уређаја за снимање слике, правно лице и предузетник за приватно обезбеђење дужни су да на видљивом месту истакну обавештење да је објекат или простор заштићен видео-обезбеђењем, а корисник услуга је обавезан да то прихвати и архивирани снимке чува најмање 30 дана и да их, на захтев, стави на увид овлашћеном полицијском службенику.

Подаци из става 1. овог члана могу се користити само у сврху за коју су прикупљени.

Забрањено је уступање трећим лицима и јавно објављивање података из става 1. овог члана, осим у случајевима предвиђеним законом.“

У интерном акту о видео-надзору Руковаоца од 8. 3. 2019. године, између осталог, стоји да се видео-надзор може користити ради безбедности лица и имовине, уласка и изласка из службеног, односно пословног простора.

Имајући претходно наведено у виду, уз чињеницу да је у члану 20. уговора о раду Руковалац као сврху вршења обраде определио и контролу рада запослених, утврђено је да на тај начин Руковалац повређује одредбе члана 5. став 1. тачка 2) ЗЗПЛ, односно начело „ограничење у односу на сврху обраде“.

13) Члан 45. став 3. ЗЗПЛ прописује да обрада од стране обрађивача мора бити уређена уговором или другим правно обавезујућим актом, који је закључен, односно усвојен у писменом облику, што обухвата и електронски облик, који обавезује обрађивача према руковаоцу и који уређује предмет и трајање обраде, природу и сврху обраде, врсту података о личности и врсту лица о којима се подаци обрађују, као и права и обавезе руковаоца.

Наредним ставом члана 45. ЗЗПЛ прописано је:

„Уговором или другим правно обавезујућим актом из става 3. овог члана прописује се да је обрађивач дужан да:

- 1) обрађује податке о личности само на основу писмених упутстава руковаоца, укључујући и упутство у односу на преношење података о личности у друге државе или међународне организације, осим ако је обрађивач законом обавезан да обрађује податке. У том случају, обрађивач је дужан да обавести руковаоца о тој законској обавези пре започињања обраде, осим ако закон забрањује достављање тих информација због потребе заштите важног јавног интереса;

- 2) обезбеди да се физичко лице које је овлашћено да обрађује податке о личности обавезало на чување поверљивости података или да то лице подлеже законској обавези чувања поверљивости података;
- 3) предузме све потребне мере у складу са чланом 50. овог закона;
- 4) поштује услове за поверавање обраде другом обрађивачу из ст. 2. и 7. овог члана;
- 5) узимајући у обзир природу обраде, помаже руковаоцу применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера, колико је то могуће, у испуњавању обавеза руковаоца у односу на захтеве за остваривање права лица на које се подаци односе из Главе III. овог закона;
- 6) помаже руковаоцу у испуњавању обавеза из члана 50. и чл. 52. до 55. овог закона, узимајући у обзир природу обраде и информације које су му доступне;
- 7) после окончања уговорених радњи обраде, а на основу одлуке руковаоца, избрише или врати руковаоцу све податке о личности и избрише све копије ових података, осим ако је законом прописана обавеза чувања података;
- 8) учини доступним руковаоцу све информације које су неопходне за предочавање испуњености обавеза обрађивача прописаних овим чланом, као и информације које омогућавају и доприносе контроли рада обрађивача, коју спроводи руковалац или друго лице које он за то овласти.“

Као што је већ наведено под I 1) овог образложења, и одредбама ЗОПО прописано је да се послови приватног обезбеђења могу вршити само на основу и у оквиру закљученог писаног уговора с правним лицем, предузетником или физичким лицем коме се пружају услуге.

Како са физичким лицем, АА из..., као обрађивачем, нема закључен уговор или други правно обавезујући акт у писменом облику, што обухвата и електронски облик, а то лице има увид у податке о личности који се обрађују путем видео-надзора, то Руковалац повређује одредбе члана 45. ст. 3. и 4. ЗЗПЛ.

Из наведеног разлога Повереник је руковаоцу изрекао опомену.

ИЗ ОДГОВОРА ПОВЕРЕНИКУ:

Дана 31. 8. 2021. године, преко електронске поште, Руковалац је затражио продужење рока за достављање обавештења Поверенику о мерама и активностима које је предузео како би отклонио утврђене повреде одредаба ЗЗПЛ, односно о мерама и активностима које ће предузети како се утврђене повреде одредаба тог закона не би

поновиле, а из разлога коришћења колективног годишњег одмора у време пријема опомене и немогућности поступања Руковаоца у остављеном року.

Након пријема обавештења о одобрењу додатног рока за поступање по опомену, 17. 9. 2021. године, преко електронске поште, Руковалац је Поверенику доставио следећу документацију:

- измене садржаја одељака 07. (чл. 20–22) и 08. (чл. 23–25) из уговора о раду који се односе на вршење обраде података о личности који се односе на запослене;
- акт „Обавештење“ од 9. 9. 2021. године којим Руковалац пружа информације о обради података о личности путем видео-надзора у малопродајним објектима;
- Уговор 57/9 од 10. 9. 2021. године између Руковаоца и правног лица за приватно обезбеђење... са седиштем у..., на адреси...;
- Записник о обављеном техничком пријему система техничке заштите од 10. 9. 2021. године, према Уговору 57/9.

Број предмета: 072-04-1580/2021-07 11. 8. 2021. године

1.2. ЗДРАВСТВЕНИ ЦЕНТАР ОСНОВНОМ СУДУ, У СВРХУ ДОКАЗИВАЊА ДАТУМА ОТВАРАЊА БОЛОВАЊА ЗАПОСЛЕНЕ, ДОСТАВИО ПОДАТКЕ О ЗДРАВСТВЕНОМ СТАЊУ ЊЕНЕ ЋЕРКЕ

Здравствени центар... је као послодавац, у поступку пред основним судом, у сврху доказивања времена/датума отварања боловања / привремене спречености за рад једне запослене, суду доставио податке о здравственом стању њене ћерке

СЕНТЕНЦА:

Повереник изриче опомену Здравственом центру... (у даљем тексту: Руковалац), јер је, у сврху доказивања времена јављања лекару и наступања привремене спречености за рад АА, запослене код Руковаоца, Основном суду..., у предмету..., уз одговор на тужбу број..., доставио документ „Евиденција посете из електронског картона пацијента“ и приказ електронског медицинског картона малолетне пацијенткиње ББ из..., који документи садрже податке о личности именоване малолетне пацијенткиње, укључујући и податке о здравственом стању, а који подаци нису примерени и битни за остварење сврхе и који су на тај начин неовлашћено учињени доступним учесницима у судском поступку, чиме је повредио одредбе члана 5. став 1. тач. 3) и 6) Закона о заштити података о личности (у даљем тексту ЗЗПЛ), односно начела

обраде „минимизација података“ и „интегритет и поверљивост“, као и одредбе члана 42. ЗЗПЛ.

ИЗ ОБРАЗЛОЖЕЊА:

Повереник је преко овлашћеног лица, у складу са чланом 78. став 2. ЗЗПЛ, по службеној дужности извршио ванредан канцеларијски инспекцијски надзор над применом ЗЗПЛ од стране Руковаоца, а предмет наведеног поступка је обрада података о личности малолетне пацијенткиње ББ из..., ЛБО..., за потребе поступка П1 .../21 који се води код Основног суда у..., а у коме је Руковалац тужени.

Руковалац је о предстојећем надзору обавештен електронским путем, 15. 6. 2021. године, када је достављен и налог за инспекцијски надзор и захтев за писано изјашњење о предмету надзора, сви документи под бројем предмета: 072-04-1543/2021-07 од 15. 6. 2021. године, а као датум почетка ванредног канцеларијског инспекцијског надзора одређен је 21. 6. 2021. године. О извршеном инспекцијском надзору Руковаоцу је достављен записник од 9. 8. 2021. године који је Руковалац примио 17. 8. 2021. године и на који, у року прописаном чланом 36. Закона о инспекцијском надзору („Службени гласник РС“, бр. 36/15, 44/18 – др. закон и 95/18), нису стављене примедбе.

Увидом у писана изјашњења Руковаоца о предмету надзора, одговор на тужбу са прилозима – документ „Евиденција посете из електронског картона пацијента“ и приказ електронског медицинског картона малолетне пацијенткиње ББ, који документи Руковаоца садрже податке о личности, укључујући и оне о здравственом стању, који се односе на именовано малолетно лице, те допис Основног суда у... П СУ-...А/21-012 од 14. 7. 2021. године, а што је од значаја за предмет надзора, утврђено је:

- да Руковалац врши обраду података о личности малолетне пацијенткиње ББ из...;
- да је Руковалац уз Одговор на тужбу број.../1 од 18. 2. 2021. године, који је у Основном суду... примљен 23. 2. 2021. године, као доказ у прилогу доставио „извод из... о времену јављања лекару и отварању боловања“, тј. приказе и изводе из електронске медицинске документације;
- да документ „Евиденција посете из електронског картона пацијента“ садржи податке о личности који се односе на малолетну пацијенткињу ББ из..., и то: број протокола, број картона, датум посете, име, име родитеља и презиме, датум рођења, ЈМБГ, број здравствене картице, ЛБО, пружену услугу, анамнезу, податке о радној дијагнози, преписаним лековима, тј. рецептима, врсти пута (укључујући лабораторију), специјализацији, дијагнози и

установи, надлежном лекару, датуму и времену приступа подацима (8. 2. 2021, 10.59);

- да прикази из електронске медицинске документације садрже следеће податке о личности који се односе на малолетну пацијенткињу ББ из...: презиме, име једног од родитеља и име, годину рођења, улицу и број адресе пребивалишта, општину, републику, број здравствене картице, категорију и вид здравствене заштите општинског фонда, дијагнозу и примарну услугу;
- да Основни суд у..., тј. поступајући судија, у предмету П1 .../21, претходно није наложио достављање наведених докумената.

Чланом 42. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, број 98/06) зајемчена је заштита података о личности и прописано је да се прикупљање, држање, обрада и коришћење података о личности уређују законом, да је забрањена и кажњива употреба података о личности изван сврхе за коју су прикупљени, у складу са законом, осим за потребе вођења кривичног поступка или заштите безбедности Републике Србије, на начин предвиђен законом, те да свако има право да буде обавештен о прикупљеним подацима о својој личности, у складу са законом, и право на судску заштиту због њихове злоупотребе.

ЗЗПЛ, између осталог, уређују се право на заштиту физичких лица у вези са обрадом података о личности и слободан проток таквих података, начела обраде, права лица на које се подаци односе, обавезе руковалаца и обрађивача података о личности, кодекс поступања, пренос података о личности у друге државе и међународне организације, надзор над спровођењем овог закона, правна средства, одговорност и казне у случају повреде права физичких лица у вези са обрадом података о личности, као и посебни случајеви обраде, сагласно члану 1. став 1. тог закона.

Податак о личности је сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што су име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета, сагласно члану 4. тачка 1) ЗЗПЛ.

Тачком 2) наведеног члана ЗЗПЛ прописано је да је лице на које се подаци односе физичко лице чији се подаци о личности обрађују, док је тачком 3) истог члана прописано да је обрада података о личности свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано са подацима о личности или њиховим скуповима, као што су прикупљање, бележење, разврставање, груписање, односно структурисање, похрањивање, уподобљавање или мењање, откривање,

увид, употреба, откривање преносом, односно достављањем, умножавање, ширење или на други начин чињење доступним, упоређивање, ограничавање, брисање или уништавање (у даљем тексту: обрада).

Руководалац је физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обраде, а законом којим се одређују сврха и начин обраде, може се одредити и руководалац или прописати услови за његово одређивање, како је то прописано чланом 4. тачка 8) ЗЗПЛ.

Тачком 16) наведеног члана ЗЗПЛ прописано је да су „подаци о здрављу“ подаци о физичком или менталном здрављу физичког лица, укључујући и оне о пружању здравствених услуга, којима се откривају информације о његовом здравственом стању.

Орган власти је државни орган, орган територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе, јавно предузеће, установа и друга јавна служба, организација и друго правно или физичко лице које врши јавна овлашћења, како је то прописано тачком 25) наведеног члана ЗЗПЛ.

Чланом 5. ЗЗПЛ прописана су начела обраде података о личности. Став 1. гласи:

„Подаци о личности морају:

- 1) се обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе, те да је законита обрада она обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада (‘законитост, поштење и транспарентност’);
- 2) се прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама (‘ограничење у односу на сврху обраде’);
- 3) бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде (‘минимизација података’);
- 4) бити тачни и, ако је то неопходно, ажурирани, те да се морају предузети све разумне мере којима се обезбеђује да се нетачни подаци о личности без одлагања избришу или исправе (‘тачност’);
- 5) чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде (‘ограничење чувања’);
- 6) се обрађивати на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера (‘интегритет и поверљивост’).“

Сагласно члану 5. став 2. ЗЗПЛ руковалац је одговоран за примену одредаба из става 1. тог члана и мора бити у могућности да предочи њихову примену („одговорност за поступање“).

Чланом 12. ЗЗПЛ прописано је да је обрада законита само ако је испуњен један од следећих услова:

- 1) лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха;
- 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора;
- 3) обрада је неопходна ради поштовања правних обавеза руковаоца;
- 4) обрада је неопходна ради заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица;
- 5) обрада је неопходна ради обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковаоца;
- 6) обрада је неопходна ради остваривања легитимних интереса руковаоца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Следећим ставом прописано је да се став 1. тачка 6) наведеног члана ЗЗПЛ не примењује на обраду коју врши орган власти у оквиру своје надлежности.

Поводом обраде података о здравственом стању, указујемо на то да је чланом 17. став 1. ЗЗПЛ забрањена обрада којом се открива расно или етничко порекло, политичко мишљење, верско или филозофско уверење или чланство у синдикату, као и обрада генетских података, биометријских података са циљем јединствене идентификације лица, података о здравственом стању или података о сексуалном животу или сексуалној оријентацији физичког лица.

Изузетно, обрада из става 1. тог члана допуштена је, између осталих случајева, а како је то прописано чланом 17. став 2. тачка 6) ЗЗПЛ, када је то неопходно ради подношења, остваривања или одбране правног захтева или у случају кад суд поступа у оквиру своје надлежности.

Овде су од значаја и одредбе члана 42. ЗЗПЛ којим су прописане мере заштите.

Како је то прописано ставом 1. наведеног члана ЗЗПЛ, узимајући у обзир ниво технолошких достигнућа и трошкове њихове примене, природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица који

произилазе из обраде, руковалац је приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде, дужан да:

- 1) примени одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере, као што је псеудонимизација, које имају за циљ обезбеђивање делотворне примене начела заштите података о личности, као што је смањење броја података;
- 2) обезбеди примену неопходних механизма заштите у току обраде како би се испунили услови за обраду прописани овим законом и заштитила права и слободе лица на која се подаци односе.

Следећи став прописује да је Руковалац дужан да сталном применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера обезбеди да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде и да се та обавеза примењује у односу на број прикупљених података, обим њихове обраде, рок њиховог похрањивања и њихову доступност, док је ставом 3. тог члана прописано да се мерама из става 2. мора увек обезбедити да се без учешћа физичког лица подаци о личности не могу учинити доступним неограниченом броју физичких лица.

Имајући у виду утврђено чињенично стање и наведене одредбе Устава и ЗЗПЛ, у поступку инспекцијског надзора утврђено је да је Руковалац повредио одредбе члана 5. став 1. тач. 3) и 6) ЗЗПЛ, односно начела обраде „минимизација података“ и „интегритет и поверљивост“, као и одредбе члана 42. ЗЗПЛ, јер је, као прилог уз одговор на тужбу, Основном суду... доставио документе који садрже податке о личности који се односе на малолетну пацијенткињу ББ из..., укључујући и податке о здравственом стању, а који подаци нису примерени и битни за остварење сврхе коју је определио Руковалац – доказивање времена јављања лекару и наступања привремене спречености за рад АА, запослене код Руковаоца и мајке малолетне пацијенткиње, и који су на такав начин неовлашћено учињени доступним учесницима у судском поступку.

Из наведеног разлога Повереник је руковаоцу изрекао опомену.

ИЗ ОДГОВОРА ПОВЕРЕНИКУ:

Дана 27. 9. 2021. године у Служби Повереника примљено је обавештење број 5608 од 17. 9. 2021. године о мерама и активностима које је Руковалац предузео како се утврђене повреде ЗЗПЛ не би поновиле и наводи да је упутио „[...] обавештење свим службама које су у контакту са подацима о пацијентима, да морају пре давања таквих података строго да поштују одредбе закона ЗЗПЛ, као и да утврде сврху давања таквих података како више не би дошло до повреде одредбе

члана 5. став 1. тач. 3) и 6) ЗЗПЛ, односно начела обраде 'минимизација података' и 'интегритет и поверљивост' као и одредбе члана 42. ЗЗПЛ." Такође, Руковалац на почетку обавештења наводи да су документи који садрже податке о личности мал. пацијенткиње ББ из..., поступајућем суду достављени и тако откривени ненамерном грешком, у сврху доказивања.

Број предмета: 072-04-1543/2021-07 од 8. 9. 2021. године

1.3. ОБЈАВЉИВАЊЕ ЈМБГ ДЕЦЕ ПРИМЉЕНЕ У ПРЕДШКОЛСКУ УСТАНОВУ НА ЗВАНИЧНОЈ ИНТЕРНЕТ ПРЕЗЕНТАЦИЈИ И ОГЛАСНОЈ ТАБЛИ

Предшколска установа... објавила је ЈМБГ деце примљене у предшколску установу на званичној интернет презентацији и огласној табли

СЕНТЕНЦА:

Повереник изриче опомену Предшколској установи... (у даљем тексту: Руковалац), јер је 23. 6. 2021. године на званичној интернет презентацији и огласној табли објавила документ под називом „Листа примљене деце по приговору 2020/2021“ који је, у колони „датум рођења“, садржао јединствени матични број грађана (даље: ЈМБГ) за свако дете са листе и тиме је тај податак, без правног основа, учинио доступним неодређеном броју лица, чиме је повредио одредбе члана 5. став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности (у даљем тексту ЗЗПЛ) и предметну обраду извршио супротно начелу „законитости, поштења и транспарентности“ у односу на лица на која се подаци односе, односно Руковалац је на тај начин повредио одредбе члана 12. јер није био испуњен ниједан од услова за закониту обраду прописан тим чланом ЗЗПЛ.

ИЗ ОБРАЗЛОЖЕЊА:

Повереник је, преко овлашћеног лица из своје стручне службе, у складу са чланом 78. став 2. ЗЗПЛ, по службеној дужности извршио ванредан канцеларијски инспекцијски надзор над применом ЗЗПЛ од стране Руковаоца, а на основу сазнања до којих је дошао из представке грађанина поводом објављивања спискова примљене деце по приговору, на званичној интернет презентацији Руковаоца, који садрже податке о личности који се односе на примљену децу.

Претходно су надзираном субјекту, преко електронске поште, достављени: обавештење о предстојећем надзору, налог за инспекцијски надзор и захтев за писано изјашњење о предмету надзора, сви документи под бројем предмета: 072-04-1582/2021-07 од 12. 7. 2021. године.

О извршеном ванредном канцеларијском инспекцијском надзору сачињен је записник број: 072-04-1582/2021-07 који је достављен Руковаоцу и на који, у року који је прописан чланом 36. став 1. Закона о инспекцијском надзору, нису стављене примедбе.

Увидом у акте и документацију Руковаоца, те на основу његових достављених писаних изјашњења, а што је од значаја за предмет надзора, утврђено је:

- да је Руковалац документ под називом „Листа примљене деце по приговору 2020/2021“, који у колони „датум рођења“ садржи ЈМБГ примљене деце, објавио на званичној интернет презентацији у одељку „Актуелно“ и на Огласној табли 23. 6. 2021. године;
- да је Руковалац објавио одлуку о пријему деце без навођења њихових матичних бројева 28. 5. 2021. године;
- да је приликом објављивања другостепене одлуке, достављена одлука на објављивање у којој су у колони „датум рођења“ унети ЈМБГ примљене деце, што је утврђено увидом у документ објављен на званичној интернет презентацији Руковаоца под називом „Листа примљене деце по приговору 2020/2021“;
- Руковалац је у писаном изјашњењу навео да је уклонио спорне спискове са званичне интернет презентације и огласне табле, као и да је на интернет презентацији упућено извињење родитељима због пропуста, што је утврдило овлашћено лице Повереника увидом у интернет презентацију Руковаоца.

Чланом 42. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, број 98/06) зајемчена је заштита података о личности и прописано је да се прикупљање, држање, обрада и коришћење података о личности уређују законом, да је забрањена и кажњива употреба података о личности изван сврхе за коју су прикупљени, у складу са законом, осим за потребе вођења кривичног поступка или заштите безбедности Републике Србије, на начин предвиђен законом, те да свако има право да буде обавештен о прикупљеним подацима о својој личности, у складу са законом, и право на судску заштиту због њихове злоупотребе.

ЗЗПЛ, између осталог, уређују се право на заштиту физичких лица у вези са обрадом података о личности и слободан проток таквих података, начела обраде, права лица на које се подаци односе, обавезе руковалаца и обрађивача података о личности, кодекс поступања, пренос података о личности у друге државе и међународне организације,

надзор над спровођењем овог закона, правна средства, одговорност и казне у случају повреде права физичких лица у вези са обрадом података о личности, као и посебни случајеви обраде, сагласно члану 1. став 1. тог закона.

Податак о личности је сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што су име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета, сагласно члану 4. тачка 1) ЗЗПЛ.

Тачком 2) наведеног члана ЗЗПЛ прописано је да је лице на које се подаци односе физичко лице чији се подаци о личности обрађују, док је тачком 3) истог члана ЗЗПЛ прописано да је обрада података о личности свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано са подацима о личности или њиховим скуповима, као што су прикупљање, бележење, разврставање, груписање, односно структурисање, похрањивање, уподобљавање или мењање, откривање, увид, употреба, откривање преносом, односно достављањем, умножавање, ширење или на други начин чињење доступним, упоређивање, ограничавање, брисање или уништавање (у даљем тексту: обрада).

Руководалац је физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обраде, а законом којим се одређује сврха и начин обраде, може се одредити и руководалац или прописати услови за његово одређивање, како је то прописано чланом 4. тачка 8) ЗЗПЛ.

Чланом 5. став 1. ЗЗПЛ прописана су начела обраде података о личности.

„Подаци о личности морају:

- 1) се обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“). Законита обрада је обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада;
- 2) се прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама (‘ограничење у односу на сврху обраде’);
- 3) бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде (‘минимизација података’);
- 4) бити тачни и, ако је то неопходно, ажурирани. Узимајући у обзир сврху обраде, морају се предузети све разумне мере којима

- се обезбеђује да се нетачни подаци о личности без одлагања избришу или исправе ('тачност');
- 5) се чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде ('ограничење чувања');
- 6) се обрађивати на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера ('интегритет и поверљивост').

Руководалац је одговоран за примену одредаба става 1. овог члана и мора бити у могућности да предочи њихову примену ('одговорност за поступање').“

Обрада је законита, како је то прописано чланом 12. став 1. ЗЗПЛ, само ако је испуњен један од следећих услова:

- 1) лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха;
- 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора;
- 3) обрада је неопходна ради поштовања правних обавеза руковоаца;
- 4) обрада је неопходна ради заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица;
- 5) обрада је неопходна ради обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца;
- 6) обрада је неопходна ради остваривања легитимних интереса руковоаца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Став 1. тачка 6) тог члана не примењује се на обраду коју врши орган власти у оквиру своје надлежности.

Објављивањем документа под називом „Листа примљене деце по приговору 2020/2021“ који је у колони предвиђеној за унос датума рођења садржао ЈМБГ примљене деце, 23. 6. 2021. године, на својој званичној интернет презентацији и огласној табли, Руководалац је повредио одредбе члана 5. став 1. тачка 1) и члана 12. ЗЗПЛ, јер обраду података није вршио на законит, поштен и транспарентан начин у односу на лица на која се подаци односе, нити је био испуњен један од услова за закониту обраду прописан чланом 12. ЗЗПЛ.

Из наведеног разлога Повереник је руковоацу изрекао опомену.

ИЗ ОДГОВОРА ПОВЕРЕНИКУ:

Дана 29. 10. 2021. године, Руковалац је, поступајући по опомену, обавестио Повереника да је спорне спискове уклонио са интернет презентације и да је упућено извињење родитељима због пропуста. Такође, Руковалац се изјаснио да је предузео све мере након уоченог пропуста, односно да се приликом обраде података о личности у потпуности поштује процедура као и начела прописана ЗЗПЛ, као и да свако објављивање које би могло садржати податке о личности пролази процедуру додатне контроле.

Број предмета: 072-04-1582/2021-07 од 7. 10. 2021. године

1.4. ФАКУЛТЕТ НИЈЕ ОГРАНИЧИО РОК ЧУВАЊА ПОДАТАКА ДО ИСТЕКА ОСТВАРИВАЊА СВРХЕ ОБРАДЕ

Факултет Универзитета... није ограничио рок чувања података у облику који омогућава идентификацију лица, у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде

СЕНТЕНЦА:

Повереник изриче опомену Факултету Универзитета... (у даљем тексту: Руковалац), јер податке о личности који се односе на пет лица, садржане у документу под насловом „Извештај“, који је објављен 31. 1. 2019. године и који је и даље доступан на линку: ..., чини доступним и након истека рока који је Руковалац одредио чланом 124. тада важећег статута, чиме повређује одредбе члана 5. став 1. тачка 5) (начело „ограничење чувања“) и одредбе члана 6. став 2. тачка 5) Закона о заштити података о личности (у даљем тексту: ЗЗПЛ), јер се подаци о личности морају чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама, односно Руковалац након истека рока од 15 дана од дана објављивања наведеног документа није обезбедио примену одговарајућих мера заштите, тј. псеудонимизацију.

ИЗ ОБРАЗЛОЖЕЊА:

Повереник је преко овлашћеног лица, у складу са чланом 78. став 2. ЗЗПЛ, извршио ванредни канцеларијски инспекцијски надзор над применом ЗЗПЛ од стране Руковаоца, а на основу сазнања из

представке АА коју је, 17. 2. 2021. године, преко електронске поште, поднео Поверенику, у којој је, између осталог, навео да су почетком 2019. године објављени његови лични подаци на интернет презентацији Руковаоца. Овлашћено лице Повереника је након увида у званичну интернет презентацију Руковаоца, утврдило да је документ који садржи, између осталог, и податке о личности АА, под насловом „Извештај“, који је доступан на линку: ..., објављен 31. 1. 2019. године на званичној интернет презентацији Руковаоца, и даље доступан.

Ванредан канцеларијски инспекцијски надзор, започет је по службеној дужности, на основу налога број: 072-04-296/2021-07 од 26. 2. 2021. године, издатог од стране руководиоца Сектора за надзор Службе Повереника.

Предмет ванредног канцеларијског инспекцијског надзора је обрада података о личности кандидата пријављених на конкурс за избор једног сарадника у звање асистента за ужу научну област..., а садржаних у документу... под насловом „Извештај“, који је доступан на линку: ..., од стране Руковаоца.

Ванредан канцеларијски инспекцијски надзор извршен је у историјама службе Повереника, увидом у акте, податке и документацију, о чему је сачињен записник од 16. 4. 2021. године, који је 19. 4. 2021. године достављен Руковаоцу. У остављеном року, у смислу члана 36. став 2. Закона о инспекцијском надзору, Руковалац није доставио примедбе на записник.

На основу прикупљених информација, аката, документације и писаних изјашњења представника Руковаоца о предмету надзора, у наведеном поступку, између осталог, утврђено је да је Руковалац образовао Комисију за припрему реферата о пријављеним кандидатима за избор у звање наставника, односно сарадника, која је сачинила документ под насловом „Извештај“ и да је наведени документ објављен 31. 1. 2019. године на званичној интернет презентацији Руковаоца, где је и даље доступан преко линка:...

Чланом 42. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, број 98/06) зајемчена је заштита података о личности и прописано је да се прикупљање, држање, обрада и коришћење података о личности уређују законом, да је забрањена и кажњива употреба података о личности изван сврхе за коју су прикупљени, у складу са законом, осим за потребе вођења кривичног поступка или заштите безбедности Републике Србије, на начин предвиђен законом, те да свако има право да буде обавештен о прикупљеним подацима о својој личности, у складу са законом и право на судску заштиту због њихове злоупотребе.

ЗЗПЛ уређује право на заштиту физичких лица у вези са обрадом података о личности и слободни проток таквих података, начела обраде, права лица на које се подаци односе, обавезе руковалаца и

обрађивача података о личности, кодекс поступања, пренос података о личности у друге државе и међународне организације, надзор над спровођењем овог закона, правна средства, одговорност и казне у случају повреде права физичких лица у вези са обрадом података о личности, као и посебни случајеви обраде, сагласно члану 1. став 1. тог закона.

Податак о личности је сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета, сагласно члану 4. тачка 1) ЗЗПЛ.

Тачком 2) наведеног члана ЗЗПЛ прописано је, да је лице на које се подаци односе физичко лице чији се подаци о личности обрађују.

Тачком 3) истог члана ЗЗПЛ прописано је, да је обрада података о личности свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано са подацима о личности или њиховим скуповима, као што су прикупљање, бележење, разврставање, груписање, односно структурисање, похрањивање, уподобљавање или мењање, откривање, увид, употреба, откривање преносом, односно достављањем, умножавање, ширење или на други начин чињење доступним, упоређивање, ограничавање, брисање или уништавање (у даљем тексту: обрада).

Тачком 8) наведеног члана ЗЗПЛ прописано је да је руковалац физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обраде, као и да се законом којим се одређује сврха и начин обраде може одредити и руковалац или прописати услови за његово одређивање.

Чланом 5. став 1. ЗЗПЛ прописана су начела обраде података о личности, те се подаци о личности морају: тачка 1) обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе, те да је законита обрада она обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада („законитост, поштење и транспарентност“); тачка 2) прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама („ограничење у односу на сврху обраде“); тачка 3) бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“); тачка 4) бити тачни и, ако је то неопходно, ажурирани, те да се морају предузети све разумне мере којима се обезбеђује да се нетачни подаци о личности без одлагања избришу или исправе („тачност“); тачка 5) чувати у облику који

омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде („ограничење чувања“); тачка 6) обрађивати на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера („интегритет и поверљивост“).

Чланом 6. став 2. тачка 5) ЗЗПЛ прописано је, да ако обрада у сврху која је различита од сврхе за коју су подаци прикупљени није заснована на закону који прописује неопходне и сразмерне мере у демократском друштву ради заштите циљева из члана 40. став 1. овог закона, или на пристанку лица на које се подаци односе, руковалац је дужан да оцени да ли је та друга сврха обраде у складу са сврхом обраде за коју су подаци прикупљени, посебно узимајући у обзир примену одговарајућих мера заштите, као што су криптозаштита и псеудонимизација.

Чланом 124. тада важећег Статута Руковаоца било је прописано, између осталог, да је Комисија за писање реферата о пријављеним кандидатима за избор у звање наставника, односно сарадника дужна да сачини извештај о пријављеним кандидатима у року од 60 дана од дана истека рока за пријављивање кандидата, као и да је овај извештај доступан јавности 15 дана, у библиотеци и на сајту Факултета о чему се јавност обавештава путем средстава информисања.

У поступку надзора је утврђено, да је Руковалац након спроведеног конкурса за избор сарадника у звање асистента за ужу научну област... и заснивање радног односа на одређено време, у трајању од три године, 31. 1. 2019. године на својој званичној интернет презентацији објавио документ под насловом „Извештај“, који је доступан преко линка:... који између осталог, садржи податке о личности пет лица – кандидата за избор у звање асистента за горе наведену научну област.

Подаци о личности се морају чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остварење сврхе обраде, како је то прописано начелом „ограничење чувања“, односно чланом 5. став 1. тачка 5) ЗЗПЛ.

Имајући у виду да је протеком рока од 15 дана од дана објављивања горе наведеног документа остварена сврха обраде података о личности, Руковалац даљим чињењем доступним документа „Извештај“ у описаном облику у коме су садржани подаци о личности кандидата, односно непримењивањем одговарајућих мера заштите, конкретно псеудонимизације податка о личности кандидата, повређује како горе наведено начело „ограничење чувања“, тако и одредбе члана 6. став 2. тачка 5) ЗЗПЛ када обраду врши у друге сврхе.

Из наведеног разлога Повереник је руковаоцу изрекао опомену.

ИЗ ОДГОВОРА ПОВЕРЕНИКУ:

Руковалац је 25. 5. 2021. године, путем редовне поште, доставио обавештење о мерама и активностима које је предузео како би отклонио утврђене повреде одредаба ЗЗПЛ, односно о мерама и активностима које је предузео како се утврђене повреде одредаба ЗЗПЛ не би поновиле, у којем наводи да је декан Руковаоца донео Одлуку бр. 02-424/7 од 20. 5. 2021. године, у којој је наведено да се привремено корисницима сајта Универзитета у... Факултета... онемогућава приступ делу сајта у коме се може извршити увид у реферате за избор наставника и сарадника Факултета, те да ће приступ бити омогућен свим заинтересованим лицима након извршене псеудонимизације података у документима (рефератима). Руковалац је 7. 6. 2021. године преко електронске поште доставио и обавештење да је линк... обрисан са сервера.

Број предмета: 072-04-296/2021-07 од 26. 2. 2021. године

1.5. ЗБОГ ПРОПУСТА У ПРИМЕНИ МЕРА ЗАШТИТЕ ПОДАЦИ О ЛИЧНОСТИ ИЗ ЦЕНТРА АА ОТКРИВЕНИ ТРЕЋОЈ СТРАНИ

Клинички центар ББ није применио мере заштите из ког разлога су подаци о личности који се односе на пацијента ВВ, садржани у извештају о лабораторијским резултатима који је, у папирном облику, израђен у Центру АА Руковаоца откривени трећој страни.

СЕНТЕНЦА:

Повереник изриче опомену Клиничком центру ББ (у даљем тексту: Руковалац) јер:

- 1) су подаци о личности који се односе на пацијента ВВ, садржани у извештају о лабораторијским резултатима који је, у папирном облику, израђен у Центру АА Руковаоца, откривени трећој страни, а Руковалац не поседује доказ о томе ко је, када и где преузео наведени извештај, чиме је повредио одредбе члана 5. став. 1. тачка 6) Закона о заштити података о личности (у даљем тексту: ЗЗПЛ), (начело „интегритет и поверљивост“) и одредбе члана 42. став 1. тачка 2) и члана 50. ЗЗПЛ, јер приликом преузимања наведеног извештаја није обезбедио примену неопходних механизма заштите права и слободе лица на која се подаци односе, односно није спровео одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере како би

- достигао одговарајући ниво безбедности у односу на ризик од неовлашћеног откривања или приступа подацима о личности;
- 2) није обавестио Повереника о повреди података о личности описаној у тачки 1) диспозитива, у року од 72 часа од сазнања за повреду, нити је о томе обавестио лице на које се подаци који су откривени трећој страни односе, чиме је повредио одредбе члана 52. и члана 53. ст. 1. и 2. ЗЗПЛ.

ИЗ ОБРАЗЛОЖЕЊА:

Повереник је преко овлашћеног лица, у складу са чланом 78. став 2. ЗЗПЛ, извршио ванредни канцеларијски инспекцијски надзор над применом ЗЗПЛ од стране Руковаоца, а на основу сазнања из представке ВВ коју је 3. 2. 2021. године, преко електронске поште, поднео Поверенику, у којој је, између осталог, наведено да је именовани упућен на дијагностички преглед (узорковање крви) од стране др ГГ за послене у Клиничком центру ББ, да је исти обавио 1. 2. 2021. године, али да је његов лабораторијски извештај 2. 2. 2021. године неовлашћено преузело лице које га је о томе накнадно обавестило.

Ванредан канцеларијски инспекцијски надзор, започет је по службеној дужности, на основу налога брoј: 072-04-216/2021-07 од 3. 3. 2021. године, издатог од стране руководиоца Сектора за надзор Службе Повереника.

Канцеларијски инспекцијски надзор извршен је у просторијама службе Повереника, увидом у акте, податке и документацију, о чему је сачињен записник од 6. 4. 2021. године, који је 8. 4. 2021. године достављен Руковаоцу. У остављеном року, у смислу члана 36. став 2. Закона о инспекцијском надзору, Руковалац није доставио примедбе на записник.

На основу прикупљених информација, аката, документације и писаних изјашњења представника Руковаоца о предмету надзора, у наведеном поступку, између осталог утврђено је:

- да је Руковалац одредио запосленог ДД као лице за заштиту података о личности и да је његове контакт податке доставио Поверенику;
- да је пацијенту ВВ, ЈМБГ..., 1. 2. 2021. године извршено узорковање крви у пријемној амбуланти Центра АА Руковаоца, и да је исто унето у протокол дијагностичке службе – лабораторије Руковаоца;
- да је узорковање крви пацијенту ВВ извршено на основу упута др ГГ, запослене код Руковаоца..., на месту лекара специјалисте;
- да је сачињен, у папирном облику, извештај са лабораторијским резултатима за пацијента ВВ након узорковања крви које је извршено 1. 2. 2021. године;

- да руковалац не поседује писани траг о томе ко је, када и где преузео извештај са лабораторијским резултатима за пацијента ВВ у папирном облику и
- да Руковалац није доставио Поверенику Обавештење о повреди података о личности, у року од 72 часа од сазнања за повреду, нити је обавестио именованог о предметној повреди података о личности.

Чланом 42. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, број 98/06) зајемчена је заштита података о личности и прописано је да се прикупљање, држање, обрада и коришћење података о личности уређују законом, да је забрањена и кажњива употреба података о личности изван сврхе за коју су прикупљени, у складу са законом, осим за потребе вођења кривичног поступка или заштите безбедности Републике Србије, на начин предвиђен законом, те да свако има право да буде обавештен о прикупљеним подацима о својој личности, у складу са законом и право на судску заштиту због њихове злоупотребе.

ЗЗПЛ уређује право на заштиту физичких лица у вези са обрадом података о личности и слободни проток таквих података, начела обраде, права лица на које се подаци односе, обавезе руковалаца и обрађивача података о личности, кодекс поступања, пренос података о личности у друге државе и међународне организације, надзор над спровођењем овог закона, правна средства, одговорност и казне у случају повреде права физичких лица у вези са обрадом података о личности, као и посебни случајеви обраде, сагласно члану 1. став 1. тог закона.

Податак о личности је сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета, сагласно члану 4. тачка 1) ЗЗПЛ.

Тачком 2) наведеног члана ЗЗПЛ прописано је, да је лице на које се подаци односе физичко лице чији се подаци о личности обрађују.

Тачком 3) истог члана ЗЗПЛ прописано је, да је обрада података о личности свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано са подацима о личности или њиховим скуповима, као што су прикупљање, бележење, разврставање, груписање, односно структурисање, похрањивање, уподобљавање или мењање, откривање, увид, употреба, откривање преносом, односно достављањем, умножавање, ширење или на други начин чињење доступним, упоређивање, ограничавање, брисање или уништавање (у даљем тексту: обрада).

Чланом 4. тачка 7) ЗЗПЛ прописано је да је збирка података сваки структурисани скуп података о личности који је доступан у складу са посебним критеријумима, без обзира да ли је збирка централизована, децентрализована или разврстана по функционалним или географским основама.

Тачком 8) наведеног члана ЗЗПЛ прописано је да је руковалац физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обраде, као и да се законом којим се одређује сврха и начин обраде може одредити и руковалац или прописати услови за његово одређивање.

Чланом 4. тачком 11) прописано је, да је трећа страна физичко или правно лице, односно орган власти, који није лице на које се подаци односе, руковалац или обрађивач, као ни лице које је овлашћено да обрађује податке о личности под непосредним надзором руковоаца или обрађивача;

Чланом 4. тачком 13) прописано је да је повреда података о личности повреда безбедности података о личности која доводи до случајног или незаконитог уништења, губитка, измене, неовлашћеног откривања или приступа подацима о личности који су пренесени, похрањени или на други начин обрађивани.

Тачком 16) наведеног члана ЗЗПЛ прописано је да су подаци о здрављу подаци о физичком или менталном здрављу физичког лица, укључујући и оне о пружању здравствених услуга, којима се откривају информације о његовом здравственом стању.

I 1) Чланом 5. став 1. ЗЗПЛ прописана су начела обраде података о личности, те се подаци о личности морају: тачка 1) обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе, те да је законита обрада она обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада („законитост, поштење и транспарентност“); тачка 2) прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама („ограничење у односу на сврху обраде“); тачка 3) бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“); тачка 4) бити тачни и, ако је то неопходно, ажурирани, те да се морају предузети све разумне мере којима се обезбеђује да се нетачни подаци о личности без одлагања избришу или исправе („тачност“); тачка 5) чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде („ограничење чувања“); тачка 6) обрађивати на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и

од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера („интегритет и поверљивост“).

Чланом 42. став 1. ЗЗПЛ прописано је да, узимајући у обзир ниво технолошких достигнућа и трошкове њихове примене, природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица који произилазе из обраде, руковаца приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде, дужан је да: 1) примени одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере, као што је псеудонимизација, које имају за циљ обезбеђивање делотворне примене начела заштите података о личности, као што је смањење броја података; 2) обезбеди примену неопходних механизма заштите у току обраде, како би се испунили услови за обраду прописани овим законом и заштитила права и слободе лица на која се подаци односе. Ставом 2. истог члана прописано је, да је руковац дужан да сталном применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера обезбеди да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде и да се та обавеза примењује у односу на број прикупљених података, обим њихове обраде, рок њиховог похрањивања и њихову доступност. Сагласно ставу 3. овог члана ЗЗПЛ мерама из става 2. тог члана мора се увек обезбедити да се без учешћа физичког лица подаци о личности не могу учинити доступним неограниченом броју физичких лица.

Чланом 50. став 1. ЗЗПЛ прописано је да, у складу са нивоом технолошких достигнућа и трошковима њихове примене, природом, обимом, околностима и сврхом обраде, као и вероватноћом наступања ризика и нивоом ризика за права и слободе физичких лица, руковац и обрађивач спроводе одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере како би достигли одговарајући ниво безбедности у односу на ризик.

Наредним ставом члана 50. ЗЗПЛ прописано је да, према потреби, мере из става 1. тог члана нарочито обухватају: 1) псеудонимизацију и криптозаштиту података о личности; 2) способност обезбеђивања трајне поверљивости, интегритета, расположивости и отпорности система и услуга обраде; 3) обезбеђивање успостављања поновне расположивости и приступа подацима о личности у случају физичких или техничких инцидената у најкраћем року; 4) поступак редовног тестирања, оцењивања и процењивања делотворности техничких, организационих и кадровских мера безбедности обраде.

Ставом 3. наведеног члана ЗЗПЛ даље је прописано да се, приликом процењивања одговарајућег нивоа безбедности из става 1. тог члана посебно узимају у обзир ризици обраде, а нарочито ризици од

случајног или незаконитог уништења, губитка, измене, неовлашћеног откривања или приступа подацима о личности који су пренесени, похрањени или обрађивани на други начин.

Имајући у виду да је поступку надзора утврђено да Руковалац не поседује доказ о томе ко је, када и где преузео извештај израђен у пирном облику који је садржао податке о здрављу односно – лабораторијске резултате које је израдио Руковалац а односе се на пацијента ВВ, коме је 1. 2. 2021. године извршено узорковање крви у пријемној амбуланти Центра АА Руковаоца, тиме је Руковалац повредио одредбе члана 5. став 1. тачка 6) ЗЗПЛ, (начело „интегритет и поверљивост“), као и одредбе члана 42. став 1. тачка 2) и члана 50. ЗЗПЛ јер приликом преузимања предметног извештаја, није обезбедио примену неопходних механизма заштите права и слободе лица на која се подаци односе, односно јер није спровео одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере како би достигао одговарајући ниво безбедности у односу на ризик од неовлашћеног откривања или приступа подацима о личности треће стране.

1 2) Члан 52. став 1. ЗЗПЛ прописује да је Руковалац дужан да о повреди података о личности која може да произведе ризик по права и слободе физичких лица обавести Повереника без непотребног одлагања, или, ако је то могуће, у року од 72 часа од сазнања за повреду, док је став 2. тог члана прописано да ако руковалац не поступи у року од 72 часа од сазнања за повреду, дужан је да образложи разлоге због којих није поступио у том року.

Ставом 4. тог члана прописано је да обавештење из става 1. овог члана мора да садржи најмање следеће информације: 1) опис природе повреде података о личности, укључујући врсте података и приближан број лица на која се подаци те врсте односе, као и приближан број података о личности чија је безбедност повређена; 2) име и контакт податке лица за заштиту података о личности или информације о другом начину на који се могу добити подаци о повреди; 3) опис могућих последица повреде; 4) опис мера које је руковалац предузео или чије је предузимање предложено у вези са повредом, укључујући и мере које су предузете у циљу умањења штетних последица. Ставом 5. тог члана прописано је, да ако се све информације из става 4. овог члана не могу доставити истовремено, руковалац без непотребног одлагања поступно доставља доступне информације. Ставом 6. тог члана прописано је да је Руковалац дужан да документује сваку повреду података о личности, укључујући и чињенице о повреди, њеним последицама и предузетим мерама за њихово отклањање, а ставом 7. тог члана прописано да документација из става 6. овог члана мора

омогућити Поверенику да утврди да ли је руковалац поступио у складу са одредбама овог члана.

Чланом 53. став 1. ЗЗПЛ прописано је да ако повреда података о личности може да произведе висок ризик по права и слободе физичких лица, руковалац је дужан да без непотребног одлагања о повреди обавести лице на које се подаци односе, док је ставом 2. тог члана прописано да је у обавештењу из става 1. тог члана руковалац дужан да на јасан и разумљив начин опише природу повреде података и наведе најмање информације из члана 52. став 4. тач. 2) до 4) тог закона.

У поступку надзора утврђено је, да Руковалац није доставио Поверенику Обавештење о повреди података о личности, у року од 72 часа од сазнања за повреду, као и да Руковалац о предметној повреди података није обавестио лице чији су подаци откривени трећој страни, чиме је повредио напред цитиране одредбе ЗЗПЛ.

Из наведених разлога Повереник је руковаоцу изрекао опомену.

ИЗ ОДГОВОРА ПОВЕРЕНИКУ:

Руковалац је 5. 5. 2021. године, преко електронске поште, доставио обавештење о мерама и активностима које је предузео како би отклонио утврђене повреде одредаба ЗЗПЛ, односно о мерама и активностима које је предузео како се утврђене повреде одредаба ЗЗПЛ не би поновиле, у којем наводи да је већ изменио Процедуру овере и издавања резултата у Центру АА, те је сада обавезно да се у дневни лабораторијски протокол особа потпише приликом преузимања резултата, са назнаком времена и датума преузимања, који је доставио у прилогу; да је постављено обавештење на шалтеру пријема материјала у лабораторијској служби са Обавештењем пацијентима да је потребно да се потпишу у дневном лабораторијском протоколу приликом преузимања резултата, који су доставили у прилогу; као и да су сви запослени у лабораторијској служби упознати о примени нове процедуре.

Такође, Руковалац је 19. 5. 2021. године, преко електронске поште, доставио и попуњен и оверен образац обавештења о повреди података о личности, као и изјаву којом обавештава Повереника да није у могућности да пружи лицу чији су подаци откривани обавештење о повреди података о личности јер не располаже његовим контакт подацима.

Број предмета: 072-04-216/2021-07 од 3. 2. 2021. године

1.6. НЕОВЛАШЋЕНО ПРИСТУПАЊЕ ФОТОГРАФИЈАМА ЛИЦА, САЧИЊЕНИМ ЗА ПОТРЕБЕ ИЗДАВАЊА ЛИЧНЕ КАРТЕ, НАКОН ЧЕГА СУ ТЕ ФОТОГРАФИЈЕ ОБЈАВЉЕНЕ У ШТАМПАНИМ И ЕЛЕКТРОНСКИМ МЕДИЈИМА

Неовлашћено приступање АА лица, запосленог у Министарству унутрашњих послова (МУП) и/или Безбедносно информативној агенцији (БИА), фотографијама лица, сачињеним за потребе издавања личне карте, а потом чињење доступним тих фотографија трећим лицима, након чега су исте објављене у штампаним и електронским медијима.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Сprovedеним поступком инспекцијског надзора утврђено је да јавно објављене слике и имена лица одговарају фотографијама које су сачињене за законом прописане поступке које МУП води и које сходно законима похрањује и чува у Јединственом информационом систему и апликацији „Примарни ИД“.

Кроз систем „Примарни ИД“, извршен је приступ фотографијама лица, сачињеним за потребе издавања личне карте, и то путем картица које користе запослени у МУП и БИА, односно службено лице у МУП и/или БИА, у вршењу службе, приступивши збиркама података садржаним у Јединственом информационом систему које води МУП. Службено лице је неовлашћено прибавило предметне фотографије, те је исте даље употребило у сврху за коју нису намењене, учинило их је доступним трећим лицима, након чега су исте објављене у средствима јавног информисања, тако да се у истим радњама препознају елементи бића кривичног дела „Неовлашћено прикупљање личних података“ из члана 146. став 3. Кривичног законика, због чега је Повереник поднео кривичну пријаву.

Предмет број: 072-04-1556/2021-07 од 1. 11. 2021. године

1.7. ЈАВНО ОБЈАВЉЕНА ФОТОГРАФИЈА ИЗ РЕГИСТРА МАТИЧНЕ КЊИГЕ ВЕНЧАНИХ

Фотографија приказа из Регистра матичне књиге венчаних, са подацима о личности женика, јавно објављена на корисничким налозима на друштвеним мрежама трећег лица

СЕНТЕНЦА:

Руководалац је повредио одредбе члана 5. став 1. тачка 6) Закона о заштити података о личности, јер податке о личности (у даљем тексту: ЗЗПЛ) није обрађивао на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући и заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера („интегритет и поверљивост“), а чиме је поступио супротно одредбама члана 42.

Наиме, запослени Сектора за лична стања грађана Руковаоца генерисао је и фотографисао приказ из Регистра матичне књиге венчаних под називом: „Приказ тражених података“, који садржи податке о личности лица, а затим исти учинио доступним трећем лицу, које је потом податке о личности из тог документа јавно објавило на својим корисничким налозима на друштвеним мрежама *Viber*, *WhatsApp* и *Instagram*.

ИЗ ОБРАЗЛОЖЕЊА ОПОМЕНЕ ПОВЕРЕНИКА:

Повереник је, извршио надзор над применом ЗЗПЛ од стране Градске управе..., а на основу сазнања до којих је дошао из представке у којој је наведено да је запослени Сектора... Руковаоца, неовлашћено генерисао и иштампао радни примерак из Регистра матичне књиге венчаних (у даљем тексту: Регистар) под називом: „Приказ тражених података“, који садржи податке о личности лица женика, затим исти неовлашћено доставило трећем лицу, а које је потом податке о личности наведених лица садржаних у том документу јавно објавио на друштвеним мрежама *Viber*, *WhatsApp* и *Instagram*. Уз наведену представку, Поверенику је достављен и документ под називом „Приказ тражених података“, као и објаве на друштвеним мрежама *Viber*, *WhatsApp* и *Instagram* на којима је наведени документ јавно објављен.

Увидом у достављени приказ из Регистра под називом: „Приказ тражених података“ утврђено је да се у истом у горњем десном углу налази име обрађивача, општина и матично подручје органа, текући број закључења брака и година закључења, као и следећи подаци о личности лица: име и презиме, датум и место закључења брака лица, матични број грађана, датум, место и држава рођења лица, држављанство, пребивалиште, као и имена и презимена родитеља лица.

Увидом у достављене фотографије приказа екрана – Screenshot објава корисничких налога на друштвеним мрежама *Viber*, *WhatsApp* и *Instagram*, утврђено је да се на њима налази снимак фотографије приказа из предметног Регистра.

На захтев Повереника да се руковалац изјасни на наводе из пријаве као и да се изјасни на додатна питања, Руковалац је доставио Поверенику изјашњење – допис у коме је, између осталог, наведено да се: „правни основ по ком је извршена обрада података о личности у виду генерисања и штампања предметног примерка из Регистра... наведених лица, заснива на овлашћењу за коришћење квалификованих електронских сертификата запослених у Сектору..., за рад у Регистру. Чињеница да ли је лице које је у наведеном случају поступало, било овлашћено за наведену радњу, утврдиће се у покренутом дисциплинском поступку; које лице, када, и по чијем захтеву је наведени документ доставило неком трећем лицу, по ком правном основу и у коју сврху, евентуално ће се утврдити у покренутом дисциплинском поступку; техничке могућности приликом рада запослених у Сектору... Градске управе..., одређује и обезбеђује Министарство... У сваком систему су могуће злоупотребе, а уколико постоји сумња да је дошло до злоупотребе, иста се утврђује током спровођења дисциплинског поступка...“

На основу писаних изјашњења Руковаоца, као и увидом у достављену расположиву документацију, утврђено је да је запослени Сектора... Руковаоца генерисао и фотографисао наведени приказ из Регистра који садржи предметне податке о личности лица, затим фотографију Регистра неовлашћено доставио лицу АА, који је потом податке о личности из тог документа, јавно објавио на својим корисничким налозима на друштвеним мрежама *Viber*, *WhatsApp* и *Instagram*.

Руковалац је затим доставио Поверенику ново изјашњење – допис у коме је, између осталог, наведено да су : „[...] дешавања у Сектору... Градске управе..., која су претходила и условила ванредни канцеларијски инспекцијски надзор који се односио на обраду података о личности од стране запосленог у наведеном сектору, подстакла в. д. начелника Градске управе..., да побољша мере безбедности чувања и употребе сертификационих картица запослених, како не би дошло до поновних злоупотреба. Такође, уведена је и евиденција о свакодневном преузимању сертификационих картица од стране запослених, коју води шеф Сектора..., као и упознавање запослених са Информативним водичем – Право на приступ информацијама од јавног значаја и заштиту података о личности, како би се запослени додатно едуковали на тему заштите података о личности...“.

Одредбама члана 42. став 1. 33ПЛ прописано је да је, узимајући у обзир ниво технолошких достигнућа и трошкове њихове примене, природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица који произилазе из обраде, руковалац приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде, дужан да: 1) примени одговарајуће техничке,

организационе и кадровске мере, као што је псеудонимизација, које имају за циљ обезбеђивање делотворне примене начела заштите података о личности, као што је смањење броја података; 2) обезбеди примену неопходних механизма заштите у току обраде, како би се испунили услови за обраду прописани овим законом и заштитила права и слободе лица на која се подаци односе. Ставом 2. истог члана прописано је да је руковалац дужан да сталном применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера обезбеди да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде и да се та обавеза примењује у односу на број прикупљених података, обим њихове обраде, рок њиховог похрањивања и њихову доступност. Сагласно члану 42. став 3. ЗЗПЛ, мерама из претходног става мора се увек обезбедити да се без учешћа физичког лица подаци о личности не могу учинити доступним неограниченом броју физичких лица.

Такође, одредбама члана 50. ст. 1. и 2. ЗЗПЛ прописано је да у складу са нивоом технолошких достигнућа и трошковима њихове примене, природом, обимом, околностима и сврхом обраде, као и вероватноћом наступања ризика и нивоом ризика за права и слободе физичких лица, руковалац и обрађивач спроводе одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере како би достигли одговарајући ниво безбедности у односу на ризик, те да, према потреби, предметне мере нарочито обухватају: 1) псеудонимизацију и криптозаштиту података о личности; 2) способност обезбеђивања трајне поверљивости, интегритета, расположивости и отпорности система и услуга обраде; 3) обезбеђивање успостављања поновне расположивости и приступа подацима о личности у случају физичких или техничких инцидената у најкраћем року; 4) поступак редовног тестирања, оцењивања и процењивања делотворности техничких, организационих и кадровских мера безбедности обраде.

Одредбама члана 2. Закона о матичним књигама („Службени гласник РС“, бр. 20/09, 145/14 и 47/18) прописано да су матичне књиге основне службене евиденције о личном стању грађана (став 1), да се о личном стању грађана воде: матична књига рођених, матична књига венчаних и матична књига умрлих (став 2), те да се у матичне књиге уписују чињенице рођења, брака, смрти и друге законом предвиђене чињенице и промене у вези с њима.

Одредбама члана 33. Закона прописано је да је Регистар матичних књига јединствена база података о личном стању грађана која се води у електронском облику. Регистар садржи евиденцију о личном стању грађана из члана 2. овог закона. Министарство обезбеђује услове за вођење Регистра матичних књига, који може бити смештен и изван седишта министарства.

Одредбама члана 39. став 2. Закона прописано је да се матичне књиге и списи на основу којих се врши упис у матичне књиге морају чувати од оштећења, уништења и злоупотребе а ставом 3. истог члана да се мере техничке заштите матичних књига могу предузимати само на начин уређен прописима о културним добрима.

Одредбама члана 41. Закона прописано је да увид у матичне књиге, као и списе на основу којих је извршен упис у матичне књиге, дозволиће се лицу на које се ти подаци односе, супружнику, крвном сроднику у првој линији и лицу које је у другом степену крвног сродства у побочној линији, усвојитељу или старатељу (став 1); дете које је навршило 15. годину живота и које је способно за расуђивање може извршити увид у матичну књигу рођених, као и списе на основу којих се врши упис у матичну књигу рођених, а који се односе на његово порекло (став 2); после новог уписа чињенице рођења усвојеника право увида у матичну књигу рођених за дете имају само дете и усвојитељи детета, на начин утврђен законом који уређује област породично-правне заштите (став 3); после уписа податка о промени пола, право увида у матичну књигу рођених и списе за лице које је променило пол, имају само лице које је променило пол, дете и родитељи тог лица, као и надлежни органи за вршење послова из своје надлежности, у складу са законом (став 4).

Одредбама члана 80. Упутства о вођењу матичних књига и обрасцима матичних књига („Службени гласник РС“, бр. 109/09, 4/10 – испр., 10/10, 25/11, 5/13, 94/13 и 93/18 – др. упутство) прописано је да се матичне књиге и списи на основу којих се врши упис у матичне књиге морају чувати у сређеном и безбедном стању, на начин који обезбеђује заштиту од неовлашћеног коришћења, случајног или неодобреног уништења или губитка; органи из члана 6. ст. 2. и 4. Закона о матичним књигама дужни су да обезбеде све мере физичко-техничког обезбеђења, укључујући противпожарне, противпоплавне и друге заштитне мере за безбедно чување матичних књига и списка (члан 81); Увид у матичну књигу и списе на основу којих је извршен упис у матичну књигу, као и увид у Регистар матичних књига дозволиће се лицу из члана 41. Закона о матичним књигама само у седишту матичног подручја за које се води та матична књига и то у присуству матичара (члан 85); За увид у матичну књигу и списе на основу којих је извршен упис у матичну књигу подноси се писани захтев. У захтеву се обавезно наводе подаци о подносиоцу захтева и разлозима за увид у матичну књигу, односно списе (члан 86); Увид у матичну књигу и списе на основу којих је извршен упис у матичну књигу врши се тако што матичар лицу коме је дозвољен увид у матичну књигу, односно списе показује упис, односно списе одговарајуће матичне књиге. О сваком увиду у матичну књигу, односно списе сачињава се записник

у коме се уписују разлози увида у матичну књигу, односно списе, датум када је извршен увид у матичну књигу, односно списе, као и подаци из личне карте за лице које је увид извршило. Записник потписују пуним именом и презименом лице које је извршило увид у матичну књигу, односно списе и матичар (члан 87).

Како је, на основу писаних изјашњења Руковаоца и увидом у достављену расположиву документацију, утврђено да је запослени Сектора... Руковаоца генерисао и фотографисао наведени приказ из Регистра који садржи предметне податке о личности лица, затим фотографију Регистра неовлашћено учинио доступном трећем лицу, који је потом податке о личности из тог документа јавно објавио на својим корисничким налозима на друштвеним мрежама *Viber*, *WhatsApp* и *Instagram*, то је утврђено да је Руковалац предметном обрадом повредио начело интегритета и поверљивости, имајући у виду да подаци лица нису обрађивани на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући и заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера, а чиме је поступио супротно одредбама члана 42. ст. 1–3. ЗЗПЛ.

Наиме, како је сам Руковалац у свом изјашњењу навео, у току поступка инспекцијског надзора иницирано је побољшање мере безбедности чувања и употребе сертификационих картица запослених, формирање евиденције о свакодневном преузимању картица од стране запослених, као и упознавање запослених са обавезама у вези заштите података о личности лица, те је јасно да у време предметне обраде података о личности Руковалац није обезбедио примену неопходних механизма заштите, како би се испунили услови за обраду прописани овим законом, заштитила права и слободе лица на која се подаци односе и није обезбедио да се без учешћа тих лица њихови подаци о личности не могу учинити доступним неограниченом броју физичких лица.

Чињеница да запослени Сектора... Руковаоца, у складу са одредбама Закона о матичним књигама, имају овлашћење да обрађују податке о личности грађана садржаних у Регистру, не пружа Руковаоцу овлашћење да поступа у супротности са општим начелима обраде података о личности прописаних чланом 5. ЗЗПЛ.

Узимајући у обзир наведено, Руковалац је био дужан да приликом вршења делатности у оквиру својих надлежности, примени све техничке, организационе и кадровске мере које имају за циљ примену неопходних механизма заштите у току обраде, како би се обезбедила потпуна примена одредаба општих начела обраде података о личности из члана 5. ЗЗПЛ и у потпуности заштитила права и слободе лица на која се подаци односе, будући да су предметном обрадом подаци

наведених лица учињени доступним трећим лицима, односно неограниченом броју физичких лица – корисника друштвених мрежа.

Због свега наведеног, Повереник је руковаоцу изрекао опомену.

ИЗ ОДГОВОРА ПОВЕРЕНИКУ:

Дана 23. 8. 2021. године, Руковалац је обавестио Повереника о извршеним мерама како би се отклониле утврђене повреде одредаба ЗЗПЛ, односно о мерама које ће се убудуће предузимати како се повреде ЗЗПЛ не би понављале. Уведена је евиденција о свакодневном преузимању/враћању сертификационих картица од стране запослених, као и упознавање запослених са Информативним водичем под називом: „Право на приступ информацијама од јавног значаја и заштиту података о личности“, како би се запослени додатно едуковали на тему заштите података о личности. Одржан је радни састанак запослених са лицем за заштиту података о личности градске управе, а планира се и даље састајање запослених са лицем за заштиту података о личности градске управе.

Предмет број: 072-04-1381/2020-07 од 9. 8. 2021. године

1.8. АУДИО-СНИМАЊЕ ЗАТВОРЕНИКА

Недозвољена обрада података о личности лица која бораве у просторијама затвора путем аудио-надзора

СЕНТЕНЦА:

Затвор је обрадом података о личности лица која бораве у просторијама затвора, садржаних у аудио-записима, а снимљених путем уређаја за аудио-видео надзор, постављеним у просторијама затвора, повредио одредбе члана 5. став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности (у даљем тексту: ЗЗПЛ).

ИЗ ОБРАЗЛОЖЕЊА ОПОМЕНЕ ПОВЕРЕНИКА:

Повереник је по службеној дужности извршио надзор над применом ЗЗПЛ од стране Руковаоца, а на основу сазнања до којих је дошао из представке, а у вези са незаконитом обрадом података о личности запослених лица код Руковаоца, коју врше путем аудио-видео надзора у затвору.

Надзором је, између осталог, утврђено следеће:

- да је од 90-их година прошлог века у затвору уведен видео-надзор путем сигурносних камера, постављених у јавном простору затвора из општих безбедносних разлога;
- да је сврха обраде података путем видео-надзора унапређење процеса рада, контрола обављања послова у служби за обезбеђење, повећање безбедности и здравља на раду запослених, радно ангажованих лица, лица лишених слободе и других лица и ради благовременог уочавања и откривања штетних, опасних и нежељених догађаја по запослене, лица лишена слободе и по имовину Руковаоца;
- да правни основ за обраду података путем видео-надзора представља Уредба о оснивању завода за извршење кривичних санкција у Републици Србији („Службени гласник РС“, бр. 20/06, 89/09, 32/10, 53/11 и 11/17), члан 21. Закон о извршењу кривичних санкција („Службени гласник РС“, бр. 55/14 и 35/19) и члан 5. Правилника о начину обављања послова у служби за обезбеђење у заводима за извршење кривичних санкција („Службени гласник РС“, бр. 21/16 и 104/16);
- да је увидом у достављени уговор утврђено да је Руковалац са приватном фирмом закључио Уговор о пружању услуге, монтаже, пуштања у рад и одржавања система техничке заштите и сигурносне опреме;
- да је увидом у достављену Одлуку о мерама заштите при обради података о личности у овом затвору, утврђено да је у одредби члана 5. става 2. тачке 5) исте наведено да „[...] у јавним просторијама Руковаоца (ближе описаним у процедурама Руковаоца, Упутство за коришћење видео-надзора – дежурна служба), постављен из општих безбедносних разлога, видео-аудио надзор, сигурносне камере које редовно, 24 сата, бележе технички снимак (оптички – на којем се види лик и звучни – на којем се налази глас), датум и време снимања, и који је повезан у интегрисан систем техничке заштите завода. Видео-аудио надзор уведен је у циљу унапређења процеса рада, као и повећања безбедности и здравља на раду запослених, радно ангажованих лица, лица лишених слободе и других лица која се налазе у таквом простору и ради благовременог уочавања и откривања штетних, опасних и нежељених догађаја по запослене, лица лишена слободе и по имовину Руковаоца... снимљени видео и аудио записи се чувају у складу са горе наведеним упутством, а под одређеним условима могу бити коришћени као доказни материјал ради утврђивања потребног чињеничног стања и предузимања законом предвиђених мера... видео и аудио записи могу бити коришћени и ради прикупљања потребних чињеница у циљу евентуалног покретања дисциплинског или

другог поступка против запосленог или лица лишеног слободе... видео и аудио снимке лица, која се налазе у простору где су постављене камере за снимање слике и звука може да прикупља, обрађује, користи и доставља трећим лицима само лице овлашћено од стране управника затвора (руководилац Службе за обезбеђење и послови обезбеђења завода и видео-техничког надзора)... строго је забрањено уступање трећим лицима и јавно објављивање података – аудио и видео снимака, осим у случајевима предвиђеним законом... на простору који је заштићен видео-аудио обезбеђењем постоји видно истакнуто словно-графичко обавештење да је објекат или простор заштићен видео-обезбеђењем...”

- да је увидом у последњу страну достављене одлуке утврђено да је на истој руком написано да су примерци исте уручени руководиоцима организационих јединица Руковаоца као и да је одлука објављена на огласној табли;
- да је увидом у одредбе трећег пасуса достављеног Упутства за коришћење видео-надзора – дежурна служба, утврђено да је у истом наведено: „...”Поред праћења видео-надзора, програм на серверу и контролним рачунарима дозвољава могућност прегледа забележених снимака улазом у видео/аудио дневник...”;
- да је увидом у достављена два списка утврђено да је у истом наведено следеће: „Радници Службе за обезбеђење дужни су да прочитају и упознају се са напред наведеним упутствима и процедурама за рад у Служби за обезбеђење, што потврђују својим потписом” и да испод те реченице следи табела са подацима запослених код Руковаоца: редни број, презиме и име запосленог и његов потпис;
- да је увидом у достављене фотографије утврђено да је на улазу у просторије надзираног субјекта истакнуто графичко (налепница) и писано обавештење о вршењу видео-надзора и да је на истом написано: „Пажња! Објекат и простор су под видео-надзором”;
- да је увидом у достављени транскрипт записа аудио/видео камера постављених у Павиљонима 2. и 3. утврђено да су одређеног дана у наведеним Павиљонима затвора, снимљени аудио-снимци запосленог код Руковаоца и два лица лишена слободе, који снимци су потом искоришћени у дисциплинском поступку против два лица запослена код Руковаоца;
- да је утврђено да Руковалац није извршио процену утицаја на заштиту безбедности података на законом предвиђен начин у складу са одредбама члана 54. ЗЗПЛ;
- да је према изјави Руковаоца утврђено да Руковалац не води евиденцију обраде података путем видео/аудио надзора у складу са одредбама члана 48. ЗЗПЛ.

Одредбама члана 7. став 1. ЗЗПП прописано је да се подаци о личности који су прикупљени од стране надлежних органа у посебне сврхе не могу обрађивати у сврху која је различита од сврхе за коју су подаци прикупљени, осим ако је та даља обрада прописана законом. Ставом 2. истог члана прописано је да је обрада коју врше надлежни органи у посебне сврхе, које су различите од сврхе за који су подаци о личности прикупљени, дозвољена ако су заједно испуњени следећи услови: 1) руковалац је овлашћен да обрађује те податке о личности у такве друге сврхе, у складу са законом; 2) обрада је неопходна и сразмерна тој другој сврси, у складу са законом. Ставом 3. истог члана прописано је да обрада коју врше надлежни органи у посебне сврхе може да обухвати архивирање података о личности у јавном интересу, односно њихово коришћење у научне, статистичке или историјске сврхе, под условом да се примењују одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере у циљу заштите права и слобода лица на које се подаци односе.

Обрада је законита, како је то прописано чланом 12. ЗЗПЛ, само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковоаца; 4) обрада је неопходна у циљу заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца; 6) обрада је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковоаца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Одредбама члана 13. ЗЗПП прописана је законитост обраде коју врше надлежни органи у посебне сврхе па је тако наведено да је обрада коју врше надлежни органи у посебне сврхе законита само ако је та обрада неопходна за обављање послова надлежних органа и ако је прописана законом. Таквим законом се одређују најмање циљеви обраде, подаци о личности који се обрађују и сврхе обраде.

Одредбама члана 22. став 1. ЗЗПЛ прописано је да ако обраду врше надлежни органи у посебне сврхе, руковалац је дужан да предузме разумне мере да би лицу на које се подаци односе пружио све информације из члана 25. овог закона, односно информације у вези са остваривањем права из чл. 27, 28, 32, 34, 35, 39. и 53. овог закона, на сажет,

разумљив и лако доступан начин, коришћењем јасних и једноставних речи. Те информације се пружају на било који примерен начин, укључујући и електронским путем.

Одредбама члана 25. став 1. 33ПЛ прописано је да ако обраду врше надлежни органи у посебне сврхе, руковалац је дужан да лицу на које се подаци о личности односе стави на располагање најмање следеће информације: 1) о идентитету и контакт подацима руковоаца; 2) контакт податке лица за заштиту података о личности, ако је оно одређено; 3) о сврси намеравање обраде; 4) о праву да се поднесе притужба Поверенику и контакт податке Повереника; 5) о постојању права да се од руковоаца захтева приступ, исправка или брисање његових података о личности, односно постојању права на ограничење обраде тих података. Ставом 2. истог члана прописано је да је, уз информације из става 1. овог члана, руковалац дужан да лицу на које се подаци односе, да би му се у одређеним случајевима омогућило остваривање његових права, пружи следеће додатне информације: 1) о правном основу за обраду; 2) о року чувања података о личности или, ако то није могуће, о критеријумима за његово одређивање; 3) о групи прималаца података о личности, ако они постоје, укључујући и оне у другим државама или међународним организацијама; 4) друге податке, ако је то неопходно, а посебно ако су подаци о личности прикупљени без знања лица на које се односе. Ставом 3. истог члана прописано је да се информације из става 2. овог члана које се односе на поједине врсте обраде могу ускратити, односно пружити ограничено или одложено лицу на које се подаци о личности односе, само у оној мери и у оном трајању док је то неопходно и сразмерно у демократском друштву у односу на поштовање основних права и легитимних интереса физичких лица, како би се: 1) избегло ометање службеног или законом уређеног прикупљања информација, истраге или поступака; 2) омогућило спречавање, истрага и откривање кривичних дела, гоњење учинилаца кривичних дела или извршење кривичних санкција; 3) заштитила јавна безбедност; 4) заштитила национална безбедност и одбрана; 5) заштитила права и слободе других лица. Ставом 4. истог члана прописано је да се законом могу одредити врсте обраде које, у целини или делимично, могу бити обухваћене неким од случајева из става 3. овог члана.

Одредбама члана 48. став 1. 33ПЛ прописано је да је надлежни орган који обрађује податке у посебне сврхе дужан да обезбеди да се приликом употребе система аутоматске обраде у том систему бележе најмање следеће радње обраде: унос, мењање, увид, откривање, укључујући и пренос, упоређивање и брисање. Ставом 2. истог члана прописано је да бележење увида и откривања података о личности мора да омогући утврђивање разлога за вршење радњи обраде, датума и

времена предузимања радњи обраде и, ако је то могуће, идентитета лица које је извршило увид или открило податке о личности, као и идентитета примаоца ових података. Ставом 3. истог члана прописано је да бележење из става 1. овог члана може бити коришћено искључиво у сврху оцене законитости обраде, интерног надзора, обезбеђивања интегритета и безбедности података, као и покретања и вођења кривичног поступка, а ставом 4. да се запис настао бележењем из става 1. овог члана ставља на увид Поверенику, на његов захтев.

Одредбама члана 54. став 1. ЗЗПЛ прописано је да, ако је вероватно да ће нека врста обраде, посебно употребом нових технологија и узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица, руковалац је дужан да пре него што започне са обрадом изврши процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности. Ставом 3. истог члана прописано је да је приликом процене утицаја руковалац дужан да затражи мишљење лица за заштиту података о личности, ако је оно одређено, а ставом 4. тачка 2) прописано је да се процена утицаја из става 1. тог члана обавезно врши у случају обраде посебних врста података о личности из члана 17. став 1. и члана 18. став 1. или података о личности у вези са кривичним пресудама и кажњивим делима из члана 19. тог закона, у великом обиму.

Одредбама члана 21. став 1. Закона о извршењу кривичних санкција („Службени гласник РС“, бр. 55/14 и 35/19) прописано је да се Служба за обезбеђење, као јединствена формација Управе, стара о безбедности људи и имовине у заводу, спроводи осуђена и притворена лица, учествује у утврђивању и спровођењу програма поступања према осуђеном и обавља друге послове одређене законом.

Одредбама члана 5. Правилника о начину обављања послова у служби за обезбеђење у заводима за извршење кривичних санкција („Службени гласник РС“, бр. 21/16 и 104/16) прописано је да се контрола обављања послова у служби за обезбеђење врши непосредно обиласцима припадника службе за обезбеђење на радном месту, увидом у евиденције, преко рапорта и извештаја које подносе припадници службе за обезбеђење, као и обављањем смотри припадника службе за обезбеђење. Посредна контрола врши се прегледом архиве и система видео-надзора.

Током поступка надзора, утврђено је да је путем видео-камера које у себи имају интегрисане микрофоне, постављених у оквиру простора затвора, снимљен аудио-снимак гласова запосленог код Руковооца и лица лишеног слободе, при чему та лица нису била на законит начин упозната да се аудио-снимање врши.

На основу чињеница утврђених у надзору и анализе правне регулативе, утврђено је да је Руковалац обрађивао податке о личности

лица која бораве у просторијама затвора, садржаних у аудио-записима, а снимљених путем уређаја за аудио-видео надзор, супротно одредбама члана 5. став 1. тачка 1), јер за исту није имао законит правни основ.

Наиме, Законом о извршењу кривичних санкција и Правилником о начину обављања послова у служби за обезбеђење у заводима за извршење кривичних санкција није прописан аудио-надзор од стране Служби за обезбеђење.

Даље, у поступку надзора, утврђено је да Руковалац није лицима на која се подаци односе, на јасан, поштен и транспарентан начин пружио све релевантне информације о обради података путем аудио-надзора унутар зграде затвора. Наиме, лица лишена слободе и запослени су упознати са обрадом њихових података о личности путем видео-надзора на основу постављених налепница са информацијама у вези с видео-надзором, али не и са обрадом истих путем аудио-надзора. Запослени код Руковаоца су, како је наведено, делимично упознати са обрадом њихових података о личности путем аудио-надзора путем Одлуке о мерама заштите при обради података о личности у затвору и Упутства за коришћење видео-надзора – дежурна служба, у којима се помиње аудио-надзор, али нису на јасан, односно транспарентан начин упознати са свим релевантним информацијама о обради података путем аудио-надзора, прописаних одредбама члана 15. и 25. ЗЗПЛ.

Дакле, из наведеног произлази да је Руковалац обраду података о личности лица која бораве у просторијама затвора, садржаних у аудио-записима, а снимљених путем уређаја за аудио-видео надзор, вршио супротно начелу законитости, односно да су истом обрадом повређене одредбе члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, то јест да се иста није вршила законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе.

У складу са наведеним, Повереник је изрекао руковаоцу опомену.

ИЗ ОДГОВОРА ПОВЕРЕНИКУ:

Дана 22. 7. 2020. године, Руковалац је, поступајући по опомени, обавестио Повереника да је поступио по истој и навео да је у циљу отклањања утврђене повреде издао налог да се са свих сигурносних камера које у себи имају интегрисан микрофон, искључи његова функција на начин да се онемогући слушање звука у реалном времену, као и његово снимање и накнадно прегледање (слушање). На наведени начин у затвору је у потпуности онемогућена обрада података личности путем аудио-надзора. Против два државна службеника у заводу покренут је дисциплински поступак, због учињене теже повреде дужности из радног односа, изузет из списка тог дисциплинског предмета,

тако да се снимљени аудио-запис догађаја није користио у дисциплинском поступку, односно није се изводио у доказном поступку. Планирана је израда акта о процени утицаја на заштиту безбедности података у складу са одредбом члана 54. ЗЗПЛ и свакако вођење евиденција обраде података путем видео-надзора. Поверенику је уз изјашњење, у прилогу достављена и фотокопија Налога управника којим се налаже државном службенику у Служби за обезбеђење да, одмах по пријему овог налога, са свих сигурносних камера у заводу које у себи имају интегрисан микрофон искључи његову функцију на начин да се путем видео-надзора онемогући обрада података личности путем аудио-снимака, односно да се онемогући слушање звука у реалном времену, као и његово снимање и прегледање, те да писаним путем обавести управника о предузетим радњама у циљу извршења овог налога. Достављен је и извештај запосленог о извршењу овог налога.

Предмет број: 072-04-2258/2020-07 од 9. 4. 2021. године

1.9. КО НАДЗИРЕ УПОТРЕБУ ВИДЕО-НАДЗОРА?

Видео-надзор – надлежност МУП-а

СЕНТЕНЦА:

У конкретном случају системом видео-надзора покривене су веће јавне површине, а имајући у виду одредбе Закона о приватном обезбеђењу („Службени гласник РС“, бр. 104/13, 42/15 и 87/18), односно надлежност Министарства унутрашњих послова када је у питању надзор над применом овог закона, Повереник је овом органу доставио списе на даље поступање.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, извршио је инспекцијски надзор над применом Закона о заштити података о личности (у даљем тексту: ЗЗПЛ) од стране Општинске управе Општине АА, као Руковаоцем подацима о личности.

Предмет инспекцијског надзора је обрада података о личности коју Месна заједница ББ врши путем камера инсталираних на објекту Месне заједнице у којем врши делатност. Наведени поступак покренут је на основу сазнања из представке грађанина у којој је изражена сумња у законито поступање Руковаоца када је у питању вршење видео-надзора.

У поступку вршења канцеларијског инспекцијског надзора Општинска управа Општине АА се, између осталог, изјаснила да је МЗ ББ у предмету постојећег инспекцијског надзора Руковаца у смислу члана 4. став 1. тачка 8. ЗЗПЛ.

Изјашњење је доставила и МЗ ББ у ком је навела да је МЗ ББ успоставила видео-надзор ради заштите имовине и инвентара.

Као одговор на питање који јавни, приватни и пословни простор је обухваћен видео-надзором, МЗ ББ је у изјашњењу које је поткрепљено фотографијама, навела следећи пословни и јавни простор који је обухваћен системом видео-надзора:

Унутрашњи простор зграде МЗ ББ односно улаз у сам објекат и 4 метра ходника зграде у МЗ; Постављена десно од главног улаза у објекат МЗ ББ и покрива тротоар испред улаза, паркинг испред МЗ, кружни ток и локални пут, делимично обухвата верски објекат са друге стране улице; Постављена је лево од главног улаза у објекат МЗ ББ и покрива тротоар испред главног улаза, плато намењен за паркирање бицикала, паркинг, локални пут, јавну површину око верског објекта; Постављена је да покрива десну страну објекта и прилаз библиотеци која се налази у објекту МЗ, јавну површину (број листа непокретности 7325 КО ББ број парцеле 2) делимично паркинг испред МЗ; Покрива задњи улаз и прозоре са задње стране објекта МЗ, јавну површину (број листа непокретности 7325 КО ББ број парцеле 2) и тротоар испред ОШ ВВ; Налази се у непосредној близини камере 5 и покрива јавну површину (број листа непокретности 7325 КО ББ број парцеле 2), између објекта МЗ и ОШ ВВ, као и делимично наведене објекте; Покрива јавну површину (број листа непокретности 7325 КО ББ број парцеле 2) која се налази иза објекта МЗ, тротоар, локални пут, паркинг, ограда која се види у горњем десном углу је ограда локалне испоставе ПТТ Србија; Покрива тротоар у МЗ, локални пут, паркинг који се налази бочно од објекта МЗ, пијаца, објекат ПТТ Србија; Покрива тротоар уз МЗ; локални пут, паркинг који се налази бочно од објекта МЗ.

Повереник је дописом од 17. 6. 2021. године упутио МЗ ББ захтев за додатним изјашњењем са питањем о поседовању лиценце од стране предузећа са којим има потписан Уговор о куповини и уградњи видео-надзора на зграду Месне заједнице ББ, као и захтевом да достави сву релевантну документацију којом се доказује да је успостављање система техничке заштите објекта (система видео-надзора) извршено у складу са одредбама Закона о приватном обезбеђењу и Правилника о начину вршења послова техничке заштите и коришћења техничких средстава („Службени гласник РС“, број 91/19).

У прилогу изјашњења број 69-2 од 24. 6. 2021. године, МЗ ББ је доставила само доказ да предузеће са којим има потписан Уговор о куповини и уградњи видео-надзора на зграду Месне заједнице ББ има

лиценцу за вршење послова монтаже, пуштања у рад, одржавање система техничке заштите и обуку корисника.

Како су у конкретном случају системом видео-надзора покривене веће јавне површине, а имајући у виду одредбе Закона о приватном обезбеђењу („Службени гласник РС“, бр. 104/13, 42/15 и 87/18), односно надлежност Министарства унутрашњих послова када је у питању надзор над применом овог закона, Повереник је овом органу доставио списе на даље поступање.

ИЗ ОДГОВОРА ПОВЕРЕНИКУ:

Министарство унутрашњих послова је обавестило Повереника да је ово министарство извршило надзор на објекту МЗ ББ на адреси..., где је утврђено да је уградњу видео-надзора извршио предузетник за приватно обезбеђење ГГ са седиштем у..., који не поседује лиценцу, а постављање камере снимају околне улице са објектима чиме се угрожава приватност грађана, те су с тим у вези против наведеног предузетника и одговорног лица поднети захтеви за покретање прекршајног поступка за учињени прекршај из члана 76. став 1. тачка 9. Закона приватном обезбеђењу.“

Број предмета: Број: 072-04-829/2021-07 од 27. 8. 2021. године

1.10. ОБЈАВЉИВАЊЕ ДОКУМЕНАТА КОЈИ САДРЖЕ ПОДАТКЕ О ЛИЧНОСТИ НА ДРУШТВЕНИМ МРЕЖАМА

Објављивање докумената који су у поседу државних органа и који садрже податке о личности, на друштвеним мрежама

СЕНТЕНЦА:

Повереник је изрекао опомену Општинској управи Општине АА, као руковаоцу подацима о личности (у даљем тексту: Руковалац), зато што је представка ББ... коју је поднео овом органу, учињена доступном трећем лицу, које је затим исту објавило на *Facebook* страници..., чиме су следећи подаци о личности подносиоца представке: име и презиме, адреса становања и потпис, постали доступни неограниченом броју лица – корисника Фејсбука, а на који начин је повредио:

- одредбе члана 5. став 1. тачка б) Закона о заштити података о личности (у даљем тексту: ЗЗПЛ), јер податке о личности није обрађивао на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући и заштиту од неовлашћене или

- незаконите обраде, применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера („интегритет и поверљивост“);
- одредбе члана 42. став 1. тачка 2) ЗЗПЛ, јер није обезбедио примену неопходних механизма заштите у току обраде, како би се испунили услови за обраду прописани овим законом и заштитила права и слободе лица на која се подаци односе;

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Увидом у достављени приказ *Facebook* странице...“ утврђено је да је на њој објављена представка..., односно његови следећи подаци о личности: име презиме, адреса и потпис, којом је иницирао покретање инспекцијског надзора поводом извођења грађевинских и грађевинско – занатских радова на уређењу проширења гробља у ВВ, и захтевао низ информација у вези са правном регулативом за њихово извођење.

Руководалац је у изјашњењу навео да је представку преузео грађевински инспектор, који тврди да му није познато како је, када, на који начин и од стране кога предметни акт доспео до лица коме није био намењен и на тај начин учињен доступим неограниченом броју корисника *Facebook*. Такође је наведено да Руководалац због проблема са кадровским капацитетима (30 лица мање сходно Правилнику о систематизацији), као и због ситуације проузроковане епидемијом болести COVID-19, делом примењује одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере заштите података које обрађује, у складу са чланом 42. ЗЗПЛ.

Узимајући у обзир начела обраде података о личности, као и одредбе члана 42. и 50. ЗЗПЛ, Руководалац је био дужан да приликом обраде података о личности коју врши у оквиру својих законом утврђених надлежности, примени све техничке, организационе и кадровске мере, како би се испунили услови за обраду прописани овим законом и да у складу са процењеним ризицима обраде, обезбеди трајну поверљивост података о личности, као и отпорност система и услуга обраде како би подаци о личности били заштићени од случајног губитка, неовлашћеног откривања или приступа.

Имајући у виду утврђено чињенично стање у инспекцијском надзору, као и наведене одредбе Устава и ЗЗПЛ, односно то да је представка подносиоца поднета Руководоцу учињена доступном трећем лицу, које је затим исту објавило на *Facebook* страници..., чиме су следећи подаци о личности подносиоца представке: име и презиме, адреса становања и потпис постали доступни неограниченом броју лица – корисника Фејсбука, произилази да је Руководалац повредио одредбе

члана 5. став 1. 6) ЗЗПЛ, (начело „интегритета и поверљивости“), као и одредбе члана 42. став 1. тачка 2) ЗЗПЛ.

Због свега наведеног, Повереник је изрекао опомену, са налогом Руковалацу да га обавести о предузетим мерама и активностима за отклањање утврђених повреда одредаба ЗЗПЛ, као и мерама и активностима које ће Руковалац предузети да се исте не би поновиле, и то у року од 15 дана од дана пријема овог акта, а како не би дошло до предузимања других корективних мера из надлежности Повереника.

ИЗ ОДГОВОРА ПОВЕРЕНИКУ:

Руковалац је 11. 10. 2021. године обавестио Повереника о поступању по изреченој опомену у којој наводи да ће у складу са чланом 5. став 1. тачка 6) ЗЗПЛ убудуће преузимати одговарајуће мере и обрађивати податке на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући и заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера. Руковалац ће у будућности сталном применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера обезбедити да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде.“

Број предмета 072-04-1410/2021-07 од 21. 9. 2021. године

1.11. НИСУ ПРИМЕЊЕНЕ ОДГОВАРАЈУЋЕ МЕРЕ АНОНИМИЗАЦИЈЕ, ТЕ ЈЕ ИДЕНТИТЕТ ЛИЦА УТВРДИВ, ЧИМЕ СУ ПОДАЦИ О ЛИЧНОСТИ ТИХ ЛИЦА ПОСТАЛИ ДОСТУПНИ ТРЕЋИМ ЛИЦИМА НА ОСНОВУ ЗАХТЕВА ЗА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА

АА, као руковалац, приликом достављања документације тражиоцу информација на основу захтева за приступ информацијама од јавног значаја, у достављеним документима није адекватно извршио анонимизацију (заштиту) података о личности лица која су АА поднела притужбе због поступања ББ полицијских службеника за време јулских протеста 2020. године (име и презиме, адреса становања, датум рођења, број личне карте), односно извршио је анонимизацију на начин да се идентитет лица може са лакоћом утврдити, чиме су подаци о личности тих лица постали доступни трећим лицима.

СЕНТЕНЦА:

Руководалац је повредио одредбе члана 42. ст. 1–3. Закона о заштити података о личности (у даљем тексту: ЗЗПЛ), јер није применио одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере које имају за циљ обезбеђивање делотворне примене начела заштите података о личности, као што је смањење броја података; обезбедио примену неопходних механизма заштите у току обраде, како би се испунили услови за обраду прописани овим законом и заштитила права и слободе лица на која се подаци односе; сталном применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера обезбедио да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде; обезбедио да се без учешћа физичког лица подаци о личности не могу учинити доступним неограниченом броју физичких лица.

ИЗ ОБРАЗЛОЖЕЊА:

Повереник је извршио надзор над применом ЗЗПЛ од стране АА, на основу сазнања из представке у којој се наводи да је по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја, који је ВВ поднело АА „АА доставио неанонимизоване податке о личности грађана, као и веб-линкове са платформе... путем којих су пуномоћници из ГГ достављали АА доказе о претрпљеном полицијском злостављању именованих грађана на јулским протестима 2020. године.“

Од Руковаоца је затражено да се изјасни:

- Из ког разлога приликом достављања документације тражиоцу информација на основу захтева за приступ информацијама од јавног значаја, није адекватно извршена анонимизација података о личности у достављеним документима, односно извршена је на начин да се идентитет лица може са лакоћом утврдити;
- Из ког разлога АА истом приликом није заштитио линкове у притужбама које је ГГ подносио АА, а на којим су, како се у представци наводи, доступни и извештаји о клиничким прегледима, односно лекарски извештаји лица која центар заступа;
- да ли АА примењује одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере које имају за циљ обезбеђивање делотворне примене начела заштите података о личности, као што је смањење броја података и уколико се примењују потребно је описати које су то мере;
- да ли је АА предметне податке учинио доступним још неком тражиоцу, осим ВВ, и уколико јесте, потребно је навести коме и по ком правном основу.

На основу писаних изјашњења Руковаоца:

- „АА, у свом раду, у свему се придржава ЗЗПЛ и користи доступна техничка средства...;
- У предметном случају, приликом достављања одговарајућих информација и копија докумената у којима су информације садржане, поступајући по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја тражиоца ВВ, АА је предузео доступне техничке мере у циљу скривања личног имена и других личних података, те копију тражених докумената, преко електронске поште, доставио ВВ;
- ...пре упућивања свог одговора ВВ, на документима у штампаној верзији учинио невидљивим податке о личности тако што их је „прекрио црном или другом бојом пре скенирања и објављивања“ сагласно члану 9. важећег Правилника о псеудонимизацији података о личности, који се у Стручној служби АА примењује у анонимизацији података о личности;
- ...у конкретном случају, АА је приликом затамњења личних података користио нови маркер/фломастер црне боје који уобичајено користи у канцеларијском пословању...Након тога, такође у складу са правилима канцеларијског пословања анонимизована документа АА је скениране упутио тражиоцу информација на адресу електронске поште;
- У погледу податка о веб-линку..., АА указује да је пошиљалац наведеног линка, у низу докумената које је доставио АА, посебно назначио да су подаци на тој платформи доступни само у наредних 7 дана, који рок је у време поступања по захтеву за слободан приступ неспорно истекао, а АА није анонимизовао поменути веб-адресу;
- Када је у питању нумерички податак о броју личне карте који је видљив у Извештају о клиничком прегледу лица, АА понавља свој став, полазећи од одговарајућих јавно доступних тумачења о одредивости идентитета физичког лица, која указују да је идентитет лица заштићен уколико поред тог податка нису доступни и други подаци о том лицу...Наиме, увид у идентитет неког лица на основу броја личне карте, могу имати искључиво поједини државни службеници или друга лица која имају право приступа одговарајућим евиденцијама...;
- Поред тога, према мишљењу АА... подаци о имену и презимену лица или други лични подаци нису аутентично видљиви односно читљиви за просечног читаоца, на начин да са сигурношћу могу бити утврђени, односно да се идентитет лица може препознати, осим када податке чита лице на које се они и односе или њима позната лица, укључујући и то да су у свему упознати

са природом целине документа у којем су садржани ти лични подаци;

- Коначно, АА, предметне податке није објавио, није их на било који други начин учинио доступним јавности, нити било ком другом тражиоцу информација од јавног значаја, већ искључи-во ВВ, у сврхе које су именовани навели.“

Чланом 42. став 1. ЗЗПЛ прописано је да је, узимајући у обзир ниво технолошких достигнућа и трошкове њихове примене, природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица који произилазе из обраде, руковалац приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде, дужан да: 1) примени одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере, као што је псеудонимизација, које имају за циљ обезбеђивање делотворне примене начела заштите података о личности, као што је смањење броја података; 2) обезбеди примену неопходних механизма заштите у току обраде, како би се испунили услови за обраду прописани овим законом и заштитила права и слободе лица на која се подаци односе. Ставом 2. истог члана прописано је да је руковалац дужан да сталном применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера обезбеди да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде и да се та обавеза примењује у односу на број прикупљених података, обим њихове обраде, рок њиховог похрањивања и њихову доступност. Сагласно члану 42. став 3. ЗЗПЛ, мерама из става 2. овог члана мора се увек обезбедити да се без учешћа физичког лица подаци о личности не могу учинити доступним неограниченом броју физичких лица.

Одредбама члана 2. Закона о слободном приступу информација од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10) прописано је да *информација од јавног значаја*, у смислу овог закона, јесте информација којом располаже орган јавне власти, настала у раду или у вези са радом органа јавне власти, садржана у одређеном документу, *а односи се на све оно о чему јавности има ојравдан инћерес да зна*.

Одредбама члана 15. истог закона прописано је да тражилац подноси писмени захтев органу власти за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја, да захтев мора садржати назив органа власти, име, презиме и адресу тражиоца, као и што прецизнији опис информације која се тражи, те да захтев може садржати и друге податке који олакшавају проналажење тражене информације.

Одредбама члана 16. став 1. истог закона је прописано да је орган власти дужан да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева, тражиоца обавести о поседовању информације, стави

му на увид документ који садржи тражену информацију, односно изда му или упуту копију тог документа.

Наведене одредбе Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, прописују поступак поводом подношења захтева органу власти за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја, односно поступање органа власти по захтеву за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја. Међутим, одредбе члана 9. и 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописују услове и разлоге због којих *право на слободан приступ информацијама* може бити *ограничено*, у целости, или, у складу са одредбом члана 12. делимично, при чему је терет доказивања постојања тих услова, на органу власти који поступа по захтеву. Тако је одредбама члана 14. тог закона прописано да орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја, ако би тиме повредио *право на приватност, право на углед или које друго право лица, осим*: 1) ако је лице на то пристало, 2) ако се ради о личности, појави или догађају од интереса за јавност, а нарочито ако се ради о носиоцу државне и политичке функције и ако је информација важна с обзиром на функцију коју то лице врши те 3) ако се ради о лицу које је својим понашањем, нарочито у вези са приватним животом, дало повода за тражење информације.

Правилником о псеудонимизацији података о личности 363-293/20 деловодни број 20591 од 19. 6. 2020. године, донетим код АА, уређује се псеудонимизација података о личности у одлукама и другим службеним актима које АА објављује на интернет страници, у публикацијама или на други одговарајући начин.

Чланом 3. наведеног правилника прописано је да псеудонимизацији не подлежу подаци о службеним лицима у државним органима јавне власти који су од значаја за вршење службене дужности (име и презиме, функција, службена адреса и сл.) нити подаци о државним и другим органима јавне власти. Псеудонимизацији не подлежу ни подаци о правним и физичким лицима која обављају делатност или врше услуге, а који су објављени у јавним регистраторима.

Чланом 5. наведеног правилника прописано је да се псеудонимизују подаци који се односе на физичко лице, и то: *име и презиме, адреса становања и пребивалишта* (место, улица и број), *дашум и место рођења*, име родитеља, јединствени матични број грађана, *број личне карте*, пасоша, возачке дозволе, регистарске ознаке возила или других личних докумената, електронска адреса и други подаци за контакт, *други податак о физичком лицу на основу којег би то лице било одређено или одређиво*.

Чланом 6. наведеног правилника прописано је да се подаци из члана 5. овог правилника псеудонимизују изостављањем или заменом

– словним ознакама, интерпункцијским знацима, врстом податка или својством лица, у зависности од врсте податка и од облика у коме се документ налази, након чега се идентифицира физичкој лица не може одредити. Без обзира на примењени начин псеудонимизације из става 1. овог члана, он мора бити конзистентан (доследан) у целом конкретном документу. Чланом 9. наведеног правилника прописано је да се у документима који су у тзв. тврдом или штампаном формату псеудонимизација врши тако да се подаци који подлежу псеудонимизацији учине невидљивим шј. прекривају се црном или другом бојом, пре скенирања или објављивања.

Чланом 10. истог правилника прописано је да документ који се објављује псеудонимизује лице запослено у Одељењу за медије и то у електронској форми, погодној за компјутерску обраду, а документ у штампаном облику, у читљивој верзији. Пре објављивања документа, друго лице запослено у Одељењу за медије, проверава документ.

У поступку надзора утврђено је да је Руковалац приликом достављања документације тражиоцу информације на основу захтева за приступ информацијама од јавног значаја, неадекватном анонимизацијом података о личности (име и презиме, адреса становања, датум рођења, број личне карте), ове податке учинио доступним јавности као информације од јавног значаја. У овом случају ради се о подацима о личности у смислу члана 4. тачка 1. ЗЗПЛ, који као такви немају карактер информација од јавног значаја, из разлога што „оправдан интерес јавности да зна“, као битан елемент појма информације од јавног значаја из члана 2. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, подразумева обавезу органа власти да исту учини доступном и сваком другом потенцијалном тражиоцу, медијима, односно јавности генерално. Имајући то у виду, доступност информација које се односе на име и презиме, адресу становања, датум рођења и број личне карте лица, не могу бити општег карактера, јер би њихова доступност у својству информација од јавног значаја, у смислу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, могла озбиљно угрозити право на приватност и заштиту података о личности лица на која се исти подаци односе, при чему нису испуњени услови за примену изузетака прописани чланом 14. истог закона.

Такође, у конкретном случају не постоје околности које би указивале на постојање интереса јавности да зна, као претежнијег у односу на интерес заштите права на приватност.

Имајући у виду наведено, а с обзиром на наводе Руковооца из изјашњења „да податке није објавио, није их на било који други начин учинио доступним јавности, нити било ком другом тражиоцу информација од јавног значаја, већ искључиво ВВ, указано је да када се

информација учини доступном једном тражиоцу, иста постаје генерално доступна читавој јавности, а не само конкретном тражиоцу.

Увидом у Правилник о псеудонимизацији података о личности, који се, према наводима Руковаоца, у Стручној служби АА „примењује у анонимизацији података о личности“, утврђено је да наведени правилник уређује поступак анонимизације, с тим што је термин „анонимизација“ неадекватно замењен термином „псеудонимизација“. Са изузетком члана 2. Правилника који прописује шта се подразумева под „псеудонимизацијом“, читав правилник, заправо, прописује поступак „анонимизације“.

У поступку надзора, утврђено је да је Руковалац пре достављања документације тражиоцу, податке о личности садржане у истој документацији (име и презиме, адреса становања, датум рођења, број личне карте) осенио, тј. прекрио бојом и да је при том према наводима из изјашњења „користио нови маркер/фломастер црне боје“, с тим што у једном од докумената – Извештају о клиничком прегледу, број личне карте лица није ни осенчен. Међутим, подаци су у појединим документима читљиви и поред тога што су осенчени, односно прекривени бојом, тачније, са лакоћом се могу прочитати имена и презимена лица, њихове адресе, датуми рођења и бројеви личних карата.

Руковаоцу је указано да, имајући у виду наведено, не стоје наводи из изјашњења да је: „[...] применио све доступне техничке мере у складу са важећим Правилником...“, „[...] учинио невидљивим податке о личности тако што их је прекрио црном или другом бојом пре скенирања и објављивања сагласно члану 9. важећег правилника...“, „[...] увид у идентитет неког лица на основу броја личне карте, могу имати искључиво поједини државни службеници...“. Ово посебно имајући у виду да је чланом 3. поменутог Правилника о псеудонимизацији података о личности прописано који све подаци не подлежу псеудонимизацији, да је чланом 5. истог правилника прописано да се у документима, поред осталих података, псеудонимизује и број личне карте, као податак о физичком лицу на основу ког би то лице било одређено или одредиво, те да је чл. 6, 9. и 10. истог правилника прописан поступак псеудонимизације података у документима у штампаном формату.

Истовремено, наведено указује да Руковалац није предузео одговарајуће техничке, организационе нити кадровске мере којима би подаци о личности лица која су АА поднела притужбе због поступања ББ полицијских службеника за време јулских протеста 2020. године били заштићени и обрађивани у складу са сврхом због које се ти подаци обрађују.

Имајући у виду наведене одредбе ЗЗПЛ као и одредбе осталих прописа наведених у овој опомени, а при чињеници да Руковалац није извршио адекватну анонимизацију (заштиту) података о личности

лица чији су подаци садржани у документима достављеним тражиоцу на основу захтева за приступ информацијама од јавног значаја (име и презиме, адреса становања, датум рођења, број личне карте), утврђено је:

- да Руковалац није обезбедио примену неопходних механизма заштите у току обраде, како би се испунили услови за обраду прописани ЗЗПЛ и заштитила права и слободе лица на која се подаци односе, те да није, сталном применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера, обезбедио да се увек обрађују и буду доступни само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде, чиме је повредио одредбе члана 42. ст. 1–3. ЗЗПЛ.

Због наведеног, Повереник је руковаоцу изрекао опомену.

ИЗ ОДГОВОРА ПОВЕРЕНИКУ:

Руковалац је 29. 7. 2021. године обавестио Повереника о поступању по изреченој опомену и приложио је доказе о предузетим мерама и активностима – Правилник о псеудонимизацији и анонимизацији података о личности донет код АА под бројем... од... године и службену белешку од 26. 7. 2021. године. Наведеном службеном белешком констатовано је да је одржан састанак код АА коме су присуствовали запослени на пословима заштите података о личности, приступа информацијама од јавног значаја, информационих технологија и јавних набавки, ради анализирања постојећег стања и могућности у вези са поступцима анонимизације и псеудонимизације података о личности у електронским и штампаним документима и унапређење нивоа заштите података у тим поступцима.

Предмет број: 072-04-49/2021-07 од 26. 5. 2021. године

1.12. ЛИЦЕ ОВЛАШЋЕНО ЗА ПРИЈЕМ ИНФОРМАЦИЈА И ВОЂЕЊЕ ПОСТУПКА У ВЕЗИ СА УНУТРАШЊИМ УЗБУЊИВАЊЕМ НИЈЕ ЗАШТИТИЛО ПОДАТКЕ УЗБУЊИВАЧА, ОДНОСНО ПОДАТКЕ НА ОСНОВУ КОЈИХ СЕ МОЖЕ ОТКРИТИ ИДЕНТИТЕТ УЗБУЊИВАЧА

Поверенику је, од стране Управног инспектората, на даље поступање прослеђена представка, којом је пред Управним инспекторатом покренута иницијатива за вршење инспекцијског надзора над применом Закона о заштити узбуњивача, од стране АА, лица

овлашћеног за пријем информација и вођење поступка у вези са унутрашњим узбуњивањем у ББ. У представци се, између осталог, наводи да је АА поступајући као лице овлашћено за пријем информација и вођење поступка у вези са унутрашњим узбуњивањем у ББ, сачинила Извештај Овлашћеног лица „...при чему је својим поступањем и пропуштањем поступања као Овлашћено лице при вршењу службеног задатка повредила Закон о заштити узбуњивача а тиме и права ВВ као Овлашћено лице није заштитила податке узбуњивача, односно податке на основу којих се може открити идентитет узбуњивача, чиме је повредила члан 10. став 1. Закона о заштити узбуњивача...“.

Увидом у Извештај лица овлашћеног за пријем информације и вођење поступка у вези са унутрашњим узбуњивањем у ББ, утврђено је да је ово лице извршило проверу навода у вези са примљеном информацијом и том приликом затражило изјашњења и информације од одређених служби у ББ, везано за наводе из информације. Увидом у наведени Извештај, утврђено је да је, при обраћању ради добијања изјашњења и информација, овлашћено лице дотичним службама указало да је при предузимању свих радњи из њихове надлежности, потребно штитити податке о личности узбуњивача, у складу са чланом 10. став 5. Закона о заштити узбуњивача.

ББ, као Руковаоцу, Повереник је упутио захтев за писано изјашњење, на основу члана 79. став 1. тач. 1) и 5) Закона о заштити података о личности (у даљем тексту: ЗЗПЛ) и на основу сходне примене члана 15. став 1. Закона о инспекцијском надзору.

Увидом у прописе који се односе на заштиту узбуњивача, достављене прилоге и изјашњење руковаоца, утврђено је да у предметној ситуацији није дошло до повреда одредаба ЗЗПЛ, о чему је подносилац представке и обавештен.

ИЗ ОДГОВОРА ПОВЕРЕНИКА:

Чланом 2. ставом 1. Закона о заштити узбуњивача („Службени гласник РС“, број 128/14) прописано је да је узбуњивање откривање информације о кршењу прописа, кршењу људских права, вршењу јавног овлашћења противно сврси због које је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, као и ради спречавања штете великих размера, а ставом 2. истог члана прописано је да је узбуњивач физичко лице које изврши узбуњивање у вези са својим радним ангажовањем, поступком запошљавања, коришћењем услуга државних и других органа, носилаца јавних овлашћења или јавних служби, пословном сарадњом и правом власништва на привредном друштву.

Чланом 10. истог закона прописано је да је лице које је овлашћено за пријем информације дужно да, штићи податке о личности узбуњивача, односно податке на основу којих се може открићи идентитет узбуњивача, осим ако се узбуњивач не сагласи са откривањем тих података, а у складу са законом који уређује заштиту података о личности. Свако лице које сазна податке из става 1. овог члана, дужно је да штићи те податке. Лице овлашћено за пријем информације дужно је да приликом пријема информације, обавести узбуњивача да његов идентитет може бити откривен надлежном органу, ако без откривања идентитета узбуњивача не би било могуће посљедице тог органа, као и да га обавести о мерама заштите учесника у кривичном посљедику. Ако је у току посљедица неопходно да се открије идентитет узбуњивача, лице овлашћено за пријем информације дужно је да о томе, пре откривања идентитета, обавести узбуњивача. Подаци из става 1. овог члана не смеју се саопштити лицу на које се указује у информацији, ако посебним законом није другачије прописано.

Чланом 14. став 5. Закона о заштити узбуњивача прописано је да је послодавац дужан да одреди лице овлашћено за пријем информације и вођење поступка у вези са узбуњивањем, док је чланом 15. став 1. истог закона прописано да поступак унутрашњег узбуњивања започиње достављањем информације послодавцу. Ставом 2. истог члана закона прописано је да је послодавац дужан да поступи по информацији без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема информације, а ставом 3. и 4. да је послодавац дужан да обавести узбуњивача о исходу поступка по његовом окончању, у року од 15 дана од дана окончања поступка из става 1. овог члана и да је дужан да, на захтев узбуњивача, пружи обавештења узбуњивачу о току и радњама предузетим у поступку, као и да омогући узбуњивачу да изврши увид у списе предмета и да присуствује радњама у поступку.

Чланом 7. став 2. Правилника о начину унутрашњег узбуњивања, начину одређивања овлашћеног лица код послодавца, као и другим питањима од значаја за унутрашње узбуњивање код послодавца који има више од десет запослених („Службени гласник РС“, бр. 49/15 и 44/18 – др. закон) прописано је да се у циљу провере информације у вези са унутрашњим узбуњивањем, предузимају одговарајуће радње, о чему се обавештава послодавац, као и узбуњивач, уколико је то могуће на основу расположивих података.

Како је већ наведено, увидом у Извештај лица овлашћеног за пријем информације и вођење поступка у вези са унутрашњим узбуњивањем у ББ, утврђено је да је ово лице при провери навода у вези са примљеном информацијом надлежним службама указало да је при предузимању свих радњи из њихове надлежности, потребно штитити податке о личности узбуњивача, у складу са чланом 10. став 5. Закона

о заштити узбуњивача. Додатно, из изјашњења Руковаоца, утврђено је да се овлашћено лице није обраћало лицу на које се информација односила, нити је податке садржане у информацији учинило доступним другим лицима, осим организационим јединицама пред којима се вршила провера навода узбуњивача и достављене информације.

Узимајући у обзир наведено, утврђено је да у предметној ситуацији није дошло до повреда одредаба ЗЗПЛ. Како је одредбама члана 36. Закона о заштити узбуњивача, прописано да надзор над спровођењем овог закона врши управна инспекција, уколико је у самом поступку унутрашњег узбуњивања било пропуста, исте ће утврдити управна инспекција.

Предмет број: 072-04-741/2021-07 од 16. 8. 2021. године

1.13. ДА ЛИ ПРЕКРШАЈНИ СУД ИМА ПРАВО ДА ВРШИ ДОСТАВУ ПОЗИВА НА АДРЕСУ ФИРМЕ У КОЈОЈ ЈЕ ЛИЦЕ ЗАПОСЛЕНО И ОДАКЛЕ СУДУ ТИ ПОДАЦИ?

Подносилац представке поставља питање да ли Прекршајни суд (у прекршајном поступку који се против њега води) има право да врши доставу позива на адресу фирме у којој је запослен, као и питање одакле суду подаци о називу и адреси његовог послодавца.

ИЗ МИШЉЕЊА ПОВЕРЕНИКА:

Основна начела обраде података о личности прописана су чланом 5. став 1. Закона о заштити података о личности (у даљем тексту: ЗЗПЛ), на основу ког се, подаци о личности морају, поред осталог, обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“). Законита обрада је обрада која се врши у складу са овим законом, односно *другим законом којим се уређује обрада*.

Органи надлежни за вођење прекршајног поступка су прекршајни судови, сагласно члану 100. став 1. Закона о прекршајима („Службени гласник РС“, бр. 65/13 ... 91/19).

Чланом 156. Закона о прекршајима, прописано је да се писмена достављају преко поште, друге службе овлашћене за доставу, службеног лица суда или другог органа, односно непосредно у просторијама суда; да достављање може да се врши и електронском путем, у складу са посебним прописима ако за то постоје услови; да се достављање врши сваког дана *на радном месцу или у његовој прослорији* у

радно време, или у стану од 7 до 22 сата или у суду када се лице коме достављање треба да се изврши тамо затекне или када га суд због достављања позове; да достављање може да се изврши и у друго време и на другом месту на основу посебне одлуке суда коју је достављач, на захтев лица коме се достављање врши, дужан да покаже; да позив за усмени претрес или друге позиве суд може и усмено саопштити лицу које се пред њим налази, уз поуку о последицама недоласка. Такав усмени позив забележиће се у записнику који ће позвано лице потписати, осим ако је позив забележен у записнику о претресу, чиме се сматра да је извршена достава.

Члан 157. став 1. истог закона прописује да се позив ради саслушања окривљеног, односно давања писане одбране или за саслушање сведока, као и све одлуке од чијег достављања тече рок за жалбу достављају лично, осим када је овим законом другачије прописано.

Члан 158. тог закона прописује да се писмено, за које је у овом закону одређено да се лично доставља, предаје непосредно лицу коме је упућено на адресу на којој је пријављено или коју је саопштило надлежном органу приликом откривања прекршаја; да ако се лице коме се писмено мора лично доставити не затекне тамо где се достављање има извршити, достављач ће писмено предати некоме од његових пунолетних чланова домаћинства, који је дужан да писмено прими и тиме се сматра да је достављање извршено; ако лице коме се писмено мора лично доставити или пунолетни члан његовог домаћинства одбије да прими писмено, достављач ће забележити на доставници да је пријем одбијен, ко је одбио пријем, као и дан и сат када је пријем одбијен, а писмено ће оставити у стану или прибити на врата примаоца и тиме се сматра да је достављање извршено; ако се лице коме се писмено мора лично доставити или пунолетни члан његовог домаћинства не затекну у стану писмено ће се предати пунолетним лицима која се затекну у стану ако они на то пристану и тиме се сматра да је достављање извршено.

Чланом 159. став 1. Закона о прекршајима прописано је да, *ако се достављање врши на радном месту лица коме се писмено има лично доставити, а то лице се ту не затекне, достављање се може извршити предајом писмена лицу овлашћеном за пријем поште или било ком другом лицу које је зајаслено код истог послодавца на истом месту, а која су дужна да приме писмено и тиме се сматра да је достављање извршено.* Ставом 2. истог члана прописано је да, ако лице коме писмено треба доставити лично одбије да прими писмено или то учини лице из става 1. овог члана, достављач ће забележити на доставници дан, сат и разлог одбијања пријема, а писмено ће оставити на радном месту и тиме се сматра да је достављање извршено.

На основу члана 18. став 1. Закона о полицији („Службени гласник РС“, бр. 6/16, 24/18 и 87/18), Полиција у предистражном и истражном

поступку примењује полицијска овлашћења утврђена Закоником о кривичном поступку и поступа по налогу и захтевима јавног тужиоца и суда. Ставом 2. истог члана тог закона, прописано је да у *прекршајном њосџуџу Полиција њосџуџа и њо налозима њрекршајноџ суда*.

Из наведеног произилази да је прекршајни суд, у вршењу својих судских овлашћења, на основу Закона о прекршајима, овлашћен да достављање позива и других писмена врши и на радном месту. Претпоставка је да позив за прекршај није било могуће уручити на адреси становања, те је прекршајни суд искористио *законско овлашћење* за доставу на радном месту, а по сазнањима добијеним од полиције, што обраду података о личности чини законитом, јер се иста врши у складу са Законом о прекршајима и Законом о полицији, *као друџим законом (осим ЗЗПЛ), којим се уређује обрада њодаџака о личности*.

Предмет број: 072-21-1321/2020-07 од 15. 6. 2020. године

1.14. РУКОВАЛАЦ АА, БЕЗ ПРУЖАЊА НЕОПХОДНИХ ИНФОРМАЦИЈА ПРИКУПЉА ПОДАТКЕ ЗАПОСЛЕНИХ: ИМЕ И ПРЕЗИМЕ, РАДНО МЕСТО, НАЗИВ СЕКТОРА У КОЈЕМ СУ АНГАЖОВАНИ И ПОДАТАК ДА ЛИ СУ ИЛИ НИСУ ИСКАЗАЛИ ИНТЕРЕСОВАЊЕ ЗА ВАКЦИНАЦИЈУ НА ПОРТАЛУ ЕУПРАВА

АА, као руковалац, без пружања информација које су потребне када се подаци о личности прикупљају од лица на које се односе, на основу Упитника у вези са вакцинисањем против COVID-19, прикупљао је податке запослених и радно ангажованих лица и то: **име и презиме, радно место, назив сектора у којем су ангажовани и податак да ли су или не исказали интересовање за вакцинацију на порталу еУправа.**

СЕНТЕНЦА:

Руковалац је повредио одредбе члана 5. став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности (у даљем тексту: ЗЗПЛ), јер податке о личности обрађује супротно начелу „законитости, поштења и транспарентности“, као и одредбе члана 23. ст. 1–3. ЗЗПЛ.

ИЗ ОБРАЗЛОЖЕЊА:

Повереник је извршио надзор над применом ЗЗПЛ од стране АА, на основу сазнања из представке у којој се наводи: „...запослени у АА... добили су информацију да треба да попуне упитник који се односи

на исказивање интересовања за вакцинисање против... COVID-19...“ У представци се указује на неусклађеност предметне информације са одредбама ЗЗПЛ, као што су: непостојање обавештења о томе коме се подаци запослених достављају, ко ће имати увид у податке и сл.

Од Руковаоца је затражено да се изјасни:

- по ком правном основу Руковалац врши прикупљање и обраду података запослених и то: име и презиме, радно место и податак о томе да ли је дотично лице исказало интересовање да прими вакцину или не;
- да ли је Руковалац пружио запосленима све потребне информације (када се подаци о личности прикупљају од лица на које се подаци односе), као што су: податак о идентитету и контакт подацима руковаоца, као и његовог представника, ако је исти одређен, контакт подаци лица за заштиту података о личности, о сврси намеравање обраде, коме се прикупљени подаци преносе, ко све има право приступа и увида у прикупљене податке, где се чувају прикупљени подаци и у ком року се прикупљени подаци чувају, итд.;
- да ли Руковалац води прописану евиденцију о радњама обраде у складу са чланом 47. став 1. ЗЗПЛ, за потребе овде предметне обраде података о личности;
- да ли су и ако јесу које су техничке, организационе и кадровске мере заштите у односу на предметну обраду предузете код Руковаоца.

На основу писаних изјашњења Руковаоца

- да је оперативним планом за имунизацију против COVID-19... предвиђено да су „у другој фази имунизације као посебна циљна група одређени запослени у органима државне управе...“, да је „на основу наведеног акта и препорука надлежних органа јавне власти ради сузбијања COVID-19, заштите здравља запослених... као и нормалног одвијања процеса рада, коришћени су подаци којима АА већ располаже...“;
- да је у вези са препорученом вакцинацијом, Руковалац планирао да „организује вакцинацију, те да је у том циљу“ било „потребно да запослена и радно ангажована лица најкасније до краја радног времена 19. јануара 2021. године попуне упитник, а након тога попуњен и својеручно потписан упитник“ доставе Сектору за правне послове;
- „Истовремено је запосленим и радно ангажованим лицима појашњено да је пре попуњавања упитника, уколико су заинтересовани за вакцинацију, потребно да искажу интересовање... на порталу еУправе... У имејлу је посебно наглашено да се попуњавањем упитника... не даје сагласност за вакцинацију, већ да се

- само исказује интересовање, а да се сагласност за вакцинацију потписује код лекара.“;
- да је у упитнику „јасно и недвосмислено наведено да ће АА... након попуњавања упитника..., направити списак заинтересованих лица за вакцинисање“;
 - да уз упитник АА „није сачинила посебно обавештење о прикупљању података“ из разлога што исте податке већ поседује;
 - да није било потребе наводити контакт податке лица за заштиту података о личности, с обзиром да су запослени, као државни службеници, упознати са тим да се у Информатору о раду АА налазе подаци о том лицу, „с којим су иначе, по природи посла, свакодневно у контакту“;
 - да је „сврха анкете реализација вакцинисања запослених и радно ангажованих лица који су заинтересовани да приме вакцину... да прикупљени подаци не представљају посебну врсту података о личности... да је обрада података извршена у циљу заштите здравља запослених и радно ангажованих лица у АА остваривање јавног интереса, у смислу одредаба Закона о заштити становништва од заразних болести.“;
 - „АА се у потпуности придржавала начела интегритета и поверљивости кроз примену техничких, организационих и кадровских мера.... сваки упитник одложен је у персонални досије, а сви персонални досијеи чувају се у орманима који се закључавају и доступни су само запосленима на кадровским пословима... списак лица заинтересованих за вакцинацију, који садржи напред наведене податке, постављен је у посебан фолдер на информационом систему АА, којем приступ имају само запослени на кадровским пословима...“.
 - да ће сви прикупљени подаци бити уништени након завршетка вакцинације запослених и радно ангажованих лица у АА, а која су исказала интересовање за вакцинацију.

У прилогу изјашњења Руковалац је доставио текст имејла који је упућен из канцеларије директора АА на имејлове сарадника, у чијем прилогу се налази текст предметног упитника. Увидом је утврђено да упитник садржи наводе „...ради реализације наведеног вакцинисања, потребно је да попуните следећа поља у овом упитнику: 1. Име и презиме запосленог/ангажованог лица; 2. Радно место запосленог, а за остала ангажована лица назив сектора у којем је ангажован; 3. Потврђујем да сам на порталу еУправе исказао интересовање да примим вакцину против COVID-19: ДА / НЕ (заокружити). Након исказаног интересовања... АА ће направити списак заинтересованих... који су исказали своје интересовање.“ На крају текста упитника налази се напомена да се тим упитником не даје сагласност за вакцинацију, већ да се иста потписује код лекара.

Начело законитости, поштења и транспарентности обраде из става члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, осим поштовања прописа који се односе на обраду података, подразумева и примену стандарда транспарентности. Наиме, лице на које се подаци односе има право (пре него што започне обрада његових података о личности) да, на лако доступан начин, сажетим, лако разумљивим и јасним речником, добије све оне информације које, с обзиром на све околности обраде, то лице оправдано и очекивано има интерес да зна.

Чланом 23. став 1. ЗЗПЛ прописано је да, ако се подаци о личности прикупљају од лица на које се односе, руковалац је дужан да у тренутку прикупљања података о личности том лицу пружи следеће информације:

- 1) о идентитету и контакт подацима руковаоца, као и његовог представника, ако је он одређен;
- 2) контакт податке лица за заштиту података о личности, ако је оно одређено;
- 3) о сврси намеравање обраде и правном основу за обраду;
- 4) о постојању легитимног интереса руковаоца или треће стране, ако се обрада врши на основу члана 12. став 1. тачка 6) овог закона;
- 5) о примаоцу, односно групи прималаца података о личности, ако они постоје;
- 6) о чињеници да руковалац намерава да изнесе податке о личности у другу државу или међународну организацију, као и о томе да ли се та држава или међународна организација налази на листи из члана 64. став 7. овог закона, а у случају преноса из чл. 65. и 67. или члана 69. става 2. овог закона, о упућивању на одговарајуће мере заштите, као и о начину на који се лице на које се подаци односе може упознати са тим мерама.

Став 2. истог члана прописује да уз информације из става 1. овог члана, руковалац је дужан да у тренутку прикупљања података о личности лицу на које се подаци односе пружи и следеће додатне информације које могу да буду неопходне да би се обезбедила поштена и транспарентна обрада у односу на то лице:

- 1) о року чувања података о личности или, ако то није могуће, о критеријумима за његово одређивање;
- 2) о постојању права да се од руковаоца захтева приступ, исправка или брисање његових података о личности, односно постојању права на ограничење обраде, права на приговор, као и права на преносивост података;
- 3) о постојању права на опозив пристанка у било које време, као и о томе да опозив пристанка не утиче на допуштеност обраде на основу пристанка пре опозива, ако се обрада врши на

основу члана 12. став 1. тачка 1) или члана 17. став 2. тачка 1) овог закона;

- 4) о праву да се поднесе притужба Поверенику;
- 5) о томе да ли је давање података о личности законска или уговорна обавеза или је давање података неопходан услов за закључење уговора, као и о томе да ли лице на које се подаци односе има обавезу да да податке о својој личности и о могућим последицама ако се подаци не дају;
- 6) о постојању аутоматизованог доношења одлуке, укључујући профилисање из члана 38. ст. 1. и 4. овог закона, и, најмање у тим случајевима, сврсисходне информације о логици која се при томе користи, као и о значају и очекиваним последицама те обраде по лице на које се подаци односе.

Став 3. члана 23. ЗЗПЛ прописује да, ако руковалац намерава да даље обрађује податке о личности у другу сврху која је различита од оне за коју су подаци прикупљени, руковалац је дужан да пре започињања даље обраде, лицу на које се подаци односе, пружи информације о тој другој сврси, као и све остале битне информације из става 2. овог члана.

Ставом 4. тог члана прописано је да, ако је лице на које се подаци односе већ упознато са неком од информација из ст. 1. до 3. овог члана, руковалац нема обавезу пружања тих информација, док је ставом 4. истог члана прописано да се одредбе ст. 1. до 4. овог члана не примењују на обраду података коју врше надлежни органи у посебне сврхе.

Члан 91. став 1. ЗЗПЛ прописује да се на обраду у области рада и запошљавања примењују одредбе закона којима се уређује рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредаба овог закона. Ставом 2. истог члана, прописано је да ако закон који уређује рад и запошљавање или колективни уговор садрже одредбе о заштити података о личности, морају се прописати и посебне мере заштите достојанства личности, легитимних интереса и основних права лица на које се подаци односе, посебно у односу на транспарентност обраде, размену података о личности унутар мултинационалне компаније, односно групе привредних субјеката, као и систем надзора у радној средини.

Закон о заштити становништва од заразних болести („Службени гласник РС“, бр. 15/16, 68/20 и 136/20) чланом 3. ст. 1. и 2. прописује да заштита становништва од заразних болести јесте организована и свеукупна делатност друштва са циљем спречавања и сузбијања заразних болести, као и њиховог одстрањивања и искорењивања; те да се заштита становништва од заразних болести спроводи обављањем епидемиолошког надзора и планирањем, организовањем и применом прописаних мера, контролом спровођења тих мера и обезбеђењем материјалних и других средстава за њихово спровођење.

Чланом 13. став 1. истог закона прописано је да су, свако правно лице, предузетник и физичко лице дужни да поступе у складу са мерама за заштиту становништва од заразних болести одређеним овим законом и да омогуће несметано обављање надзора и предузимање прописаних мера надлежном доктору медицине односно доктору медицине специјалисти епидемиологије и надлежном санитарном инспектору.

Једна од посебних мера за заштиту становништва од заразних болести, на основу члана 17. тог закона јесте и имунизација.

Из изјашњења Руковаоца, као и документације која је у прилогу достављена, а узимајући у обзир наведене законске одредбе, утврђено је:

- да није исправно становиште Руковаоца да посебно обавештење о прикупљању података није сачињено из разлога што исте податке запослених и радно ангажованих већ поседује као послодавац – ово из разлога што се у предметном случају ради о другој сврси обраде података о личности тих лица, која је различита од сврхе за коју су исти подаци првобитно прикупљени, што је чињеница која захтева обавештење;
- да текст Упитника не садржи информације: који је правни основ за прикупљање и обраду података о личности, где се исти упитник одлаже, где се списак са прикупљеним подацима заинтересованих за вакцинисање одлаже и ко има приступ том списку, коме се тај списак прослеђује, као и у ком року се исти списак са подацима чува (временски период или након наступања ког догађаја се подаци бришу, односно, списак уништава).

Имајући у виду наведене одредбе ЗЗПЛ и чињеницу да недостају информације које се пружају када се подаци о личности прикупљају од лица на које се односе, утврђено је:

- да је Руковалац поступио супротно начелу „законитости, поштења и транспарентности“, на који начин је повредио одредбе члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, којима је прописано да се подаци морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе, као и
 - да је Руковалац повредио одредбе члана 23. ст. 1–3. ЗЗПЛ.
- Због наведеног, Повереник је руковаоцу изрекао опомену.

ИЗ ОДГОВОРА ПОВЕРЕНИКУ

Дана 27. 4. 2021. године Руковалац је доставио Поверенику обавештење о предузетим мерама, у којем се, наводи да је поступајући по изреченој опомену, Руковалац извршио брисање података о личности тј. збирке података о личности о заинтересованости запослених

и радно ангажованих лица за вакцинацију, што је констатовано записником од 22. 4. 2021. године. У прилогу свог изјашњења, Руковалац је доставио и примерак наведеног записника потписаног од стране трочлане комисије.

Предмет број: 072-04-64/2021-07 од 7. 4. 2021. године

1.15. ЈАВНИ ИЗВРШИТЕЉ ОБЈАВИО ЈМБГ НА ОБАВЕШТЕЊУ НА УЛАЗНИМ ВРАТИМА ЗГРАДЕ

Јавни извршитељ је, уписивањем ЈМБГ извршног дужника у Обавештењу ИИВК. бр. и истицањем предметног обавештења на улазним вратима зграде у којој извршни дужник станује, тај податак о личности учинио доступним неодређеном броју трећих лица.

СЕНТЕНЦА:

Руковалац је повредио:

- начело „законитости, поштења и транспарентности“ обраде из става члана 5. став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности (у даљем тексту: ЗЗПЛ) и
- одредбе члана 42. став 2. ЗЗПЛ, јер није сталном применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера обезбедио да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде.

ИЗ ОБРАЗЛОЖЕЊА ОПОМЕНЕ ПОВЕРЕНИКА:

Повереник је у поступку надзора од Руковаоца затражио да се изјасни, по ком правном основу и у коју сврху предметно *обавештење* (о томе да ће решење о извршењу од... 2019. године бити истакнуто на електронској огласној табли основног суда у...) *садржи њодашак о ЈМБГ извршног дужника?*

У писаном изјашњењу Руковаоца је између осталог, наведено:

- да је у току поступка јавни извршитељ покушао доставу предметног решења о извршењу два пута поштом преко поште, која је била неуспешна, и то: први пут на адресу из предлога за извршење: ..., а други пут на адресу која се води у евиденцији МУП-а и која не садржи број стана већ само... „у складу са чланом 29. Закона о извршењу и обезбеђењу“.
- да је услед претходног, „...јавни извршитељ ручно израдио Обавештење извршном дужнику да ће наведено писмено...бити

истакнуто на електронској огласној табли основног суда у... Међутим, приликом израде наведеног обавештења..., запослени код јавног извршитеља је очигледном омашком у раду навео и ЈМБГ извршног дужника“.

Даље је у изјашњењу наведено да описани догађај „није пракса ове извршитељске канцеларије“, већ да је у питању омашка новозапосленог радника услед његовог неискуства, за коју околност моли да се цени „приликом разматрања овог изјашњења“.

Чланом 14. став 1. ЗЗПЛ прописано је да се правни основ за обраду из члана 12. став 1. тач. 3) и 5) овог закона одређује *законом*, док је ставом 2. истог прописано да, ако се ради о обради из члана 12. став 1. тачка 3) овог закона, *законом* се одређује и сврха обраде, а ако се ради о обради из члана 12. став 1. тачка 5) овог закона, *законом* се прописује да је обрада *неојходна у циљу обављања њослова у јавном инђересу или извршења законом ѡројисаних овлашћења руковооца* – што у предметној ситуацији није случај из разлога како је наведено даље у образложењу.

Чланом 42. став 1. ЗЗПЛ прописано је да је, узимајући у обзир ниво технолошких достигнућа и трошкове њихове примене, природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица који произилазе из обраде, руководалац приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде, дужан да: 1) примени одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере, као што је псеудонимизација, које имају за циљ обезбеђивање делотворне примене начела заштите података о личности, као што је смањење броја података; 2) обезбеди примену неопходних механизма заштите у току обраде, како би се испунили услови за обраду прописани овим законом и заштитила права и слободе лица на која се подаци односе.

Ставом 2. истог члана прописано је да је руководалац дужан да сталном применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера обезбеди да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде и да се та обавеза примењује у односу на број прикупљених података, обим њихове обраде, рок њиховог похрањивања и њихову доступност.

Чланом 36. ст. 1 – 4. Закона о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“, бр. 106/15, 106/16 – аутентично тумачење, 113/17 – аутентично тумачење и 54/19) прописано је:

„Извршном дужнику који је правно лице или предузетник писмена се достављају на адресу седишта или адресу за пријем поште које су уписане у регистру Агенције за привредне регистре или другом јавном регистру, а физичком лицу – на адресу пребивалишта или

боравишта која је уписана код органа који води евиденцију о личним картама.

Ако достављање не успе, писмено се у року од три дана истиче на електронској огласној табли суда који је донео решење о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе, а кад је реч о решењу о извршењу на основу веродостојне исправе, достављање се понавља још једном по истеку рока од осам дана од претходног достављања, а ако ни поновљено достављање не успе, решење се у року од три дана истиче на електронској огласној табли суда.

Достављач оставља у поштанском сандучету извршног дужника или на другом месту на адреси извршног дужника обавештење које садржи лично име извршног дужника, својство у поступку, назнаку да ће писмено у року од три дана бити истакнуто на електронској огласној табли суда, назив и адресу тог суда и упозорење да се по истеку рока од осам дана од истицања писмена на електронској огласној табли суда сматра да је достављање извршено.

Сматра се да је достављање извршено истеком осам дана од дана истицања писмена на електронској огласној табли суда.“

Како наведена одредба Закона о извршењу и обезбеђењу, таксативно прописује садржину обавештења, а истом није прописано да се у обавештење уноси ЈМБГ извршног дужника, произилази да је повређено начело „законитости, поштења и транспарентности“ из става 1. тачка 1) члана 5. ЗЗПЛ, које подразумева да се подаци морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе, те да је законита она обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада.

При чињеници да се у писаном изјашњењу Руковаоца наводи да је „омашком новозапосленог радника“ дошло до уписивања ЈМБГ извршног дужника у спорном обавештењу, које је истакнуто на улазним вратима зграде у којој исти станује – на који начин је исти податак учињен доступним неодређеном броју трећих лица, јасно произилази:

- да је повређено начело „законитости, поштења и транспарентности“ из става 1. тачка 1) члана 5. ЗЗПЛ, јер не постоји законит правни основ из члана 36. став 3. Закона о извршењу и обезбеђењу за уписивање ЈМБГ извршног дужника у спорно обавештење, о чему Руковалац има сазнање;
- да су повређене одредбе члана 42. став 2. ЗЗПЛ, односно да је Руковалац пропустио да сталном применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера обезбеди да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде.

Због наведеног, повереник је руковаоцу изрекао опомену.

ИЗ ОДГОВОРА ПОВЕРЕНИКУ:

Дана 12. 11. 2020. године Руковалац је доставио Поверенику обавештење о мерама и активностима које ће предузети како би отклонио утврђене повреде одредаба ЗЗПЛ, односно о мерама које ће предузети како се повреде ЗЗПЛ не би поновиле, чиме је поступио по налогу из опомене.

Предмет број: 072-04-2020/2020-07 од 20. 1. 2021. године

2. ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ОСНОВУ ПОДНЕТИХ ПРИТУЖБИ

2.1. ИМЕЈЛ АДРЕСА КАО ПОДАТАК О ЛИЧНОСТИ

Притужилац АА поднео је Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности притужбу против привредног друштва ББ као руковаоца података, због повреде права на брисање његове имејл... адресе, с обзиром на то да је иста персонализована јер садржи његово презиме.

У изјашњењу на притужбу Руковалац је, између осталог, навео да наведени подаци нису подаци о личности; да је подносилац притужбе био у радном односу код Руковаоца до октобра 2020. године и да је, док је био у радном односу, користио службену мејл адресу имејл... чији је власник Руковалац; да је увид у службену мејл адресу подносиоца притужбе Руковаоцу неопходан како би своје уговорне обавезе према пословним партнерима благовремено и у складу са уговором испунио и како би остварио своје легитимне интересе; да Руковалац никада није слао дописе са наведене мејл адресе нити вршио било какве злоупотребе, те да се обрада своди искључиво на увид уз поштовање начела обраде и у складу са чланом 12. Закона о заштити података о личности.

Чланом 4. став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности је прописано да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, а тачком 3) истог члана закона да је обрада података о личности свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано са подацима о личности или њиховим скуповима, као што су, између осталог и увид, употреба и похрањивање.

Чланом 5. став 1. наведеног закона прописано је, између осталог, да се подаци о личности морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“) при чему је законита обрада она обрада која се врши у складу са тим законом, односно другим законом којим се уређује обрада и да се подаци о личности морају прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама („ограничење у односу на сврху обраде“).

Чланом 12. став 1. тач. 2) и 6) Закона о заштити података о личности је прописано да је обрада законита само ако је испуњен један од следећих услова, па између осталог, ако је обрада неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе и ако је обрада неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковаоца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Чланом 30. став 1. истог закона је прописано да лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковаоца, а ставом 2. да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима: подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; лице на које се подаци односе је опозвало пристанак на основу којег се обрада вршила а нема другог правног основа за обраду; лице на које се подаци односе је поднело приговор на обраду у складу са чланом 37. ст. 1. и 2. овог закона; подаци о личности су незаконито обрађивани; подаци о личности морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковаоца и када су подаци о личности прикупљени у вези са коришћењем услуга информационог друштва из члана 16. став 1. закона.

Имајући у виду наведено, адреса електронске поште преко које је неко лице одређено или одредиво, непосредно или посредно, представља податак о личности тог лица у смислу Закона о заштити података о личности. С обзиром на то да, у конкретном случају, адреса електронске поште садржи презиме подносиоца притужбе, почетно слово његовог имена и назив привредног друштва у коме је подносилац притужбе до октобра 2020. године био запослен, те да се подносиоцу притужбе клијенти и пословни партнери Руковаоца и даље обраћају на предметну службену адресу електронске поште, неспорно је да је то лице преко те адресе одређено, те да таква адреса електронске поште представља његов податак о личности. Како Руковалац података врши увид у службену адресу електронске поште подносиоца притужбе и исту чува, тиме врши радње обраде података о личности сагласно Закону о заштити података о личности и дужан је да поштује сва начела обраде прописана чланом 5. наведеног закона, укључујући и начело законитости и начело ограничења у односу на сврху обраде. Стога, како је у питању службена адреса електронске поште која је отворена и коришћена у циљу извршавања обавеза притужоца у вези са његовим ангажовањем код Руковаоца, након престанка радног односа тог лица код Руковаоца више не постоји уговорни однос као правни основ обраде, а сврха због које је службена адреса електронске поште за подносиоца притужбе отворена је остварена. Приликом доношења одлуке, Повереник је узео у обзир наводе Руковаоца из одговора на притужбу да исти обрађује предметну адресу електронске поште на основу легитимног интереса у сврху отклањања штете коју му подносилац притужбе својим поступањем проузрокује, али је нашао да у конкретном случају нису испуњени услови за примену легитимног интереса као правног основа за обраду података јер Руковалац није документовао, односно предочио Поверенику да

постоји легитимни интерес Руковаоца који претеже над правом подносиоца притужбе на заштиту његових података о личности. Обрада података о подносиоцу притужбе ради спречавања штете по привредно друштво у коме је подносилац притужбе био запослен, на шта указује Руковалац, по оцени Повереника није неопходна јер Руковалац има на располагању друга правна средства за заштиту својих права и интереса. Према томе, како након престанка радног односа притужиоца код Руковаоца више не постоји правни основ за обраду података о личности, тачније, службене адресе електронске поште која садржи у себи презиме и почетно слово притужиоца, те како је испуњена сврха због које су предметни подаци о личности обрађивани, Повереник је нашао да су испуњени услови за брисање података прописани чланом 30. став 2. тач. 1) и 4) Закона о заштити података о личности и на основу члана 79. став 2. тачка 7) а у вези са чланом 77. став 2. Закона о заштити података о личности и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, наложио је Руковаоцу да у року од осам дана од дана пријема овог решења, избрише службену адресу електронске поште.

Број предмета: 072-16-110/2021-6 од 19. 2. 2021. године

2.2. ПРАВО НА СЛОБОДУ ИЗРАЖАВАЊА КАО ПРЕТЕЖНИЈЕ У ОДНОСУ НА ПРАВО НА ЗАБОРАВ

Притужилац АА поднео је Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности преко пуномоћника, адвоката, притужбу због повреде права на брисање његових података о личности из члана 30. Закона о заштити података о личности од стране *Google LLC*, 1600 Amphitheatre Parkway Mountain View, CA 94043, као руковаоца података. У притужби је наведено да је против привредног друштва Слободна штампа д. о. о. Београд, као издавача медија „МАГАЗИН ТАБЛОИД: ИСТИНЕ И ЗАБЛУДЕ“, поднета тужба по којој је у току поступак пред Вишим судом у Београду ради утврђивања да је објављивањем информације повређено право притужиоца и ради уклањања објављеног записа, као и да је против главног и одговорног уредника наведеног медија у току кривични поступак за кривично дело увреде из члана 170. став 2. у вези става 1. Кривичног законика.

У изјашњењу на притужбу, пуномоћник Руковаоца је, између осталог, навео: да је чланак првобитно објављен у медију, и иако Руковалац није медиј, већ претраживач, да он има одговорну улогу у обезбеђивању поштовања основних људских права, слободе изражавања, информисања и медија; да је правни основ за обраду података од стране

Руковаоца, укључујући и податке о подносиоцу притужбе, легитимни интерес из члана 12. став 1. тачка 6) Закона о заштити података о личности; да је становиште о валидности легитимног интереса као правног основа потврђено пресудом Суда Правде ЕУ број Ц- 131/12 у случају *Google Spain SL i Google Inc. vs. agencija Española de Protección de Datos, Mario Costeja González* и смерницама Радне групе за заштиту података о личности; да пружање услуге интернет претраживача подразумева омогућавање корисницима интернета да дају информације и да имају приступ информацијама путем претраживача, што је право заштићено чланом 10. Европске конвенције о људским правима и Уставом Републике Србије; да смернице Европског одбора за заштиту података о личности именују пет критеријума које треба узети у обзир приликом процене захтева за уклањање и то 1) улога подносиоца притужбе у јавном животу, 2) да ли су подаци везани за професионални живот подносиоца притужбе, 3) да ли подаци представљају говор мржње, клевету, увреду или слична кривична дела у области изражавања на основу судског налога, 4) да ли су подаци проверени и 5а) да ли се подаци односе на релативно лакше кривично дело, 5б) да ли се дело догодило давно и 5в) да ли обрада података који се тичу дела наноси штету лицу на које се подаци односе; да смернице Радне групе изричито наводе да се сматра да пословни људи имају улогу у јавном животу; да је подносилац притужбе директор друштва... д. о. о., те да су медији у Србији у више наврата интервјуисали или на неки други начин представљали подносиоца притужбе у својству успешног предузетника, а само неки од примера су гостовање подносиоца у ТВ програму..., чланак листа... од 2010. године, чланак листа... од 2018. године, те да је подносилац притужбе функционер...; да је сврха чињења доступним података о личности подносиоца притужбе у Google претраживачу извршавање основне функције веб претраживача, тј. пружање повезница до веб страница које садрже информације о подносиоцу притужбе, као одговор на упит корисника у претраживачу коришћењем имена и презимена подносиоца притужбе; да се у оспореном чланку наводи да је подносилац притужбе био близак бившем функционеру ББ током његовог мандата и да је у време објављивања чланка био близак функционеру ВВ и функционеру ГГ, те да је због ових веза друштво ДД, које је повезано са подносиоцем притужбе, стекло право на извођење грађевинских радова на парцели у..., те да су радови наводно поткопали темеље околних кућа и претили да ће изазвати урушавање оближњег споменика културе, да је подносилац притужбе покушао да наговори власника суседне куће да му прода кућу, али када је власник то одбио да је подносилац притужбе предузео кораке да подрије темеље власникове куће што је наводно онемогућило нормално коришћење куће, као и пословање власника куће,

затим да када је власник тужио град... и ДД за накнаду штете, да је подносилац притужбе наводно вршио притисак на вештаке да ураде вештачење повољно за ДД; да је узимајући у обзир Смернице Радне групе Руковалац одбио захтев подносиоца јер предметни чланак извештава о наводним поступцима подносиоца притужбе као представника компаније ДД тј. као привредника, а не као физичког лица, те да се стога у чланку испитује његов професионални живот, а не његов приватни живот, а поступци против издавача и главног и одговорног уредника су још увек у току и не постоји обавезујућа одлука суда којом се утврђује нетачност информација из предметног чланка, затим јер подаци нису осетљиви, информације су разумно актуелне и не доводе подносиоца притужбе у суштински ризик, подаци су објављени у новинарске сврхе и чланак садржи чињеничне наводе који би, ако су истинити, указали на поступање подносиоца притужбе кривично-правне природе, а које се догодило недавно.

Разматрајући списе овог предмета, Повереник је утврдио следеће чињенично стање и нашао да притужба није основана.

Притужилац АА је 13. 11. 2020. године поднео Руковаоцу захтев за уклањање URL линка... у коме се, између осталог, наводи да приликом уноса његовог имена и презимена у Google претрагу, као први резултат претраге излази интернет страница, односно текст медија „МАГАЗИН ТАБЛОИД: ИСТИНЕ И ЗАБЛУДЕ“ са насловом... и поднасловом..., чиме се омогућава и доприноси ширењу и доступности неистинитих и увредљивих навода о подносиоцу захтева који су садржани у том тексту.

Руковалац је одбио да уклони URL линк јер се у конкретном случају садржај односи на теме које су од великог значаја за јавност и односе се на професионални живот подносиоца.

Увидом у текст до кога води линк на који се односи захтев за уклањање из индексационог система претраге Руковаоца утврђено је да исти садржи податке о поступању фирме ДД у вези са градњом објекта у... и наводним познанствима подносиоца притужбе са високим функционерима.

Чланом 42. став 1. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, број 98/06), прописано је да је зајемчена заштита података о личности, а чланом 50. ст. 3. и 4. Устава да у Републици Србији нема цензуре, да надлежни суд може спречити ширење информација и идеја путем средстава јавног обавештавања само ако је то у демократском друштву неопходно ради спречавања позивања на насилно рушење Уставом утврђеног поретка или нарушавање територијалног интегритета Републике Србије, спречавања пропагирања рата или подстрекавања на непосредно насиље или ради спречавања заговарања расне, националне или верске мржње, којим се подстиче

на дискриминацију, непријатељство или насиље, те да се остваривање права на исправку неистините, непотпуне или нетачно пренете информације којом је повређено нечије право или интерес и права на одговор на објављену информацију уређује законом. Чланом 51. Устава је даље прописано да свако има право да истинито, потпуно и благовремено буде обавештаван о питањима од јавног значаја и средства јавног обавештавања су дужна да то право поштују.

Чланом 194. став 4. Устава је прописано да су потврђени међународни уговори и општеприхваћена правила међународног права део правног поретка Републике Србије.

Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода, ратификована од стране Републике Србије Законом о ратификацији Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода („Службени лист СЦГ – Међународни уговори“, бр. 9/03, 5/05 и 7/05 – испр. и „Службени гласник РС – Међународни уговори“, бр. 12/10 и 10/15) у члану 8. став 1. прописује да свако има право на поштовање свог приватног и породичног живота, дома и преписке.

Члан 10. став 1. наведене конвенције, између осталог, прописује да свако има право на слободу изражавања и да ово право укључује слободу поседовања сопственог мишљења, примање и саопштавања информација и идеја без мешања јавне власти и без обзира на границе.

Закон о заштити података о личности којим се обезбеђује заштита основних права и слобода физичких лица, а посебно њиховог права на заштиту података о личности, у члану 30. став 1. прописује да лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковооца. Ставом 2. истог члана закона прописано је да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима: подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; лице на које се подаци односе је опозвало пристанак на основу којег се обрада вршила а нема другог правног основа за обраду; лице на које се подаци односе је поднело приговор на обраду у складу са чланом 37. ст. 1. и 2. овог закона; подаци о личности су незаконито обрађивани; подаци о личности морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковооца и када су подаци о личности прикупљени у вези са коришћењем услуга информационог друштва из члана 16. став 1. закона.

Чланом 30. став 3. наведеног закона је прописано да ако је руковалац јавно објавио податке о личности, његова обавеза да избрише податке у складу са ставом 1. овог члана обухвата и предузимање свих разумних мера, укључујући и техничке мере, у складу са доступним технологијама и могућностима сношења трошкова њихове употребе,

у циљу обавештавања других руковаоца који те податке обрађују да је лице на које се подаци односе поднело захтев за брисање свих копија ових података и упућивања, односно електронских веза према овим подацима.

Чланом 30. став 5. тачка 1) наведеног закона је прописано да се ставови 1. до 3. овог члана не примењују у мери у којој је обрада неопходна због остваривања слободе изражавања и информисања.

Закон о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС“, бр. 83/14, 58/15 и 12/16 – аутентично тумачење), којим се уређује начин остваривања слободе јавног информисања у члану 1. прописује да се јавно информисање остварује путем медија, у члану 4. да је јавно информисање слободно и не подлеже цензури, а у члану 5. став 1. да се путем медија објављују информације, идеје и мишљења о појавама, догађајима и личностима о којима јавност има оправдан интерес да зна, без обзира на начин на који су прибављене информације, у складу са одредбама овог закона.

Чланом 101. наведеног закона је прописано да ако се објављивањем информације, односно записа повређује, између осталог, право на достојанство личности, право на аутентичност, односно право на приватност, у складу са одредбама овог закона, тужбом се може захтевати утврђивање да је објављивањем информације, односно записа повређено право, односно интерес, као и уништење објављеног записа (брисање видео-записа, брисање аудио-записа, уништење негатива, одстрањење из публикација и слично).

Имајући у виду наведене одредбе, неспорно је да су право на заштиту података о личности, право на слободу медија и право на обавештеност уставом и законом зајемчена права. Међутим, ниједно од наведених права није апсолутно, већ је у сваком конкретном случају потребно извршити тест балансирања између ових права. Са једне стране, свако има право на заштиту својих података као једно од фундаменталних и неотуђивих људских права. Са друге стране, од суштинског значаја за демократско друштво јесте слобода изражавања и информисања која обухвата не само право да се неко изрази о одређеном питању, већ и право да прима информације. Иако претраживачи нису медији у смислу Закона о јавном информисању и медијима, исти имају важну улогу у ширењу информација објављених на интернету и приступу тим информацијама. Стога, иако свако лице има право на заборав, као једно од права на заштиту података о личности, односно право да контролише шта се појављује када је његово име предмет претраге и да захтева од претраживача као руковаоца података уклањање одређених URL адреса које садрже застареле или непријатне податке из резултата интернет претраге, приликом одлучивања о основаности захтева лица претраживачи су дужни да врше

тест балансирања између горе наведених права. Приликом вршења теста балансирања неопходно је узети у обзир следеће критеријуме: да ли лице чији се подаци обрађују има улогу у јавном животу; да ли је лице чији се подаци обрађују малолетно; да ли подаци обухватају посебне врсте података о личности или се односе на кажњива дела; да ли су подаци тачни; да ли је оригинални садржај објављен у новинарске сврхе; да ли се лице чији се подаци обрађују доводи у опасност или трпи штету и слично. Наведено прописују и смернице Радне групе 29 о спровођењу пресуде Суда правде Европске Уније број Ц-131/12 у случају *Google Spain SL i Google Inc. vs. agencija Española de Protección de Datos, Mario Costeja González* и смернице Европског одбора за заштиту података број 5/2019 о критеријумима за примену права на заборав од стране претраживача по Општој уредби за заштиту података о личности. Према томе, мора се направити разлика између приватних лица и лица која иступају у јавном животу, било у политици, економији, уметности, социјалној сфери, спорту или било којој другој области. Наиме, док је иначе појединац непознат јавности, лица која имају улогу у јавном животу су неизбежно и свесно изложена испитивању својих речи и дела, како од стране новинара, тако и од јавности уопште, те је њихово право на заштиту података о личности уже у односу на остала лица. Када су у питању лица која имају улогу у јавном животу потребно је направити и разлику између извештавања о аспектима њиховог приватног живота, с једне стране и извештавања о њима у јавном својству с друге стране. Иако они уживају већу заштиту у погледу извештавања о њиховом приватном животу, у одређеним околностима право јавности да буде информисана може да обухвата и аспекте приватног живота јавних личности. Такође, приликом вршења теста балансирања које право је претежније у сваком конкретном случају потребно је посебно узети у обзир и то да ли је оригинални садржај објављен у новинарске сврхе. Ово стога што медији имају кључну улогу у размени информација и мишљења и имају не само право, већ и обавезу да информишу јавност, те се њима пружа већи степен заштите него другима када врше право на слободу изражавања.

Имајући у виду наведено, неспорно је да је подносилац притужбе, као успешан послован човек, директор привредног друштва... и лице које је у том својству више пута иступало у медијима и познато је јавности, лице које има улогу у јавном животу.

Приликом одлучивања о основаности притужбе Повереник је извршио тест балансирања између права на заштиту података о личности и права на слободу медија и права на обавештеност и нашао да се нису стекли услови за брисање из члана 30. став 2. Закона о заштити података о личности јер је обрада, у смислу члана 30. став 5. тачка 1) истог закона, неопходна због остваривања слободе изражавања и

информисања јер је подносилац притужбе лице које има улогу у јавном животу; да је оригинални садржај објављен у новинарске сврхе; да се у чланку медија „Магазин *Таблоид*: истине и заблуде“ до којег води линк који је предмет захтева износе информације и мишљење аутора текста поводом поступања подносиоца притужбе и привредног друштва ДД у вези са грађном објекта у...; да није доказана нетачност података изнетих у предметном тексту, нити је доказано да подносилац притужбе због предметне обраде трпи штету, с обзиром да су поступци против издавача и главног и одговорног уредника наведеног медија и даље у току; да није у питању обрада посебних врста података, нити је реч о малолетном лицу; да не постоји неки други критеријум на основу кога би право на заштиту података о личности подносиоца притужбе могло да превагне у односу на право на слободу изражавања и информисања, због чега је Повереник нашао да у конкретном случају претеже интерес јавности за приступ информацијама о подносиоцу притужбе у односу на његово право на заштиту података о личности, те да би уклањање предметног линка у овом моменту представљало несразмерно ограничење права на слободу изражавања ради заштите права на поштовање приватног живота. Стога је Повереник на основу одредбе члана 78. став 1. тачка б) Закона о заштити података о личности и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучио да притужба није основана.

Број предмета: 072-16-05/2021-6 од 19. 2. 2021. године

2.3. ИЗВРШЕЊЕ ЗАКОНСКИХ ОБАВЕЗА РУКОВОАЦА КАО УСЛОВ ЗА БРИСАЊЕ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

Притужилац АА поднео је Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности притужбу против привредног друштва ББ као руковаоца података због повреде права у вези са обрадом података о личности по његовом захтеву од 2. 4. 2021. године којим је тражио брисање свих његових података о личности и то свих личних података, података о употреби услуга, података о оствареном саобраћају и података о терминалној опреми коришћеној за реализацију услуге, из разлога што повлачи свој пристанак на обраду података, те је основ за обраду података о личности престао да важи.

У изјашњењу на притужбу Руковалац је навео да је подносилац притужбе као корисник Руковаоца раскинуо уговор 5. 11. 2019. године, да је у складу са чланом 128. Закона о електронским комуникацијама Руковалац дужан да задржане податке из члана 129. тог закона чува 12 месеци након чега се аутоматски бришу, односно више се не

задржавају, да остале податке чува 10 година од дана раскида уговора. Руковалац је даље навео да су исти рокови чувања података важили и у време када је подносилац притужбе закључио уговор са Руковаоцем, односно да прописани рокови чувања података важе од почетка пословања Руковаоца, а да су задржани подаци о подносиоцу притужбе обрисани, с обзиром на то да је на системима Руковаоца подешено брисање задржаних података након годину дана.

Разматрајући списе овог предмета, Повереник је нашао да притужба није основана.

Увидом у документ Руковаоца „Општи услови уговора о претплатничком и корисничком односу мобилне комуникационе мреже“ утврђено је да је истим прописано да се ти Општи услови сматрају саставним делом претплатничког уговора, као и да Руковалац врши обраду података о личности претплатника на начин и у складу са Политиком заштите личних података која је доступна на интернет страници... и која се сматра саставним делом Општих услова.

Увидом у документ Руковаоца „Политика заштите личних података“ утврђено је да та Политика допуњује Опште услове уговора о претплатничком и корисничком односу електронске комуникационе мреже Руковаоца у погледу заштите података о личности, те да је наведеним документом, између осталог, прописано да Руковалац обрађује личне податке лица на које се подаци односе ради испуњавања својих уговорних обавеза за пружање електронских комуникационих услуга и других услуга које пружа, као и да се уговори и рачуни чувају 10 година након истека године на коју се рачун односи, односно десет година по престанку важења уговора, у складу са општим роком застарелости Закона о облигационим односима и закона којим се уређује порез.

Чланом 4. тачка 1) Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) је прописано да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, а тачком 3) истог члана закона да је обрада података о личности свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано са подацима о личности или њиховим скуповима, као што су, између осталог и увид, употреба и похрањивање.

Чланом 12. став 1. тачка 2) наведеног закона је прописано да је обрада законита ако је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе.

Чланом 21. став 1. истог закона је прописано, између осталог, да је руковалац дужан да предузме одговарајуће мере да би лицу на које се подаци односе пружио све информације у вези са остваривањем права из члана 30. овог закона на сажет, транспарентан, разумљив и

лако доступан начин, коришћењем јасних и једноставних речи. Те информације пружају се у писменом или другом облику, укључујући и електронски облик, ако је то погодно.

Чланом 30. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано да лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковоаца, а ставом 2. да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима: подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; лице на које се подаци односе је опозвало пристанак на основу којег се обрада вршила а нема другог правног основа за обраду; лице на које се подаци односе је поднело приговор на обраду у складу са чланом 37. ст. 1. и 2. овог закона; подаци о личности су незаконито обрађивани; подаци о личности морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковоаца и када су подаци о личности прикупљени у вези са коришћењем услуга информационог друштва из члана 16. став 1. закона.

Одредбом члана 79. став 2. тачка 7) наведеног закона је, између осталог, прописано да Повереник може да наложи брисање података о личности у складу са чланом 29. до 32. овог закона.

Чланом 128. став 1. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/10, 60/13 – одлука УС, 62/14 и 95/18 – др. закон) је прописано да је оператор дужан да задржане податке из члана 129. тог закона чува 12 месеци након чега се аутоматски бришу, а чланом 129. да је та обавеза оператора односи на податке потребне за праћење и утврђивање извора комуникације, утврђивање одредишта комуникације, утврђивање почетка, трајања и завршетка комуникације, утврђивање врсте комуникације, идентификацију терминалне опреме корисника и утврђивање локације мобилне терминалне опреме корисника.

Одредбама члана 142. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, бр. 29/78, 39/85... 18/20) је, између осталог, прописано да општи услови одређени од стране једног уговарача, било да су садржани у формуларном уговору, било да се на њих уговор позива, допуњују посебне погодбе утврђене међу уговарачима у истом уговору, и по правилу обавезују као и ове, да се морају објавити на уобичајени начин, као и да обавезују уговорну страну ако су јој били познати или морали бити познати у часу закључења уговора.

Чланом 360. наведеног закона је прописано да застарелошћу престаје право захтевати испуњење обавезе, а чланом 371. истог закона да потраживања застаревају за десет година, ако законом није одређен неки други рок застарелости.

Имајући у виду наведене одредбе закона, како је законски рок чувања задржаних података 12 месеци, те како је Руковалац податке обрисао након истека законског рока пре подношења притужбе, то је Повереник нашао да притужба није основана у том делу.

Што се тиче осталих података који су предмет захтева подносиоца притужбе за брисање, како су исти везани и произилазе из уговора који је подносилац притужбе закључио са Руковаоцем, те како још увек нису протекли прописани рокови чувања, са којима је подносилац био упознат или морао бити упознат, Повереник налази да у овом моменту нису испуњени услови за брисање предметних података о личности прописани чланом 30. став 2. Закона о заштити података о личности.

Повереник је ценио и навод подносиоца притужбе да је повукао свој пристапак на обраду података о личности, те да нема више правног основа за обраду, али исти није био од значаја за другачију одлуку Повереника, јер у конкретном случају правни основ за обраду није пристапак, већ извршење права и обавеза из уговора који је подносилац притужбе закључио са Руковаоцем.

Стога је на основу члана 79. став 2. тачка 7), а у вези са чланом 77. став 2. Закона о заштити података о личности и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучено да је притужба неоснована.

Број предмета: 072-16-1391/2021-6 од 14. 7. 2021. године

2.4. ОДГОВОРНОСТ ЗА РАДЊЕ ОБРАДЕ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ЛЕЖИ НА РУКОВАОЦУ, А НЕ НА ОБРАЂИВАЧУ

Притужилац АА поднео је притужбу Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (у даљем тексту: Повереник) због повреде права на брисање његових података о личности од стране Дома здравља ББ, као руковаоца података по захтеву од 30. 10. 2020. године. У притужби је, између осталог, навео да, иако је Руковалац по његовом захтеву донео Решење број 8554 од 12. 11. 2020. године којим је усвојио његов захтев, али да до дана подношења притужбе није поступио по истом и извршио брисање тражених података.

Изјашњавајући се на наводе из притужбе дописом број 6369 од 2. 8. 2021. године, Руковалац је навео да изабрани лекар није у могућности да издбрише налаз из електронског здравственог картона притужиоца јер је једина служба која има могућност брисања БВ.

Разматрајући списе овог предмета, Повереник је донео одлуку да је притужба основана јер је утврдио следеће чињенично стање:

Притужилац је 30. 10. 2020. године Дому здравља ББ поднео захтев за брисање података уписаних у његов здравствени картон 29. 5. 2020. године, и то следећих података „Пацијент негодовао, био дрзак и непријатан, викао у ординацији“.

Такође је утврђено да је Руковалац, поступајући по захтеву подносиоца притужбе, донео решење број 8554 од 12. 11. 2020. године којим је усвојио захтев као основан. У образложењу решења наводи се да уписани подаци, чије се брисање тражи, нису били у вези са здравственом заштитом пацијента, као и да их је уписало неовлашћено лице, чиме је утврђено да је дошло до незаконите обраде, те је применом члана 4. став 1. тачка 5, чл. 6. и 13, члана 14. ст. 1. и 4, члана 46. став 1. и члана 50. Закона о здравственој документацији и евиденцији у области здравства у вези са чланом 30. став 2. тачка 4. Закона о заштити података о личности одлучено као у диспозитиву наведеног решења.

Увидом у интернет страницу Руковаоца утврђено је да је привредно друштво ВВ ангажовано од стране Руковаоца за одржавање медицинског информационог система... на основу Одлуке о додели уговора број 9/132 од 23. 3. 2020. године у поступку јавне набавке број У 3/20.

Чланом 4. тачка 1) Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) прописано је да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно. Тачком 8) истог члана закона је прописано да је руковалац физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обраде, а тачком 9) да је обрађивач физичко или правно лице, односно орган власти који обрађује податке о личности у име руковаоца.

Чланом 30. став 1. истог закона је прописано да лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковаоца. Ставом 2. истог члана закона је прописано да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима: подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; лице на које се подаци односе је опозвало пристанак на основу којег се обрада вршила, а нема другог правног основа за обраду; лице на које се подаци односе је поднело приговор на обраду у складу са чланом 37. ст. 1. и 2. овог закона; подаци о личности су незаконито обрађивани; подаци о личности морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковаоца и када су подаци о личности прикупљени у вези са коришћењем услуга информационог друштва из члана 16. став 1. закона.

Чланом 45. став 3. наведеног закона је прописано да обрада од стране обрађивача мора бити уређена уговором или другим правно обавезујућим актом, који је закључен, односно усвојен у писменом облику, што обухвата и електронски облик, који обавезује обрађивача према руковоацу и који уређује предмет и трајање обраде, природу и сврху обраде, врсту података о личности и врсту лица о којима се подаци обрађују, као и права и обавезе руковоаца, а ставом 4. истог члана закона да се уговором или другим правно обавезујућим актом прописује да је обрађивач дужан да, између осталог, обрађује податке о личности само на основу писмених упутстава руковоаца и помаже руковоацу применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера, колико је то могуће, у испуњавању обавеза руковоаца у односу на захтеве за остваривање права лица на које се подаци односе.

Одредбом члана 79. став 2. тачка 7) наведеног закона је, између осталог, прописано да Повереник може да наложи брисање података о личности у складу са чланом 29. до 32. овог закона.

Закон о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства („Службени гласник РС“, бр. 123/14, 106/15, 105/17 и 25/19 – др. закон) уређује врсте и садржину здравствене документације и евиденција, начин и поступак вођења, лица овлашћена за вођење здравствене документације и уписивање података, начин располагања подацима из медицинске документације пацијената која се користи за обраду података, обезбеђивање квалитета, заштите и чувања података, као и друга питања од значаја за вођење здравствене документације и евиденција.

Сагласно члану 7. наведеног закона подаци о личности садржани у медицинској и здравственој документацији, обрађују се у складу са начелима заштите података о личности, а то претпоставља закониту, примерену и сразмерну обраду података о личности, који морају бити тачни, ажурни и на одговарајући начин заштићени од губитка, уништења, недопуштеног приступа, промене, објављивања и сваке друге злоупотребе.

Члановима 12. и 13. истог закона прописује се шта све чини основну медицинску документацију и који се подаци уписују у ту документацију.

Чланом 46. став 1. Закона о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства је прописано да електронски медицински досије представља извод података из основне медицинске документације која се води у електронској форми о једном пацијенту који обједињује све здравствене податке који су од значаја за његово дугорочно здравствено стање, а који би по потреби били доступни у будућем пружању здравствене заштите, како би пацијент имао веће шансе за успех приликом лечења.

Чланом 47. наведеног закона је прописано да приступ подацима о пацијенту из електронског медицинског досијеа имају надлежни здравствени радници искључиво ради очувања и унапређења здравља, спречавања, сузбијања и раног откривања болести, повреда и других поремећаја здравља и благовременог и ефикасног лечења и рехабилитације пацијента, као и да приступ подацима мора бити у непосредној вези са остваривањем здравствене заштите пацијента, односно непосредно претходи пружању здравствене заштите.

Чланом 50. истог закона прописано је да се вођење, прикупљање и обрада података из здравствене документације и евиденција врши се у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, те да су здравствене установе, приватна пракса и друга правна лица, као и надлежни здравствени радник, односно здравствени сарадник и друго овлашћено лице, који воде медицинску документацију и евиденције у складу са овим законом, као и прописима донетим за спровођење овог закона, дужни да чувају медицинску документацију и евиденције пацијената од неовлашћеног приступа, увида, копирања и злоупотребе, независно од облика у коме су подаци из медицинске документације сачувани (папир, микрофилм, оптички и ласер дискови, магнетни медији, електронски записи и др.).

Имајући у виду наведено, како Закон о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства, који уређује садржину здравствене документације, лица овлашћена за вођење здравствене документације и уписивање података, не прописује овлашћење Руковаоца да унесе податке о личности чије се брисање тражи, нити постоји други правни основ за обраду тих података, Повереник налази да је конкретна обрада незаконита, услед чега су испуњени услови за брисање предметних података прописани чланом 30. став 2. тачка 4) Закона о заштити података о личности. У прилог наведеном говори и Решење Руковаоца којим је утврдио незаконитост обраде у конкретном случају.

Наводи Руковаоца да једино привредно друштво ВВ може да изврши брисање предметних података, нису били од значаја за другачију одлуку Повереника, јер је Руковалац тај који је одговоран за радње обраде података о личности, па и за радњу брисања података, а привредно друштво ВВ је, као обрађивач података, дужно да поступа на основу писмених упутстава Руковаоца и помаже му у остваривању права лица на које се подаци односе.

Стога је Повереник на основу одредбе члана 79. став 2. тачка 7), а у вези са чланом 77. став 2. Закона о заштити података о личности и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучио да се налаже Дому здравља ББ да у року од 8 дана од дана пријема овог решења, изврши брисање података АА из... уписаних у његов

електронски здравствени картон дана 29. 5. 2020. године и то речи „Пацијент негодовао, био дрзак и непријатан, викао у ординацији“.

Број предмета: 072-16-1584/2021-6 од 6. 9. 2021. године

2.5. ПРАВО НА КОПИЈУ ПОДАТАКА ЛИЦЕ НА КОЈЕ СЕ ПОДАЦИ ОДНОСЕ МОЖЕ ОСТВАРИТИ ЛИЧНО ИЛИ ПРЕКО ПУНОМОЋНИКА

АА је поднео Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности поднесак (жалбу) у коме је навео да Здравствени центар... није поступио по његовом захтеву за приступ информацијама од јавног значаја и заштиту података о личности од 2. 3. 2021. године којим је тражио да му се у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја и Закону о заштити података о личности достави фотокопија гинеколошког картона његове супруге ББ ради прибављања података у вези са њиховим дететом несталом из породилишта неколико дана по рођењу.

Увидом у списе предмета утврђено је да је АА 2. 3. 2021. године поднео Здравственом центру... захтев за приступ информацијама од јавног значаја и заштиту података о личности, којим је тражио да му се на кућну адресу достави фотокопија гинеколошког картона за трудницу ББ из..., из којег се може видети период од почетка 1980. године до краја 1984. године, када су живели у заједници из које им се родило дете за које сматрају да је украдено (нестало) након неколико дана од рођења.

Даље је утврђено да је Повереник доставио АА допис број 072-16-1418/2021-6 од 27. 5. 2021. године којим га, између осталог, позива да у року од осам дана од дана пријема дописа достави пуномоћје којим би доказао да се као пуномоћник ББ обраћа Поверенику због повреде права у вези са обрадом података о личности.

Такође је утврђено да је АА дописом од 14. 6. 2021. године обавестио Повереника да ББ не жели да му да овлашћење за заступање у овом поступку и добијање тражених података јер сматра да је реч о организованом криминалу крађе беба из породилишта заштићеном од стране државних институција дуги низ година и да је сваки покушај да се сазна истина о њиховој несталој беби безвредан.

Одредбом члана 59. став 1. Закона о општем управном поступку је, између осталог, прописано да је поднесак неуредан ако има недостатке који орган спречавају да поступи по њему, ако није разумљив или ако није потпун, а ставом 2. истог члана да ако поднесак не буде уређен у року, орган решењем одбацује поднесак.

Имајући у виду чињеницу да АА у овом конкретном случају, између осталог, није приложио пуномоћје за заступање ББ као лица чије податке поднетим захтевом тражи, нити је поступио по налогу Повереника од 27. 5. 2021. године да у року од осам дана од дана пријема дописа број 072-16-1418/2021-6 овлашћење накнадно достави, то је на основу члана 78. став 1. тачка 6), а у вези са одредбом члана 77. став 2. Закона о заштити података о личности и члана 59. став 2. Закона о општем управном поступку, одлучено да се поднесак АА одбаци као неуредан.

Број предмета: 072-16-1418/2021-6 од 12. 7. 2021. године

2.6. УГОВОР О КРЕДИТУ С ПРАТЕЋОМ ДОКУМЕНТАЦИЈОМ ЈЕСТЕ ПОДАТАК О ЛИЧНОСТИ ЛИЦА НА КОЈЕ СЕ УГОВОР ОДНОСИ И ЛИЦЕ ИМА ПРАВО НА КОПИЈУ БЕЗ ОБЗИРА НА ТО ДА ЛИ ЈЕ ПРЕСТАО ПОСЛОВНИ ОДНОС ИЗМЕЂУ БАНКЕ И ТОГ ЛИЦА

Притужила АА је Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности поднела притужбу преко пуномоћника ББ, адвоката из..., против банке ВВ као руковођа података, због повреде права на приступ подацима јер јој Руковалац није доставио копије тражених докумената у којима су садржани њени подаци по захтеву поднетом 25. 3. 2021. године.

Разматрајући списе овог предмета, Повереник је донео одлуку да је притужба основана из следећих разлога.

Притужила је преко адвоката 25. 3. 2021. године поднела Руководцу захтев за остваривање права у вези са обрадом података о личности, којим је тражила копије података који су везани за уговор о кредиту број..., са пратећом документацијом, и то плана отплате кредита, аналитичке картице за предметни уговор о задужењима и исплатама анuitета (главнице и редовне камате), аналитичке картице за евентуално обрачунату и наплаћену затезну камату, аналитичке картице за накнаде и провизије.

Даље је утврђено да је Руковалац, поступајући по захтеву, притужили доставио допис од 31. 3. 2021. године којим је обавештава о следећем: да сходно заузетом ставу Народне банке Србије и актуелним законским и подзаконским прописима, Банка је у обавези да клијентима достави само документацију за уговоре о кредиту који су на снази, док за ликвидиране кредитне партије, таква обавеза за Банку не постоји; тумачењем одредаба Закона о заштити корисника финансијских услуга и Закона о заштити података о личности, Народна банка Србије је заузела став да није у супротности с правом клијента

на обавештавање и информисање недостављање уговорне документације коју је клијент већ добио од Банке приликом закључења уговора о кредиту јер је клијент био у обавези да са дужном пажњом чува свој примерак уговорне документације, те с тим у вези, будући да код ликвидираних партија уговор није више на снази, Банка нема обавезу да му достави уговорну документацију.

Одредбом члана 3. став 1. Закона о заштити података о личности прописано је да се тај закон примењује на обраду података о личности која се врши, у целини или делимично, на аутоматизован начин, као и на неаутоматизовану обраду података о личности који чине део збирке података или су намењени збирци података.

Одредбама члана 4. став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности прописано је да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, тачком 3) истог члана закона да је обрада података о личности свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано са подацима о личности или њиховим скуповима, као што су, између осталог и прикупљање, бележење, разврставање и похрањивање, а тачком 7) да је збирка података сваки структурисани скуп података о личности који је доступан у складу са посебним критеријумима, без обзира да ли је збирка централизована, децентрализована или разврстана по функционалним или географским основама.

Одредбама члана 21. став 1. Закона о заштити података о личности прописано је, између осталог, да је руковалац дужан да предузме одговарајуће мере да би лицу на које се подаци односе пружио све информације у вези са остваривањем права из члана 26. овог закона на сажет, транспарентан, разумљив и лако доступан начин, коришћењем јасних и једноставних речи. Те информације пружају се у писменом или другом облику, укључујући и електронски облик, ако је то погодно. Ако лице на које се подаци односе то захтева, информације се могу пружити усмено, под условом да је идентитет тог лица несумњиво утврђен. Ставом 3. истог члана је прописано да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе пружи информације о поступању на основу захтева из члана 26. без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева. Тај рок може бити продужен за још 60 дана ако је то неопходно имајући у виду сложеност и број захтева.

Одредбама члана 26. став 1. Закона о заштити података о личности је, између осталог, прописано да лице на које се подаци односе има право да од руковаоца захтева информацију о томе да ли обрађује његове податке и приступ тим подацима, а ставом 3. истог члана закона прописано је да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе на његов захтев достави копију података које обрађује, те да руковалац

може да захтева накнаду нужних трошкова за израду додатних копија које захтева лице на које се подаци односе, а ставом 4. да се остваривање права и слобода других лица не може угрозити остваривањем права на достављање копије из става 3. овог члана.

Одредбом члана 79. став 2. тачка 3) истог закона прописано је да Повереник може да наложи руковаоцу и обрађивачу да поступе по захтеву лица на које се подаци односе у вези са остваривањем њихових права, у складу са овим законом.

Имајући у виду садржину захтева, допис од 31. 3. 2021. године достављен притужиљи поводом поднетог захтева, наводе притужбе, изјашњење на притужбу, као и цитиране законске одредбе, Повереник је нашао да је притужба основана. Ово из разлога што Руковалац у законском року није доставио притужиљи копију тражених података (уговор о кредиту са пратећом документацијом) који се на њу односе и које Руковалац несумњиво и даље обрађује у својим збиркама података, па како је неспорно да, према члану 26. став 3. Закона о заштити података о личности, притужиља има право на достављање њихове копије јер не постоје оправдани разлози за ограничење тог права из члана 40. истог закона, оцењено је да је дошло повреде права на приступ подацима, у смислу чл. 21. и 26. Закона о заштити података о личности.

Навод Руковаоца да је став Народне банке Србије да се обавеза достављања копије уговора из Закона о заштити корисника финансијских услуга односи само на постојећи уговорни однос, а не на уговоре који су престали, као и да је Руковалац притужиљи већ уручио њен примерак уговорне документације приликом закључења уговора, нису били од значаја за доношење другачије одлуке Повереника, с обзиром на то да, у смислу члана 26. Закона о заштити података о личности, лице на које се подаци односе има право да од руковаоца захтева копију података који се на њега односе, дакле без обзира да ли копију истих података може да прибави по другом правном основу и да ли се ради о активном пословном односу или не. При чему, сагласно Закону о заштити података о личности, лице на које се подаци односе нема обавезу да наведе у коју сврху су му потребни подаци нити да пружи доказе за исто.

Такође, навод Руковаоца да захтев којим се тражи копија података у вези са уговорним односом није захтев за остваривање права на приступ подацима, у смислу члана 26. Закона о заштити података о личности, није основан. Ово стога што се пружањем информација у вези са обрадом података о личности не исцрпљује право лица на приступ из члана 26. Закона о заштити података о личности, јер је реч о одвојеним правима, и то о праву на добијање информација у вези са обрадом података и праву на копију података које подразумева

достављање документације у којој су садржани подаци лица, уз примену свих мера заштите података трећих лица уколико их таква документација садржи.

Стога је на основу члана 79. став 2. тачка 3) а у вези са чланом 77. став 2. Закона о заштити података о личности и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучено да се налаже ВВ..., да у року од осам дана од дана пријема овог решења, АА достави копију документације у којој су садржани њени подаци везани за уговор о кредиту број... са пратећом документацијом, с тим што ће пре достављања заштитити податке трећих лица.

Број предмета: 072-16-1129/2021-6 од 3. 8. 2021. године

2.7. ОСТВАРЕЊЕ СВРХЕ ОБРАДЕ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ КАО РАЗЛОГ ЗА ЊИХОВО БРИСАЊЕ

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (у даљем тексту: Повереник) примио је притужбу АА поднету због повреде права на брисање података о личности са *YouTube* канала ББ <https://www.youtube.com/...> као руковаоца података (у даљем тексту: Руковалац), и то снимака доступним на следећим линковима: ...

У притужби је навела да ББ, који је отпремалац видео-записа на свом *YouTube* каналу, није аутор снимака, већ да је копирао URL линкова телевизија које су носиоци ауторских права на снимцима који су предмет захтева, те да су предметне телевизије снимке гостовања на којима се појављује подносиатеља притужбе уклониле са својих *YouTube* канала на *YouTube* платформи. У притужби је подносиатеља даље навела да је ББ одговорио на њен захтев да су тражени снимци обрисани, али да је увидом у *YouTube* платформу утврдила да они нису уклоњени иако је прошло 30 дана.

Поступајући по притужби, Повереник је дописом број 072-16-2171/2020-6 од 19. 10. 2020. године, као и преко електронске поште, затражио од Руковаоца да се изјасни о наводима из притужбе.

Изјашњавајући се на наводе из притужбе, Руковалац је навео да је одмах по пријему захтева поступио по њему и затражио од *YouTube* тима подршке да обрише цео канал на коме се налазе спорни снимци јер је изгубио приступне податке (имејл и лозинку), па тако не може приступити садржају нити управљати њиме. Стога је 6. 10. 2020. године преко електронске поште упутио захтев за брисање целог свог канала <https://www.youtube.com/channel...> и адвокатској канцеларији ВВ, као представницима компаније *Google LLC*, 1600 Amphitheatre

Parkway Mountain View, CA 94043 (у даљем тексту: *Google LLC*) за обраду података у Републици Србији, у чијем власништву је *YouTube* платформа.

Имајући у виду одговор Руковаоца, ради утврђивања чињеничног стања, Повереник је дописом затражио и од представника компаније *Google LLC* информације о поступку и роковима за брисање постављених снимака на тој платформи.

У одговору на допис Повереника представници компаније *Google LLC* су навели следеће: да је корисник имејла 25. 9. 2020. године упутио имејл *YouTube* у коме тврди да је изгубио приступ (тј. „имејл и лозинку“) његовом *YouTube* налогу за канал [...] и тражи да *YouTube* тим подршке у потпуности избрише његов налог на којем се налазе предметни снимци, међутим, да адреса електронске поште с ког је послат наведени захтев није адреса електронске поште власника канала чије се брисање тражи, па је *YouTube* 27. 9. 2020. године послао кориснику смернице о томе како може да поврати приступ изгубљеном налогу, али да нису добили повратну информацију да ли је корисник повратио приступ свом налогу и уклонио снимке. Навели су и то да, ако корисник, у конкретном случају Руковалац, не може да поврати приступ налогу користећи повезницу коју је *YouTube* послао, може поднети жалбу због повреде приватности, где *YouTube* тим процењује да ли треба да предузме мере у односу на канал, на основу *YouTube* смерница о приватности.

Поступајући по инструкцијама компаније *Google LLC* Руковалац је 30. 11. 2020. године обавестио Повереника да је покушао да прати повезнице и инструкције компаније *Google LLC* које су му дате, али да оне више не постоје, те да је покушао да користи адресу електронске поште... на основу које је и направљен предметни *YouTube* канал, али да и поред више покушаја, како њега, тако и тима из ИТ службе, није успео да обрише предметне снимке, пошто имејл налог није више активан.

Разматрајући притужбу и остале списе, Повереник је утврдио следеће чињенично стање.

Увидом у списе предмета је утврђено да је подносиатељка притужбе 6. 7. 2020. године поднела Руковаоцу захтев за брисање видео-снимака са *YouTube* канала... У захтеву је навела да је свим ТВ станицама и Градском центру за физичку културу ГГ упутила захтеве за брисање видео-снимака са интернета на којима се види, како у захтеву наводи, „мој лик, глас и тело“ због заштите права на приватност које ужива по Закону о заштити података о личности. Навела је да су сви емитери са својих *YouTube* канала обрисали снимке емисија у којима је гостовала, па очекује то и од Руковаоца података.

Такође, увидом у адресе линкова које је притужиља означила утврђено је да се видео-снимци који су предмет захтева за брисање

налазе на *YouTube* платформи, на каналу ББ <https://www.youtube.com/channel/...>; да је на снимку <https://www.youtube.com...> преузето гостовање подносиоце притужбе и ББ у емисији „...“, која је приказана на ТВ..., у којој наведена лица представљају нове програме Градског центра за физичку културу ГГ, а посебно два програма за које у моменту снимања емисије (април 2016. године) важи промо период, и то корективно вежбање за децу и вежбање трудница у сали; да је на снимку <https://www.youtube.com/...> преузето гостовање подносиоце притужбе и ББ у емисији „...“, која је приказана на... (април 2016. године), у којој су гости емисије делили бесплатне ваучере за базен и сауну у Градском центру за физичку културу ГГ за првих пет гледалаца који се јаве и у којој су представљали иновације које је увео ББ, као нови директор Градског центра за физичку културу ГГ; да је на снимку <https://www.youtube.com...> преузето гостовање подносиоце притужбе и ББ у емисији „...“, на... (мај 2016. године), у којој су гости промовисали Пројекат „...“ у коме учествује Градски центар за физичку културу ГГ, као и нови програм јоге, које је ГГ увео.

Утврђено је и то да се, осим на снимцима који се налазе на *YouTube* каналу ББ, претрагом *YouTube* платформе, укуцавањем имена и презимена, подносиоца притужбе не појављује на другим снимцима на тој платформи, укључујући ни на *YouTube* каналима телевизија које су иницијално емитовале предметне емисије.

Чланом 4. тачка 1) Закона о заштити података о личности је прописано да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, тачком 3) истог члана закона да је обрада података о личности свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано са подацима о личности или њиховим скуповима, као што су, између осталог и бележење, похрањивање, употреба, умножавање, ширење или на други начин чињење доступним, а тачком 8) да је руковалац физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обраде.

Чланом 30. став 1. истог закона прописано је да лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковаоца. Ставом 2. истог члана закона прописано је да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима: подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; лице на које се подаци односе је опозвало пристанак на основу којег се обрада вршила а нема другог правног основа за обраду; лице на које се подаци односе је поднело приговор на обраду у складу са чланом 37. ст. 1. и 2. овог закона; подаци о личности су незаконито обрађивани; подаци о личности морају бити избрисани

у циљу извршења законских обавеза руковаоца и када су подаци о личности прикупљени у вези са коришћењем услуга информационог друштва из члана 16. став 1. закона.

Чланом 30. став 3. наведеног закона је прописано да ако је руковалац јавно објавио податке о личности, његова обавеза да избрише податке у складу са ставом 1. овог члана обухвата и предузимање свих разумних мера, укључујући и техничке мере, у складу са доступним технологијама и могућностима сношења трошкова њихове употребе, у циљу обавештавања других руковаоца који те податке обрађују да је лице на које се подаци односе поднело захтев за брисање свих копија ових података и упућивања, односно електронских веза према овим подацима.

Одредбом члана 79. став 2. тачка 7) наведеног закона је, између осталог, прописано да Повереник може да наложи брисање података о личности у складу са чланом 29. до 32. овог закона.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, наводе притужбе, одговора на притужбу, остале списе предмета као и цитиране законске одредбе Повереник је нашао да је притужба основана из следећих разлога:

Притужила је захтевом тражила брисање линкова који воде до снимака њених гостовања у ТВ емисијама које је на свом *YouTube* каналу поставио АА, овде Руковалац података, такође учесник у емисијама чије брисање притужила тражи.

Како предмет захтева за брисање у складу са Законом о заштити података о личности не могу бити снимци емисија, већ само подаци о личности, чињеница да се притужила у емисијама може идентификовати како именом и презименом тако и видео и тонским записом, неспорно је да се у смислу члана 4. тачка 1) Закона о заштити података о личности ради о подацима о личности који се на њу односе. Стога је Повереник ценио услове за прекид обраде и брисање њених података са предметних снимака и нашао да су испуњени услови за брисање података. Приликом доношења одлуке Повереник је имао у виду да предметни видео-снимци имају укупно 577 прегледа, да су емисије снимљене у време када је подносиатељка притужбе била ПР Градског центра за физичку културу ГГ, на којим позицијама се више не налази, да се снимци односе на програме, акције, цене, распоред и друге новосте које је Градски центар за физичку културу ГГ увео и промовисао пре 5 година, због чега су информације застареле и нису више од значаја за јавност. Уз то, Руковалац података не спори право притужили на брисање њених података те како он, као отпремалац видео-снимка, одређује начин и сврху обраде, Повереник налази да су испуњени услови за брисање предметних података прописани чланом 30. став 2. тачка 1) Закона о заштити података о личности.

3. ПРОЦЕНА УТИЦАЈА НА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

3.1. ПОСЛОДАВАЦ НАМЕРАВА ДА УСПОСТАВИ СИСТЕМ ЗА АНАЛИЗУ ЛОКАЦИЈЕ И КРЕТАЊА ЗАПОСЛЕНИХ, И ТО ПОДАТАКА О УЛАСЦИМА, ИЗЛАСЦИМА (КРАЈ РАДА), СЛУЖБЕНИМ ИЗЛАСЦИМА, ПРИВАТНИМ ИЗЛАСЦИМА, СЛУЖБЕНИМ ПОСЕТАМА И ИЗЛАСЦИМА НА ПАУЗУ

Правно лице (у даљем тексту: Руковалац), у својству послодавца, намерава обраду података о личности запослених лица употребом технолошких решења за обраду података о личности која служе за анализу локације и кретања физичких лица, и то података о уласцима, изласцима (крај рада), службеним изласцима, приватним изласцима, службеним посетама и изласцима на паузу кроз пословне просторије Руковаоца („Подаци о локацији и кретању“).

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Одредбама члана 54. став 1. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) утврђена је обавеза руковаоца да, ако је вероватно да ће нека врста обраде, посебно употребом нових технологија и узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица, пре него што започне са обрадом података о личности, изврши процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности.

Случајеви у којима је руковалац обавезан да изврши процену утицаја обраде прописани су чланом 54. став 4. Закона и Одлуком о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности („Службени гласник РС“, број 45/19).

Ставом 6. наведеног члана Закона прописана је минимална садржина акта о процени утицаја и предвиђено је да процена утицаја најмање мора да садржи: свеобухватан опис предвиђених радњи обраде и сврху обраде, укључујући и опис легитимног интереса руковаоца, ако он постоји; процену неопходности и сразмерности вршења радњи обраде у односу на сврхе обраде; процену ризика за права и слободе лица на које се подаци односе из става 1. овог члана; опис мера које се намеравају предузети у односу на постојање ризика, укључујући механизме заштите, као и техничке, организационе и кадровске мере у циљу заштите податка о личности и обезбеђивања доказа о поштовању одредаба овог закона, узимајући у обзир права и легитимне интересе лица на које се подаци односе и других лица.

Одредбом члана 55. став 1. Закона утврђено је да је, ако процена утицаја на заштиту података о личности, која је извршена у складу са чланом 54. тог закона, указује на то да ће намеравање радње обраде произвести висок ризик ако се не предузму мере за умањење ризика, руковалац дужан да затражи мишљење Повереника пре започињања радње обраде

Одредбом става 7. истог члана Закона предвиђена је обавеза руковаоца да, уз захтев за мишљење, Поверенику достави податке о: 1) дужностима руковаоца, и, ако постоје, заједничких руковаоца и обрађивача који учествују у обради, посебно ако се ради о обради која се врши унутар групе привредних субјеката; 2) сврхама и начинима намеравање обраде; 3) техничким, организационим и кадровским мерама, као и механизмима заштите права и слобода лица на које се подаци односе у складу са овим законом; 4) контакт подацима лица за заштиту података, ако је оно одређено; 5) процени утицаја на заштиту података о личности из члана 54. овог закона; 6) другим информацијама које затражи Повереник.

I

У свом акту руковалац је, између осталог, навео следеће.

- врсте података које Друштво обрађује су: презиме, име родитеља и име; место пребивалишта, односно боравишта и адреса стана; матични број, пол, датум и место рођења; број телефона; образовање; текући рачун и пословно име банке и име и презиме чланова породице и матични број чланова породице запосленог, на основу којих података Друштво издаје персонализоване картице запосленима, са јединственом кадровском шифром, коју су запослени дужни да користе приликом сваког уласка и изласка из просторија Друштва, при чему се обрада врши коришћењем система..., који развија и одржава назив привредног друштва које пружа услуге Руковаоцу (тачка 6. Процене утицаја – врсте података о личности запослених лица који су предмет обраде);
- Друштво врши обраду података о личности запослених на основу Закона о раду, Закона о евиденцијама и Закона (тачка 7. Процене утицаја – основ обраде података запослених лица);
- Предвиђене радње обраде података о личности запослених су: прикупљање, бележење, разврставање, похрањивање, увид у податке запослених „и друге радње обраде података запослених у складу са законом, које руковалац сматра неопходним за остваривање сврхе обраде“. Руковалац врши обраду података о личности ради регистравања и евидентирања више врста пролазака запослених (улазак, излазак (крај рада), службени излазак,

приватни излазак, службена посета, излазак на паузу, као и друге врсте пролазака у складу са унапређењима у раду система који омогућава обраду података о личности), и то у сврху вођења евиденција у складу са Законом о евиденцијама. Последично се на основу Закона о раду обрачунава и исплаћује зарада, накнада зарада и других примања запослених (тачка 8. Процене утицаја).

- Додатно се, како руковалац наводи, обрада података о личности врши и у циљу успешнијег планирања и контроле, као и обрачуна радног времена, што доводи до подизања продуктивности и безбедности, побољшања радне дисциплине, боље организованости радног процеса и уштеде у пословању, као и у циљу контроле присуства на раду на конкретно пописаним радним местима, у конкретно побројаним деловима процеса рада руковаоца, за случај спречавања наступања штетних последица које могу настати на раду и спречавања вршења противправних радњи према запосленима, имовини или пословању руковаоца (тачка 8. подтачка ц) Процене утицаја – „легитимни интерес руковаоца“).

II

Анализом података садржаних у Процени утицаја, Повереник је дошао до следећих закључака:

Пре свега, као правни основ намеравање обраде наведени су Закон о раду, Закон о евиденцијама у области рада и Закон о заштити података о личности.

С тим у вези, указујемо да Закон о заштити података личности не може бити правни основ за обраду података, јер се њиме не уређује обрада ни у једном конкретном случају. Овај закон, као системски закон, утврђује опште принципе и начела заштите података о личности, док се обрада у конкретним случајевима уређује посебним законима којима се уређују одређене области. У том смислу, одредбом члана 91. Закона о заштити података личности је предвиђено да се на обраду у области рада и запошљавања примењују одредбе закона којима се уређује рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредаба тог закона.

Стога је у конкретном случају потребно навести конкретне одредбе Закона о раду и Закона о евиденцијама у области рада, којима је утврђена правна обавеза, односно законско овлашћење руковаоца за обраду података о личности у сврхе и на начин описан у акту.

Напомињемо да када је правни основ за обраду података о личности запослених од стране послодавца законско овлашћење или правна обавеза, обрада података се може вршити само у границама

законом утврђеног овлашћења, односно обавеза утврђених конкретним законима и у сврху која је утврђена тим законима. Руковалац при томе не може сврху обраде остваривати на начин којим се прекомерно задире у приватност запослених, посебно када за остваривање сврхе обраде послодавцу стоје на располагању и други мање инвазивни начини обраде.

Одређене податке о запосленима послодавац прикупља ради вођења прописаних евиденција, али то га не овлашћује да користи системе за праћење локације и кретања запослених, нити да прикупља већи број или више врста података од оних прописаних законом. Приликом обраде података о личности запослених, руковалац увек мора водити рачуна о томе да запослени имају право на приватност у радном окружењу, те се пре отпочињања обраде мора утврдити неопходност и сразмерност такве обраде.

Дакле, треба увек имати у виду начело минимизације података из члана 5. став 1. тачка 3) Закона, којим је предвиђено да подаци који се обрађују морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде.

На основу података наведених у акту у конкретном случају није утврђена неопходност и сразмерност обраде, имајући у виду врсту података, обим и начин намеравање обраде.

У погледу навода из тачке 8ц) Процене утицаја – легитимни интерес руковоаца, напомињемо да је, да би руковалац могао да користи легитимни интерес као правни основ за обраду података, потребно да су испуњени услови из члана 12. тачка 6) Закона о заштити података о личности. Наиме, три су кључна елемента за законитост легитимног интереса као правног основа обраде података о личности: 1) постојање легитимног интереса руковоаца; 2) неопходност обраде; 3) претежност легитимног интереса руковоаца/треће стране над интересима или основним правима и слободама лица на које се подаци односе. Дакле, није довољно само навести и описати интерес руковоаца, већ је потребно да руковалац изврши процену легитимног интереса да би утврдио да ли су испуњена сва три напред наведена елемента.

Такође, у складу са начелом „одговорности за поступање“ из члана 5. став 2. Закона о заштити података о личности, испуњеност наведених услова мора бити документована, како би руковалац био у могућности да предочи да се обрада заснована на легитимном интересу врши у складу са Законом.

Међутим, у конкретном случају је изостала процена легитимног интереса, јер Руковалац није на конкретан начин одредио сврху обраде, нити је утврдио неопходност обраде, као ни претежност интереса руковоаца над интересима или основним правима и слободама лица на које се подаци односе.

Имајући у виду наведено, у конкретном случају нису испуњени услови из члана 12. Закона, да би легитимни интерес био законит правни основ обраде.

У делу акта који се тиче ризика (тачка 10. Процене утицаја), одређени ризици су наведени, али нису идентификовани извори ризика, нити су идентификоване последице које би могле настати по права и слободе лица, као ни вероватноћа и озбиљност њиховог наступања, што су обавезни елементи Процене утицаја, па се, сходно томе, не може ни проценити да ли су мере које су предвиђене за умањење ризика адекватне.

III

Из свега наведеног произлази да Процена утицаја обраде на заштиту података о личности садржана у акту који је сачинио Руковалац, није извршена у складу са одредбама Закона о заштити података о личности.

Полазећи од изнетог, мишљења смо да се намераваним радњама обраде података о локацији и кретању запослених могу повредити одредбе тог закона.

Број: 073-15-1234/2020-02 од 28. 5. 2020. године

3.2. ПОСЛОДАВАЦ НАМЕРАВА ДА ВРШИ ОБРАДУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ УПОТРЕБОМ СОФТВЕРА ЗА КОНТРОЛУ РАДА ЗАПОСЛЕНИХ НА ДАЉИНУ

Правно лице (у даљем тексту: Руковалац), у својству послодавца, намерава да врши обраду података о личности запослених употребом „Софтвера за контролу рада Запослених на даљину у циљу унапређења ефикасности рада и заштите података о личности корисника“ његових услуга.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Одредбама члана 54. став 1. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18, у даљем тексту ЗЗПЛ) утврђена је обавеза руковоаца да, ако је вероватно да ће нека врста обраде, посебно употребом нових технологија и узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица, пре него што започне са обрадом података о личности, изврши процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности.

Случајеви у којима је руковалац обавезан да изврши процену утицаја обраде прописани су чланом 54. став 4. Закона и Одлуком о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности („Службени гласник РС“, број 45/19 и 112/20).

Чланом 54. став 6. Закона прописана је минимална садржина акта о процени утицаја и предвиђено је да процена утицаја најмање мора да садржи: свеобухватан опис предвиђених радњи обраде и сврху обраде, укључујући и опис легитимног интереса руковаоца, ако он постоји; процену неопходности и сразмерности вршења радњи обраде у односу на сврхе обраде; процену ризика за права и слободе лица на које се подаци односе из става 1. овог члана; опис мера које се намеравају предузети у односу на постојање ризика, укључујући механизме заштите, као и техничке, организационе и кадровске мере у циљу заштите податка о личности и обезбеђивања доказа о поштовању одредаба овог закона, узимајући у обзир права и легитимне интересе лица на које се подаци односе и других лица.

Одредбом члана 55. став 1. Закона утврђено је да је, ако процена утицаја на заштиту података о личности, која је извршена у складу са чланом 54. тог закона, указује на то да ће намераване радње обраде произвести висок ризик ако се не предузму мере за умањење ризика, руковалац дужан да затражи мишљење Повереника пре започињања радње обраде.

Одредбом става 7. истог члана Закона предвиђена је обавеза руковаоца да, уз захтев за мишљење, Поверенику достави податке о: 1) дужностима руковаоца, и, ако постоје, заједничких руковаоца и обрађивача који учествују у обради, посебно ако се ради о обради која се врши унутар групе привредних субјеката; 2) сврхама и начинима намераване обраде; 3) техничким, организационим и кадровским мерама, као и механизмима заштите права и слобода лица на које се подаци односе у складу са овим законом; 4) контакт подацима лица за заштиту података, ако је оно одређено; 5) процени утицаја на заштиту података о личности из члана 54. овог закона; 6) другим информацијама које затражи Повереник.

У достављеном акту се наводи да би, употребом „Софтвера за контролу рада запослених на даљину у циљу унапређења ефикасности рада и заштите података о личности корисника Руковаоца“, руковалац прикупљао податке о личности од 200 до 300 запослених на агентским позицијама у Сектору бриге о корисницима, и то, податке о томе колико је времена запослени провео на одређеним апликацијама које користи приликом рада, као и фотографије екрана – до 30 пута у сат времена у току радног времена, осим ако је запослени у режиму

„паузе“, а да би се подаци користили у сврху анализе перформанса и продуктивности током радног дана, као и у сврху заштите података о личности корисника руковаоца. Наводи се да се том приликом обрађују следећи подаци запослених: име, презиме, службена имејл адреса, компанијски идентификациони подаци запосленог (назив тима, одељење у ком ради, интерно корисничко име запосленог), подаци о радном ангажовању (време одласка и доласка на посао, поштовања распореда и пауза, евиденција о времену проведеном на продуктивним/непродуктивним сајтовима и апликацијама), фотографије екрана на рачунару у току радног времена (не и паузе), апликације којима се приступа током радног времена (у форми назива и времена проведеног на истој).

Пре свега, из достављеног документа, а с обзиром да исти није потписан, није јасно да ли се ради о радној или коначној верзији акта руковаоца. Сходно Закону, акт о процени утицаја доноси руковалац, те стога исти потписује лице овлашћено да представља руковаоца.

Сагласно одредбама члана 54. став 3. Закона, приликом процене утицаја руковалац је дужан да затражи мишљење лица за заштиту података о личности, при чему предметно мишљење треба да буде наведено у акту о процени утицаја на заштиту података о личности или приложено уз исти, а што је у овом случају изостало.

У предметном акту је наведено да је обавеза спровођења процене утицаја прописана чланом 54. Закона, те да се процена утицаја „обавезно врши у случају: (и) употребе нових технологија или технолошких решења за обраду података о личности или са могућношћу обраде података о личности који служе за анализу или предвиђање економске ситуације, здравља, склоности или интересовања, поузданости или понашања, локације или кретања физичких лица“. Такође се наводи и Одлука о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника. С тим у вези, указујемо да је потребно у акту о процени утицаја навести на основу којих одредаба Закона и Одлуке је руковалац обавезан да поводом намеравање обрада података о личности изврши процену утицаја на заштиту података о личности.

У предметном акту о процени утицаја, сврха обраде података о личности није јасно одређена, већ су поистовећени циљеви пројекта везаног за предметни софтвер и сврха обраде података о личности која ће се вршити путем истог. Наиме, и као циљ пројекта и као сврха обраде наводи се „употреба софтвера као организациона и кадровска мера која обезбеђује додатну активност у циљу заштите података о личности корисника Руковаоца којима запослени приступају“, као и то да се „обрадом података који се у току радног времена прикупљају

путем софтвера жели постићи одржавање као и повећање продуктивности, успостављање одговорности у начину рада на даљину и континуирана евиденција на који начин се распоређује радно време запосленог као и ресурси“.

С тим у вези, сагласно одредбама члана 5. став 1. тачка 2. Закона сврха обраде мора бити конкретно одређена, изричита, оправдана и законита, те је сврху обраде неопходно одредити у складу са Законом и разграничити у односу на циљ одговарајућег пројекта.

Такође, с обзиром да је наведено да постоји више сврха обраде података о личности, потребно је рашчланити сврхе и за сваку идентификовану сврху утврдити одговарајући правни основ.

У погледу правног основа за обраду података о личности у оквиру предметног софтвера, наведено је: „Правна обавеза у смислу члана 12. став 1. тачка 1. ЗЗПЛ-а“. Даље је наведен члан 41. ст. 1–3. Закона. У предметном акту је као правни основ наведен и легитимни интерес у смислу члана 12. став 1. тачка 6. Закона, и то: „легитимни интерес Руковаоца у виду праћења продуктивности запослених у циљу њеног одржавања и унапређења, праћење перформанса запослених, праћење и осигурање поштовања компанијских правила и процедура, спречавања злоупотреба и сузбијања превара“.

Ови наводи су нејасни и из истих се не може закључити који је тачно правни основ намеравање обраде.

Наиме, одредбама члана 12. став 1. тачка 1) Закона је прописано да је обрада законита ако је лице на које се подаци о личности односе пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха. Напомињемо да пристанак лица на обраду мора бити дат у складу с одредбама члана 15. Закона. Мала је вероватноћа да би пристанак запосленог био адекватан правни основ за обраду његових података о личности од стране послодаваца у конкретном случају. Ово стога што у односу послодавац – запослени постоји евидентна неравнотежа моћи, односно, ради се о субјектима битно различите снаге, те је веома редак случај да запослени може ускратити пристанак без ризика од штетних последица због одбијања истог.

Поштовање правне обавезе руковаоца као правни основ обраде података о личности предвиђена је одредбама члана 12. став 1. тачка 3) Закона, док је чланом 41. став 1. Закона предвиђена обавеза руковаоца да предузме одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере како би обезбедио да се обрада врши у складу са овим законом и био у могућности да то предочи, узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица, али не и конкретне мере, па стога поменути члан Закона не може бити одговарајући правни основ за намеравану обраду података о личности.

С тим у вези, приликом одређивања правног основа обраде у области рада и запошљавања, треба имати у виду да је одредбама члана 91. Закона предвиђено да се на обраду у тим областима примењују одредбе закона којима се уређује рад и запошљавање (као што су Закон о раду, Закон о евиденцијама у области рада и др.) и колективни уговори, уз примену одредаба тог закона. Стога, када је реч о обради података о личности запослених, правни основ такве обраде треба првенствено да произлази из одредаба поменутих прописа.

У погледу легитимног интереса руковоаца као правног основа обраде, за коришћење тог правног основа за обраду података потребно је да су испуњени услови из члана 12. став 1. тачка 6) Закона, тј. да је утврђено: 1) постојање легитимног интереса руковоаца; 2) неопходност обраде; 3) претежност легитимног интереса руковоаца/треће стране над интересима или основним правима и слободама лица на које се подаци односе. Дакле, није довољно само навести и описати интерес руковоаца, већ је потребно да руковалац изврши процену испуњености сва три напред наведена елемента, како би утврдио да се ради о одговарајућем правном основу за обраду. О извршеној процени руковалац треба да сачини писани акт, што у конкретном случају није документовано.

У случају када се намерава вршење једног скупа радњи обраде у две сврхе и по два правна основа, акт о процени утицаја треба да садржи процену неопходности и сразмерности вршења радњи обраде у односу на сваку од тих сврха. У предметном акту, међутим, неопходност и сразмерност вршења радњи обраде није предочена ни за једну од предвиђених сврха обраде. У истом се наводи: „...У поставци рада на даљину контрола над радом запослених у сектору за бригу о корисницима захтевнија је и другачија у односу на то када запослени раде из канцеларије, што руководиоцима тимова отежава да адекватно управљају перформансом и продуктивношћу запослених, а с обзиром да су током рада из канцеларије навикли да руководиоца тима седи поред њих и прати шта раде, овим би се омогућио исти такав ниво контроле...“ Међутим, наведено не представља довољно образложење из ког се може утврдити неопходност и сразмерност вршења радњи обраде у односу на сврху обраде, нити се исто може утврдити из осталих навода у достављеном акту.

Дакле, након утврђивања сврхе и одговарајућег правног основа за обраду, као и процене неопходности и сразмерности намераване обраде, потребно је идентификовати и проценити могуће ризике, њихове изворе, вероватноћу наступања и озбиљност последица по права и слободе лица, као и мере за отклањање/смањење ризика намеравањих радњи обраде.

Уколико руковалац утврди да би и поред предвиђених мера за умањење ризика, намеравање радње обраде произвеле висок ризик за права и слободе физичких лица, потребно је да размотри могућности

за предузимање додатних мера у правцу умањења ризика, односно, могућност за остваривање сврхе обраде података о личности на други, мање инвазиван, начин.

Број предмета: 073-15-2774/2020-02 од 11. 2. 2021. године

3.3. ПОСЛОДАВАЦ НАМЕРАВА ДА ВРШИ ОБРАДУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ КОРИШЋЕЊЕМ АПЛИКАЦИЈЕ КОЈА НАЗНАЧАВА НЕПОДУДАРАЊЕ IP АДРЕСЕ ЗАПОСЛЕНОГ СА АДРЕСОМ КОЈУ ИМА РУКОВАЛАЦ

Правно лице (у даљем тексту: Руковалац), у својству послодавца, намерава да врши обраду података о личности запослених коришћењем „апликације за менаџмент безбедности информација и догађаја под називом „SIEM“, која функционише на начин да назначавача неподударање IP адресе запосленог са адресом коју Руковалац има у свом интерном систему (SAP Succes Factors) за таквог запосленог“.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

У предметном захтеву се, између осталог, наводи да Руковалац, у својству послодавца и руковоаца података о личности запослених, разматра коришћење „апликације за менаџмент безбедности информација и догађаја под називом „SIEM“, за коју је наведено: да је „влашник нерезидентно друштво...“, које има својство обрађивача; да је апликација „на бази clouda“; да „Руковалац у Апликацију уноси искључиво ID бројеве запослених и базу адреса из SAP-а који одговарају ID бројевима“ и др.

У акту о процени утицаја се као „Опис пројекта/обrade“ наводи „имплементација апликације за менаџмент безбедности информација и догађаја под називом „SIEM“, која функционише на начин да назначавача неподударање IP адресе запосленог са адресом коју Руковалац има у свом интерном систему (SAP Succes Factors) за таквог запосленог, при чему се процењује подударност на нивоу града, односно државе“. С тим у вези, додаје се да ће у случају постојања „неочекиване неусклађености града, региона или државе запосленог“ „HR“ или „менаџер безбедности“ код послодавца бити обавештен од стране АА тима, којом приликом ће „HR“-у бити достављено „име запосленог, датум инцидента, очекивана локација и добијена локација“. Као разлог вршења процене утицаја наводе се „потенцијално високо ризичне активности обраде података“.

У делу акта означеном као „опис обраде података о личности“, између осталог, наводи се: подаци о личности прикупљају се из „SAP-а за сваког запосленог, као и из локације IP адресе запосленог, приликом коришћења интерног система друштва“; резултати такве обраде чувају се у року од највише 90 дана; обрада обухвата прикупљање података о 1360 запослених и то: „IP адреса запосленог (лимитирана на град/државу, не на тачну адресу“, „ID број запосленог“ и адреса која је дата од стране запосленог приликом запошљавања, која обрада ће се вршити у радно време; обрада се односи на коришћење „пословних компјутера“ и то „искључиво приликом приступања интерном систему Руковаоца“; сврха обраде података о личности је „заштита од преузимања рачунара или налога током рада у несигурном окружењу, попут рада од куће, као и обезбеђење конекције са поузданом локацијом за запослене као и за послодавца“; правни основ намеравање обраде података о личности је Закон о раду и легитимни интерес.

У погледу неопходности и пропорционалности обраде наводи се да ће се користити искључиво они подаци „који су неопходни ради испуњења сврхе обраде“, да је „минимизован приступ подацима о личности“ на лица која морају имати „информације о неусаглашењима“.

У делу акта означеном као „Процена ризика за права и слободе лица на које се подаци односе“ као ризик се наводи „повреда права и слобода запослених у оквиру обраде“, а „вероватноћа и озбиљност повреде“ наведени су као „значајни“, док је целокупни ризик утврђен као „средњи“.

У вези са тим, обавештавамо вас о следећем.

Одредбама члана 54. став 1. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) утврђена је обавеза руковаоца да, ако је вероватно да ће нека врста обраде, посебно употребом нових технологија и узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица, пре него што започне са обрадом података о личности, изврши процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности.

Случајеви у којима је руковалац обавезан да изврши процену утицаја обраде прописани су чланом 54. став 4. Закона и Одлуком о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности („Службени гласник РС“, бр. 45/19 и 112/20).

Чланом 54. став 6. Закона прописана је минимална садржина акта о процени утицаја и предвиђено је да процена утицаја најмање мора да садржи: свеобухватан опис предвиђених радњи обраде и сврху обраде, укључујући и опис легитимног интереса руковаоца, ако он

постоји; процену неопходности и сразмерности вршења радњи обраде у односу на сврхе обраде; процену ризика за права и слободе лица на које се подаци односе; опис мера које се намеравају предузети у односу на постојање ризика, укључујући механизме заштите, као и техничке, организационе и кадровске мере у циљу заштите податка о личности и обезбеђивања доказа о поштовању одредаба овог закона, узимајући у обзир права и легитимне интересе лица на које се подаци односе и других лица.

Одредбом члана 55. став 1. Закона утврђено је да је, ако процена утицаја на заштиту података о личности, која је извршена у складу са чланом 54. тог закона, указује на то да ће намеравање радње обраде произвести висок ризик ако се не предузму мере за умањење ризика, руковалац дужан да затражи мишљење Повереника пре започињања радње обраде.

Одредбом става 7. истог члана Закона предвиђена је обавеза руковаоца да, уз захтев за мишљење, Поверенику достави податке о: 1) дужностима руковаоца, и, ако постоје, заједничких руковаоца и обрађивача који учествују у обради, посебно ако се ради о обради која се врши унутар групе привредних субјеката; 2) сврхама и начинима намеравање обраде; 3) техничким, организационим и кадровским мерама, као и механизмима заштите права и слобода лица на које се подаци односе у складу са овим законом; 4) контакт подацима лица за заштиту података, ако је оно одређено; 5) процени утицаја на заштиту података о личности из члана 54. овог закона; 6) другим информацијама које затражи Повереник.

Стога, најпре скрећемо пажњу на то да акт о процени утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности доноси руковалац, те да исти потписује лице овлашћено да представља руковаоца, а не лице које је руковалац одредио за лице за заштиту података о личности, с тим што руковалац има обавезу да сагласно одредбама члана 54. став 3. Закона, приликом процене утицаја, затражи мишљење лица за заштиту података о личности и исто је потребно навести у том акту.

Када је у питању свеобухватан опис предвиђених радњи обраде и сврха обраде, укључујући и опис легитимног интереса руковаоца, ако он постоји, с обзиром на наведени правни основ намеравање обраде података о личности „Закон о раду и легитимни интерес“, у конкретном случају нису предочене конкретне одредбе Закона о раду, којима је утврђена правна обавеза, односно законско овлашћење руковаоца за обраду података о личности у сврхе и на начин описан у акту.

Када је правни основ за обраду података о личности запослених од стране послодавца законско овлашћење или правна обавеза, обрада података се може вршити само у границама законом утврђеног

овлашћења, односно обавеза утврђених конкретним законима и у сврху која је утврђена тим законима. Руководалац при томе не може сврху обраде остваривати на начин којим се прекомерно задира у приватност запослених, посебно када за остваривање сврхе обраде послодавцу стоје на располагању и други мање инвазивни начини обраде.

У погледу легитимног интереса као правног основа обраде података о личности, напомињемо да је за коришћење тог правног основа потребно да су испуњени услови из члана 12. став 1. тачка б) Закона, тј. да је утврђено: 1) постојање легитимног интереса руковооца; 2) неопходност обраде; 3) претежност легитимног интереса руковооца/треће стране над интересима или основним правима и слободама лица на које се подаци односе.

Такође, у складу са начелом одговорности за поступање из члана 5. став 2. Закона, испуњеност наведених услова мора бити документована, како би руководалац био у могућности да предочи да се обрада заснована на легитимном интересу врши у складу са Законом.

Дакле, није довољно само навести да је правни основ обраде легитимни интерес, већ, најпре, треба утврдити постојање конкретног легитимног интереса, потом извршити пажљиву процену испуњености свих услова за примену легитимног интереса као правног основа за обраду и исто навести у посебном акту, што је у конкретном случају изостало.

Процена неопходности и сразмерности вршења радњи обраде у односу на сврху обраде није извршена у складу са Законом, из разлога што руководалац треба да утврди да ли постоји неопходност вршења намераваних радњи обраде у односу на сврху обраде, при чему треба имати у виду то да ли намеравана обрада заиста доприноси остварењу сврхе, да ли се сврха обраде може постићи и без такве обраде, да ли се иста сврха може остварити на мање инвазиван начин по приватност и друга права и слободе физичких лица и сл.

У погледу процене ризика за права и слободе лица на које се подаци односе у достављеном акту је наведено да је вероватноћа и озбиљност повреде „значајна“, док је целокупни ризик оцењен као „средњи“, при чему нису наведени извори ризика, ни то како се дошло до утврђеног нивоа ризика.

Последично се не може утврдити ни да ли су предвиђене мере, које се намеравају предузети у односу на постојање ризика, адекватне.

Дакле, након утврђивања сврхе и одговарајућег правног основа за обраду, као и процене неопходности и сразмерности намераване обраде, потребно је идентификовати и проценити могуће ризике, њихове изворе, вероватноћу наступања и озбиљност последица, као и мере за отклањање/смањење ризика по права и слободе лица.

Достављени акти не садрже податке о томе на који начин је у конкретном случају уређен однос између Руководоца и обрађивача

– нерезидентног друштва „...“, као и на који начин би се обезбедиле одговарајуће мере заштите података о личности у вези са њиховим преносом у другу државу.

Имајући у виду све наведено, Повереник је мишљења да у конкретном случају нису испуњени услови за започињање намеравање обраде података о личности.

Број предмета: 073-15-1124/2021-02 од 28. 4. 2021. године

3.4. ПОСЛОВНА БАНКА НАМЕРАВА ДА ВРШИ ОБРАДУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ КОРИСНИКА ДРУШТВЕНИХ МРЕЖА КОЈИ ИСКАЖУ ИНТЕРЕСОВАЊЕ ЗА КРЕДИТНУ КАРТИЦУ

Правно лице – пословна банка (у даљем тексту: Рукова-лац) намерава да врши обраду података о личности корисника друштвених мрежа који исказу интересовање за одређену кредитну картицу Руковаоца.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Одредбама члана 54. став 1. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) утврђена је обавеза руковаоца да, ако је вероватно да ће нека врста обраде, посебно употребом нових технологија и узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица, пре него што започне са обрадом података о личности, изврши процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности.

Случајеви у којима је руковалац обавезан да изврши процену утицаја обраде прописани су чланом 54. став 4. Закона и Одлуком о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности („Службени гласник РС“, бр. 45/19 и 112/20).

Чланом 54. став 6. Закона прописана је минимална садржина акта о процени утицаја и предвиђено је да процена утицаја најмање мора да садржи: свеобухватан опис предвиђених радњи обраде и сврху обраде, укључујући и опис легитимног интереса руковаоца, ако он постоји; процену неопходности и сразмерности вршења радњи обраде у односу на сврхе обраде; процену ризика за права и слободе лица на које се подаци односе из става 1. овог члана; опис мера које се намеравају предузети у односу на постојање ризика, укључујући механизме

заштите, као и техничке, организационе и кадровске мере у циљу заштите податка о личности и обезбеђивања доказа о поштовању одредаба овог закона, узимајући у обзир права и легитимне интересе лица на које се подаци односе и других лица.

Одредбом члана 55. став 1. Закона утврђено је да је, ако процена утицаја на заштиту података о личности, која је извршена у складу са чланом 54. тог закона, указује на то да ће намеравање радње обраде произвести висок ризик ако се не предузму мере за умањење ризика, руковалац дужан да затражи мишљење Повереника пре започињања радње обраде.

У достављеном акту о процени утицаја на заштиту података о личности се наводи да се обрада података о личности у оквиру планираног пилот пројекта врши употребом нових технологија или технолошких решења за обраду података о личности са могућношћу обраде података о личности који служе за анализу или предвиђање склоности или интересовања, као и укрштањем и повезивањем података из више извора.

У истом акту се такође наводи да је правни основ за обраду података о личности пристанак лица на које се подаци односе – корисника друштвених мрежа, за коришћење њихових података који су јавно објављени на тим мрежама (Facebook или Twitter), а који корисници су претходно информисани о политици приватности Руковаоца, садржаној у Обавештењу о приватности и обради података о личности за кориснике друштвених мрежа који искажу интересовање за одређену кредитну картицу Руковаоца.

Такође је дефинисана сврха обраде, као маркетинг аналитика за повећање ефикасности кампања и унапређење активности дигиталног оглашавања, персонализована комуникација и креирање понуда које одговарају потребама потенцијалних конкретних клијената, а наведене су врсте података о личности које би се обрађивале, и то: име и презиме, година рођења, пол, интересовања – странице које посећује, постови које корисник качи на својој страници, као и свиђања одређених страница и постова, посећена места, имејл.

У предметном акту су описане предвиђене радње обраде, тако што је наведено да током пилот пројекта, када потенцијални корисник картице на интернет презентацији Руковаоца посети страницу *одређене кредитне картице*, уколико одабере рубрику „Занима ме“, повезује се на страницу преко свог facebook/twitter налога, уноси свој имејл и име са профила, а привредно друштво „...“ даље анализира податке са профила корисника који су јавно доступни, како би на основу анализе креирао индивидуални профил сваког корисника, и на основу ових података препознаје кориснике који су заинтересовани за спортске активности и који чине циљну групу за *одређену кредитну*

картицу. Даље се у истом акту наводи да ће тако креирани индивидуални профили чинити „базу аналитике“ за маркетинг тим Руковаоца коју ће тај тим користити у циљу персонализације и повећања ефикасности комуникације са корисницима, а са којима ће Руковалац комуницирати путем e-mail адресе, да ће подаци о личности коришћени за анализу бити чувани у „data“ центру обрађивача... у..., а Руковалац као руковалац ће добијати извештаје о спроведеној анализи на основу којих ће персонализовати приступ појединачним корисницима. У погледу процене неопходности и сразмерности вршења радњи обраде у односу на сврху исте, наведено је да се на основу интересовања према банкарском сектору и активностима корисника на друштвеним мрежама везаним за спортске активности, врши процена коме и на који начин да се понуди *одређену кредитну картицу*, уз поштовање начела минимизације података (како се наводи, обрађивали би се подаци који су примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на наведену сврху обраде) и начела тачности. Такође, идентификовани су потенцијални ризици и наведене мере које се намеравају предузети у односу на процењене ризике обраде, а саставни део акта је и мишљење лица за заштиту података о личности. У делу акта „Евалуација процене утицаја“, наводи се: „Постоји вероватноћа (у овом случају ниска) да ће предвиђена обрада резултовати ризиком по права лица на које се подаци односе, а ризик може бити ублажен предузимањем неопходних (наведених) мера“.

С тим у вези, у достављеним актима није прецизно одређено време трајања самог пилот пројекта нити временски период у ком ће се предузимати намеравана обрада, те, да ли ће исти подаци потом бити избрисани, па би у том смислу документ о процени утицаја требало уредити. Такође, у достављеном акту о процени утицаја констатација руковаоца да су подаци о личности који би се обрађивали примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде, уопште није образложена, тј. није наведено због чега је обрада тих података неопходна за остварење сврхе, односно, није објашњено због чега се сврха обраде не би могла постићи на мање инвазиван начин по приватност физичких лица (нпр. година рођења и пол).

Имајући у виду садржину достављеног нацрта Обавештења о приватности и заштити података о личности за кориснике друштвених мрежа који искажу интересовање за *одређену кредитну картицу* Руковаоца, као и одредбе члана 23. став 1. тачка 3) Закона, којима је прописано да, ако се подаци о личности прикупљају од лица на које се односе, руковалац је дужан да у тренутку прикупљања података о личности том лицу, између осталог, пружи информације о сврси намераване обраде, а да је ради адекватног и потпуног информисања лица, исто је потребно обавестити о свим врстама радњи обраде података о

личности које ће се предузимати, односно, да ће се вршити профилисање као облик аутоматизоване обраде.

Такође, одредбама тачке 5) става 1. члана 23. Закона, прописано је да је руковалац дужан да лицу пружи информације о примаоцу, односно групи прималаца података о личности, ако они постоје, а сагласно тачки 6) истог става, и о чињеници да намерава да изнесе податке о личности у другу државу или међународну организацију, као и о томе да ли се та држава или међународна организација налази на листи из члана 64. став 7. овог закона, а у случају преноса из чл. 65. и 67. или члана 69. става 2. овог закона, о упућивању на одговарајуће мере заштите, као и о начину на који се лице на које се подаци односе може упознати са тим мерама, па како, у том смислу, достављени нацрт Обавештења не садржи све информације из члана 23, то је исти потребно допунити. Такође, у циљу поштовања начела транспарентности обраде потребно је обавестити лице на које се подаци односе о томе који тачно подаци о личности ће се обрађивати (врсте података), те пружити и информације о мерама заштите које ће се предузети.

У достављеном нацрту Уговора о обради података о личности између Руковаоца, као руковаоца и „...“, као обрађивача, у рубрици „врста података о личности“, наводи се: „Поверљиви подаци“. Пре свега, указујемо да Законом није прописана таква категорија података о личности, а да се, сагласно члану 45. став 3. Закона, уговором којим се уређује обрада од стране обрађивача, поред осталог, уређују врсте података о личности које се обрађују, те је, стога, у уговору потребно навести врсте података о личности.

У том смислу, указујемо да ни из садржине осталих достављених аката није јасно које све врсте података о личности корисника друштвених мрежа које су јавно објавили на својим профилима, би се прикупљале и даље обрађивале, при чему треба имати у виду да би на тај начин, евентуално, могло доћи и до обраде података о личности који спадају у посебне врсте података о личности, у смислу члана 17. Закона. Наиме, потребно је да руковалац утврди да ли би планирана обрада укључивала обраду и посебних врста података о личности, па уколико би укључивала, да утврди да ли за исту постоји правни основ из члана 12. Закона, те да ли се ради о једном од случајева у којима је обрада посебних врста података о личности допуштена, а који су прописани чланом 17. став 2. поменутог закона, као и да при обради поштује сва начела обраде података о личности прописана Законом.

Напомињемо да одговорност за поступање у складу са Законом о заштити података о личности лежи на руковаоцу, као и да Повереник нема обавезу давања мишљења када извршена процена утицаја указује да ће намераване радње обраде произвести низак ниво ризика на

заштиту података о личности, односно, да ниво ризика после предузимања мера, неће бити висок (члан 55. Закона).

Овим мишљењем се не прејудуцира одлука Повереника у евентуалном поступку надзора или другом поступку који Повереник спроводи на основу законских овлашћења утврђених чл. 77–79. Закона.

Број предмета: 073-15-1322/2021-02 од 19. 5. 2021. године

3.5. ПОСЛОДАВАЦ РАЗМАТРА УВОЂЕЊЕ SILENT MONITORING ОПЦИЈЕ КОЈА ОМОГУЋАВА ДА НАДРЕЂЕНИ ИМАЈУ ПРИСТУП РАЧУНАРИМА ЗАПОСЛЕНИХ И ДА НАДГЛЕДАЈУ РАД СВОЈИХ ЗАПОСЛЕНИХ ТОКОМ ПРУЖАЊА ПОДРШКЕ КРАЈЊИМ КОРИСНИЦИМА

Правно лице (у даљем тексту: Руковалац), у својству послодавца, на захтев једног од својих клијената, разматра увођење silent monitoring опције у оквиру LMI Rescue апликације, која омогућава да надређени надгледају рад својих запослених током пружања подршке крајњим корисницима“, за коју је наведено да „омогућава приступ рачунарима запослених у Руковаоцу од стране њихових директно надређених“.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

У акту о процени утицаја се, у делу „Опис пројекта/обrade“, наводи: „LogMein Rescue („LMI Rescue“) софтверска апликација омогућава да запослени/оператери у Руковаоцу решавају проблеме крајњих корисника путем даљинског управљања уређајем. Руковалац разматра увођење *silent monitoring* опције у оквиру LMI Rescue апликације, која омогућава да надређени надгледају рад својих запослених током пружања подршке крајњим корисницима. Сврха обраде података јесте надгледање рада оператера ради побољшања квалитета њиховог рада и пружање квалитетније и боље услуге крајњим корисницима“. Даље се наводи да иста апликација има функционалности да: „омогућава надређенима да виде целу радну површину рачунара на коме запослени/оператер ради; надређени може надгледати било ког запосленог/оператера у оквиру сектора у ком се користи апликација LMI Rescue, надгледање се може вршити искључиво за време рада оператера у апликацији; не постоји могућност снимања сесије надгледања; оператер неће бити обавештен када надгледање почиње и кад се завршава; надгледање подразумева све алате, апликације или програме на којима оператер ради, тачније надгледање свега што оператер

ради на рачунару“. Такође, наводи се да приликом приступа апликацији, оператер добија следећу поруку: „Ваш налог је конфигурисан тако да омогућава вашем администратору надгледање ваше читаве радне површине без претходног обавештења. Имајте на уму да администратор може надгледати вашу радну површину само док је апликација покренута.“ Као разлог вршења процене утицаја наводе се „потенцијално високоризичне активности обраде података“.

У делу акта означеном као „Опис обраде података о личности“, између осталог, наводи се: да се подаци о личности обрађују „за запослене ангажоване за рад једног од клијената Руковаоца“; да се резултати такве обраде „не снимају нити чувају од стране Руковаоца и његовог клијента“; да намеравана обрада података подразумева приступ рачунарима запослених од стране њихових директно надређених којима је омогућено да виде целу радну површину рачунара на којем запослени/оператер ради, односно подразумева надгледање свега што оператер ради на рачунару, а за време рада оператера у апликацији; да ће се предметна обрада обављати „свакодневно у радно време, односно када запослени користи LMI Rescue апликацију“ и да ће се обављати „на нивоу одређеног броја запослених у Руковаоцу (176 запослених), ангажованих за рад за једног од клијената Руковаоца“; да је сврха обраде података о личности „надгледање рада оператера ради побољшања квалитета њиховог рада и пружање квалитетније услуге крајњим корисницима услуга“; да је правни основ намераване обраде података о личности „Закон о раду“.

У погледу неопходности и пропорционалности обраде наводи се да ће се користити искључиво они подаци „који су неопходни ради испуњења сврхе обраде“ и да је „минимизован приступ подацима о личности, односно резултатима обраде, тако што је приступ резултатима обраде дозвољен искључиво лицима запосленим у Руковаоцу која морају имати информације о раду оператера“.

У делу акта означеном као „Процена ризика за права и слободе лица на које се подаци односе“ као ризик се наводи „повреда права и слобода запослених у оквиру обраде“, а „вероватноћа и озбиљност повреде“ наведени су као „значајни“, док је целокупни ризик утврђен као „високи“.

У делу акта означеном као „Опис мера заштите у односу на постојање ризика“, као „мере за смањење или уклањање ризика“ наводи се да: „се надгледање може вршити искључиво за време рада оператера у апликацији; не постоји могућност снимања сесије надгледања; се апликација користи искључиво у радно време и у оквиру коришћења пословних система послодавца (односно Руковаоца)“, а „утицај на ризик“ наведен је као „прихваћен“, док је „преостали ризик“ утврђен као „средњи“.

У вези са тим, обавештавамо вас о следећем.

Одредбама члана 54. став 1. Закона о заштити података о личности утврђена је обавеза руковоаца да, ако је вероватно да ће нека врста обраде, посебно употребом нових технологија и узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица, пре него што започне са обрадом података о личности, изврши процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности.

Случајеви у којима је руковалац обавезан да изврши процену утицаја обраде прописани су чланом 54. став 4. Закона и Одлуком о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности („Службени гласник РС“, број 45/19 и 112/20).

Чланом 54. став 6. Закона прописана је минимална садржина акта о процени утицаја и предвиђено је да процена утицаја најмање мора да садржи: свеобухватан опис предвиђених радњи обраде и сврху обраде, укључујући и опис легитимног интереса руковоаца, ако он постоји; процену неопходности и сразмерности вршења радњи обраде у односу на сврхе обраде; процену ризика за права и слободе лица на које се подаци односе; опис мера које се намеравају предузети у односу на постојање ризика, укључујући механизме заштите, као и техничке, организационе и кадровске мере у циљу заштите податка о личности и обезбеђивања доказа о поштовању одредаба овог закона, узимајући у обзир права и легитимне интересе лица на које се подаци односе и других лица.

Одредбом члана 55. став 1. Закона утврђено је да је, ако процена утицаја на заштиту података о личности, која је извршена у складу са чланом 54. тог закона, указује на то да ће намеравање радње обраде произвести висок ризик ако се не предузму мере за умањење ризика, руковалац дужан да затражи мишљење Повереника пре започињања радње обраде.

Одредбом става 7. истог члана Закона предвиђена је обавеза руковоаца да, уз захтев за мишљење, Поверенику достави податке о: 1) дужностима руковоаца, и, ако постоје, заједничких руковоаца и обрађивача који учествују у обради, посебно ако се ради о обради која се врши унутар групе привредних субјеката; 2) сврхама и начинима намеравање обраде; 3) техничким, организационим и кадровским мерама, као и механизмима заштите права и слобода лица на које се подаци односе у складу са овим законом; 4) контакт подацима лица за заштиту података, ако је оно одређено; 5) процени утицаја на заштиту података о личности из члана 54. овог закона; 6) другим информацијама које затражи Повереник.

Стога, акт о процени утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности доноси руковалац, те исти потписује лице овлашћено да представља руковаоца, а не лице које је руковалац одредио за лице за заштиту података о личности, с тим што руковалац има обавезу да сагласно одредбама члана 54. став 3. Закона, приликом процене утицаја, затражи мишљење лица за заштиту података о личности и исто је потребно навести у том акту.

У предметном акту о процени утицаја, сврха обраде података о личности није јасно одређена, већ су поистовећени циљеви коришћења одређеног технолошког решења у оквиру апликације и сврха обраде података о личности која ће се вршити путем истог.

С тим у вези, сагласно одредбама члана 5. став 1. тачка 2. Закона сврха обраде мора бити конкретно одређена, изричита, оправдана и законита, те је сврху обраде неопходно одредити у складу са Законом и разграничити у односу на циљ одређеног пројекта/активности.

Као правни основ намеравање обраде података о личности наведен је Закон о раду, па у вези са тим у конкретном случају нису предочене конкретне одредбе Закона о раду, којима је утврђена правна обавеза, односно законско овлашћење руковаоца за обраду података о личности у сврхе и на начин описан у акту.

Када је правни основ за обраду података о личности запослених од стране послодавца законско овлашћење или правна обавеза, обрада података се може вршити само у границама законом утврђеног овлашћења, односно обавеза утврђених конкретним законима и у сврху која је утврђена тим законима. Руковалац при томе не може сврху обраде остваривати на начин којим се прекомерно задире у приватност запослених, посебно када за остваривање сврхе обраде послодавцу стоје на располагању и други мање инвазивни начини обраде.

Процена неопходности и сразмерности вршења радњи обраде у односу на сврху обраде није извршена у складу са Законом, из разлога што руковалац треба да утврди да ли постоји неопходност вршења намераваних радњи обраде у односу на сврху обраде, при чему треба имати у виду то да ли намеравана обрада заиста доприноси остварењу сврхе, да ли се сврха обраде може постићи и без такве обраде, да ли се иста сврха може остварити на мање инвазиван начин по приватност и друга права и слободе физичких лица и сл, а што у конкретном случају није утврђено.

У погледу процене ризика за права и слободе лица на које се подаци односе у достављеном акту је наведено да је вероватноћа и озбиљност повреде „значајна“, док је целокупни ризик оцењен као „високи“, при чему нису наведени извори ризика, ни то како се дошло до утврђеног нивоа ризика.

Последишно се не може утврдити ни да ли су предвиђене мере, које се намеравају предузети у односу на постојање ризика, адекватне.

Дакле, након утврђивања сврхе и одговарајућег правног основа за обраду, као и процене неопходности и сразмерности намераване обраде, потребно је идентификовати и проценити могуће ризике, њихове изворе, вероватноћу наступања и озбиљност последица, као и мере за отклањање/смањење ризика по права и слободе лица.

Имајући у виду све наведено, Повереник је мишљења да у конкретном случају нису испуњени услови за започињање намераване обраде података о личности.

Број предмета: 073-15-1261/2021-02 од 18. 5. 2021. године

3.6. ПОСЛОДАВАЦ НАМЕРАВА ДА УСПОСТАВИ СИСТЕМ ЗА АУТОМАТСКУ КОНТРОЛУ И БЕЛЕЖЕЊЕ УЛАСКА/ИЗЛАСКА У/ ИЗ ПРОСТОРИЈА ПУТЕМ КАРТИЦА И ПРОВЕРУ ИДЕНТИТЕТА ЛИЦА КОЈЕ НОСИ КАРТИЦУ

Правно лице (у даљем тексту: Руковалац), у својству послодавца, намерава да успостави у својим просторијама и објектима обраду података о личности својих запослених путем картица које ће садржати податке о личности запослених и система за аутоматску контролу и бележење уласка/изласка у/из просторија подносиоца путем наведених картица, као и проверу идентитета лица које носи картицу.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

У достављеном Акту о процени утицаја, у делу „1. Уводне напомене“, Руковалац наводи: „Обрада ће се вршити на начин што ће запослени своје картице прислањати на аутоматске електронске читаче картице који ће се налазити поред улаза/излаза из просторија и објеката Друштва и путем читавања картица долазиће до аутоматског откључавања врата кроз која запослени у Друштву намерава да прође или ће пак врата остати закључана у случају да пролаз запослених кроз врата није дозвољен. Осим тога, картице ће се користити и за идентификацију запослених који се налазе у објектима или просторијама послодавца на начин што ће бити вршен увид у садржину картица у циљу провере да ли је лице које носи картицу заиста ималац картице и да ли се, обзиром на врсту картице коју има, запослени налази у делу у коме му/јој је дозвољен приступ.“ Такође, наводи се да врсте података о личности које се обрађују путем картице и који су доступни

у аналогном и електронском формату, јесу: име и презиме запосленог, регистарски број картице, идентификација погона у коме је запослени ангажован, време и место читавања картице и фотографија запосленог, као и да ће се подаци о личности обрађивати за оквирно 400 до 450 запослених лица.

У делу Акта о процени утицаја „2. Свеобухватан опис предвиђених радњи обраде, сврха обраде и легитимни интерес руковаоца“, између осталог, као опис предвиђених радњи обраде, наведено је: прикупљање, односно да се подаци о личности прикупљају директно од запослених или индиректно од запослених на основу података који су претходно сачувани у персоналном досијеу запосленог; бележење, односно да се подаци бележе на картице и електронски систем за контролу уласка/изласка у и из објеката и просторија Руковаоца; разврставање и груписање, односно да ће подаци бити структурисани и подељени на начин што ће одређени запослени у зависности од описа послова и места рада имати приступ тачно одређеним просторијама и објектима Руковаоца; похрањивање и складиштење, односно да ће се подаци чувати и бити доступни на систему за електронску обраду података; увид, односно да ће се у податке вршити увид аналогном провером картице или увидом у електронски систем и да ће увид бити вршен од ограниченог броја лица; употреба, односно да ће се користити за остваривање сврхе обраде; упоређивање, односно да ће се поредити са осталим прикупљеним подацима о личности у оквиру система и у случају потребе за утврђивање околности које представљају сврху обраде; брисање или уништавање, односно да ће се подаци уништавати уништавањем самих картица, у случају оштећења картица или престанка рада запослених или престанка коришћења картица од стране Руковаоца и да ће се подаци чувати најдуже две године од када су забележени након чега ће бити аутоматски брисани.

Даље, као сврха обраде података о личности, наведено је: контрола приступа запослених појединим објектима и појединим просторијама Руковаоца; омогућавање/забрана приступа запослених објектима или просторијама Руковаоца; заштита од неовлашћеног уласка у просторије и објекте Руковаоца; заштита имовине Руковаоца кроз контролу приступа појединим објектима и просторијама Руковаоца од стране свих запослених у Руковаоцу; провера привилегија – дозвољености запосленог у циљу утврђивања да ли запослени користи своју картицу и да ли се налази у оквиру објекта или просторије у које му је дозвољен улазак; утврђивање околности у случају евентуалног оштећења, неовлашћене употребе и отуђења имовине Руковаоца.

Такође у делу Акта о процени утицаја „2. Свеобухватан опис предвиђених радњи обраде, сврха обраде и легитимни интерес руковаоца“, Руковалац је навео да се легитимни интерес за обраду података о

личности састоји у безбедносним, сигурносним и оперативним унапређењима, и то у циљу: успостављања поуздане и сигурне контроле приступа запослених појединим објектима и просторијама; омогућавања/забране приступа запослених појединим објектима и просторијама; заштите имовине Руковаоца кроз контролу приступа објектима и просторијама; провере идентитета запосленог у циљу утврђивања злоупотребе картице и неовлашћеног приступа објектима и просторијама; утврђивања околности како је дошло до евентуалног оштећења, неовлашћене употребе и отуђења имовине Руковаоца.

У делу Акта о процени утицаја „3. Процена неопходности и сразмерности обраде у односу на сврху“, Руковалац је навео да је предметна обрада података о личности неопходна како би се: онемогућио приступ неовлашћеним лицима у објекте и просторије Руковаоца у којима се одвија производња хране; спречило неконтролисано кретање запослених и евентуална контаминација производа; онемогућио приступ запослених оним деловима објеката у којима њихово присуство није неопходно за извршавање задатака; омогућила контрола да ли је запослени заиста власник коришћене картице и да ли се налази у простору у којем му је дозвољен приступ; утврдиле околности како је дошло до евентуалног оштећења, неовлашћене употребе и отуђења имовине Руковаоца.

Такође, Руковалац је навео и да је разматрао сразмерност предметне обраде те да је утврдио да је предметни вид обраде података о личности те врста и број података о личности који се обрађују минимално неопходан како би се постигла сврха обраде.

У делу Акта о процени утицаја „4. Процена ризика за права и слободе лица на које се подаци односе“, Руковалац је навео да, како би један од података који би био обрађиван била и фотографија запосленог, те како наводи фотографија представља биометријски податак о личности који се користи у циљу идентификације запослених од стране Руковаоца, Руковалац је проценио да би предметна обрада података могла да произведе средње висок ризик за права и слободе физичких лица – запослених и поред предузетих мера за умањење ризика. Такође, Руковалац је навео да је овакав ризик утврђен јер ће фотографија запосленог бити видљива приликом читавања и коришћења картице и другим запосленима код Руковаоца, а да због механизма читавања није могуће сакрити фотографију ни на један од техничких начина, а да се задржи постизање сврхе обраде.

У делу Акта о процени утицаја „5. Опис мера које се намеравају предузети у односу на постојање ризика“, Руковалац је навео да ће Руковалац предузети следеће мере чији је циљ безбедност података о личности: „– минимизација обраде, односно обрада се врши само док је запослени на радном месту и током кретања кроз врата на којима

су инсталирани уређаји за читавање картица и доступност заштите права лица на које се подаци односе; – способност обезбеђивања трајне поверљивости, интегритета, расположивости и отпорности система обраде података о личности на сајбер нападе и друге приступе; – обезбеђивање успостављања поновне расположивости и приступа подацима о личности у случају физичких или техничких инцидената у најкраћем року; – поступак редовног тестирања, оцењивања и процењивања делотворности техничких, организационих и кадровских мера безбедности и др; – обавештавање запослених о обради података о личности у складу са Законом и упознавање запослених са начином функционисања и употребе картица и система за употребу картица.“

У вези са тим, обавештавамо вас о следећем.

Одредбама члана 54. став 1. Закона о заштити података о личности утврђена је обавеза руковооца да, ако је вероватно да ће нека врста обраде, посебно употребом нових технологија и узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица, пре него што започне са обрадом података о личности, изврши процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности.

Случајеви у којима је руковалац обавезан да изврши процену утицаја обраде прописани су чланом 54. став 4. Закона и Одлуком о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности („Службени гласник РС“, број 45/19 и 112/20).

Чланом 54. став 6. Закона прописана је минимална садржина акта о процени утицаја и предвиђено је да процена утицаја најмање мора да садржи: свеобухватан опис предвиђених радњи обраде и сврху обраде, укључујући и опис легитимног интереса руковооца, ако он постоји; процену неопходности и сразмерности вршења радњи обраде у односу на сврхе обраде; процену ризика за права и слободе лица на које се подаци односе; опис мера које се намеравају предузети у односу на постојање ризика, укључујући механизме заштите, као и техничке, организационе и кадровске мере у циљу заштите податка о личности и обезбеђивања доказа о поштовању одредаба овог закона, узимајући у обзир права и легитимне интересе лица на које се подаци односе и других лица.

Одредбом члана 55. став 1. Закона утврђено је да је, ако процена утицаја на заштиту података о личности, која је извршена у складу са чланом 54. тог закона, указује на то да ће намеравање радње обраде произвести висок ризик ако се не предузму мере за умањење ризика, руковалац дужан да затражи мишљење Повереника пре започињања радње обраде.

Одредбом става 7. истог члана Закона предвиђена је обавеза руковоаца да, уз захтев за мишљење, Поверенику достави податке о: 1) дужностима руковоаца, и, ако постоје, заједничких руковоаца и обрађивача који учествују у обради, посебно ако се ради о обради која се врши унутар групе привредних субјеката; 2) сврхама и начинима намеравање обраде; 3) техничким, организационим и кадровским мерама, као и механизмима заштите права и слобода лица на које се подаци односе у складу са овим законом; 4) контакт подацима лица за заштиту података, ако је оно одређено; 5) процени утицаја на заштиту података о личности из члана 54. овог закона; 6) другим информацијама које затражи Повереник.

АНАЛИЗОМ ПОДАТАКА САДРЖАНИХ У АКТУ О ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА, ПОВЕРЕНИК ЈЕ КОНСТАТОВАО СЛЕДЕЋЕ:

У Акту о процени утицаја, у делу „2. Свеобухватан опис предвиђених радњи обраде, сврха обраде и легитимни интерес руковоаца“, као правни основ намеравање обраде наведен је легитимни интерес Руковаоца.

С тим у вези да би руковалац могао да користи легитимни интерес као правни основ за обраду података, потребно је да су испуњени услови из члана 12. став 1. тачка 6) Закона о заштити података о личности. Наиме, три су кључна елемента за законитост легитимног интереса као правног основа обраде података о личности: 1) постојање легитимног интереса руковоаца; 2) неопходност обраде; 3) претежност легитимног интереса руковоаца/треће стране над интересима или основним правима и слободама лица на које се подаци односе. Дакле, није довољно само навести и описати интерес руковоаца, већ је потребно да руковалац изврши процену легитимног интереса да би утврдио да ли су испуњена сва три напред наведена елемента. Више информација о легитимном интересу као правном основу за обраду података о личности налази се на интернет презентацији Повереника: www.poverenik.rs, у делу „Најчешће постављана питања у вези са заштитом података о личности“, на адреси: <https://tinyurl.com/p4stbv9p>.

Такође, а будући да је Руковалац у Акту о процени утицаја навео да би један од података који би био обрађиван била и фотографија запосленог и да иста представља биометријски податак о личности који се користи у циљу идентификације запослених од стране Руковаоца, указујемо на то да је биометријски податак податак о личности добијен посебном техничком обрадом у вези са физичким обележјима, физиолошким обележјима или обележјима понашања физичког лица, која омогућава или потврђује јединствену идентификацију тог лица (члан 4. тачка 15. Закона). У предметном акту Руковалац није

описао поступак посебне техничке обраде фотографије запосленог која омогућава или потврђује јединствену идентификацију тог лица, те је нејасно да ли је реч о обради биометријских података у смислу члана 4. тачка 15) Закона.

Уколико је у конкретном случају реч о обради биометријског податка о личности, а с обзиром на то да биометријски подаци спадају у посебну врсту података о личности чија је обрада начелно забрањена чланом 17. став 1. Закона и допуштена само као изузетак до кога може доћи у случајевима који су таксативно наведени у члану 17. став 2. Закона, указујемо на то да руковалац који намерава да врши обраду биометријских података (и других посебних врста података), поред постојања одговарајућег правног основа у смислу члана 12. Закона, има обавезу и да докаже да се у конкретној ситуацији ради о одговарајућем случају у којем је обрада ових података изузетно допуштена, а који је прописан чланом 17. став 2. Закона.

У конкретном случају у достављеном акту није наведено нити образложено да је испуњен неки од случајева прописаних чланом 17. став 2. Закона, а у којима је допуштена обрада биометријских података.

Додатно, у достављеном акту није описано нити је на основу садржаних навода јасно на који начин ће се фотографија запосленог користити у циљу провере идентитета запосленог како би се омогућила „контрола да ли је запослени заиста власник коришћене картице и да ли се налази у простору у којем му је дозвољен приступ“, као и да није јасно и конкретно описана радња обраде – упоређивање, односно да није јасно са којим ће се „осталим прикупљеним подацима о личности у оквиру система“ упоређивати и како, у оквиру ког система и да ли ће се подаци укрштати са другим подацима о личности који се у другу сврху обрађују од стране Руковаоца.

Такође, у достављеном акту није образложено зашто је намерава-на обрада неопходна, односно зашто се сврха обраде не може остварити на други начин, мање инвазиван по приватност лица, имајући у виду да је наведено да се обрађују биометријски подаци.

У складу са начелом „одговорности за поступање“ из члана 5. став 2. Закона о заштити података о личности, испуњеност наведених услова мора бити документована.

Имајући у виду наведено, из садржине достављеног Акта о процени утицаја, не може се утврдити да су у конкретном случају испуњени услови из члана 12. Закона, да би легитимни интерес био законит правни основ обраде, нити да су испуњени услови за обраду биометријских података из члана 17. став 2. Закона.

Такође, у достављеном акту сврха обраде није конкретно и изричито одређена, те је сврху обраде неопходно одредити у складу са Законом.

У делу Акта о процени утицаја који је означен „4. Процена ризика за права и слободе лица на које се подаци односе“, Руковалац је проценио да предметна обрада података може да произведе средње висок ризик за права и слободе физичких лица – запослених и поред предузетих мера за умањење ризика. Руковалац је, као ризик за права и слободе лица на које се подаци односе, утврдио само чињеницу да ће фотографија запосленог бити видљива приликом читавања и коришћења картице и другим запосленима код Руковаоца, а да због механизма читавања није могуће сакрити фотографију ни на један од техничких начина, при чему нису наведени извори ризика, нити последице које би из тог ризика могле настати, као ни њихова вероватноћа и озбиљност. Такође, нису идентификовани други могући ризици, њихови извори, нити су идентификоване последице које би могле настати по права и слободе лица, као ни вероватноћа и озбиљност њиховог наступања. Стога, нејасно је на који начин је Руковалац извршио процену ризика, односно како је утврђен средње висок ризик и шта исти подразумева.

Последично се не може утврдити ни да ли су предвиђене мере, које се намеравају предузети у односу на постојање ризика, адекватне.

Имајући у виду све наведено, произилази да у конкретном случају процена утицаја намераваних радњи обраде на заштиту података о личности није извршена у складу са Законом о заштити података о личности, те да нису испуњени услови за започињање те обраде.

Број предмета: 073-15-1819/2021-02 од 21. 7. 2021. године

3.7. ПОСЛОДАВАЦ НАМЕРАВА ДА ВРШИ ОБРАДУ ПОДАТАКА О ГЕОЛОКАЦИЈИ ЗАПОСЛЕНИХ У МАРКЕТИНГУ И ПРОДАЈИ КОЈИ РАДЕ НА ТЕРЕНУ

Правно лице (у даљем тексту: Руковалац), у својству послодавца, намерава да врши обраду података о личности запослених, односно података о геолокацији запослених у маркетингу и продаји, који раде на терену, тј. запослених који имају инсталирану апликацију Info Zoom на таблетима компаније.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Имајући у виду да је достављени акт о процени утицаја (у даљем тексту: Акт) потписан од стране локалног маркетинг менаџера није јасно да ли исти представља акт руковаоца или тог лица, као ни којим сте се конкретно захтевом обратили Поверенику, а с обзиром на то да

у конкретном случају није утврђено да ће намеравана обрада проузроковати висок ризик по права и слободе лица, те да нису испуњени услови за тражење мишљења Повереника пре започињања обраде, у смислу члана 55. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18).

Сходно томе, најпре указујемо на то да акт о процени утицаја, у складу са Законом, доноси руковалац, тако да наведени акт потписује лице овлашћено да представља руковоаца. Лице за заштиту података о личности, сагласно члану 54. став 3. Закона, треба да буде укључено у процену утицаја обраде на заштиту података о личности, а његово мишљење руковалац мора узети у обзир приликом израде акта о процени утицаја, и исто треба да буде наведено у акту о процени утицаја.

Достављени Акт, како сте навели, односи се на обраду података о геолокацији појединих запослених, односно стручних и комерцијалних сарадника који обављају рад на терену.

Одредбама члана 54. став 1. Закона о заштити података о личности утврђена је обавеза руковоаца да, ако је вероватно да ће нека врста обраде, посебно употребом нових технологија и узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица, пре него што започне са обрадом података о личности, изврши процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности.

Случајеви у којима је руковалац обавезан да изврши процену утицаја обраде прописани су чланом 54. став 4. Закона и Одлуком о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности („Службени гласник РС“, бр. 45/19 и 112/20).

Ставом 6. наведеног члана Закона прописана је минимална садржина акта о процени утицаја, те је прописано да процена утицаја најмање мора да садржи: свеобухватан опис предвиђених радњи обраде и сврху обраде, укључујући и опис легитимног интереса руковоаца, ако он постоји; процену неопходности и сразмерности вршења радњи обраде у односу на сврхе обраде; процену ризика за права и слободе лица на које се подаци односе из става 1. овог члана; опис мера које се намеравају предузети у односу на постојање ризика, укључујући механизме заштите, као и техничке, организационе и кадровске мере у циљу заштите податка о личности и обезбеђивања доказа о поштовању одредаба овог закона, узимајући у обзир права и легитимне интересе лица на које се подаци односе и других лица.

Одредбом члана 55. став 1. Закона утврђено је да је, ако процена утицаја на заштиту података о личности, која је извршена у складу са чланом 54. тог закона, указује на то да ће намераване радње обраде

произвести висок ризик ако се не предузму мере за умањење ризика, руковаоца дужан да затражи мишљење Повереника пре започињања радње обраде.

Одредбом става 7. истог члана Закона предвиђена је обавеза руковаоца да, уз захтев за мишљење, Поверенику достави податке о: 1) дужностима руковаоца, и, ако постоје, заједничких руковаоца и обрађивача који учествују у обради, посебно ако се ради о обради која се врши унутар групе привредних субјеката; 2) сврхама и начинима намеравање обраде; 3) техничким, организационим и кадровским мерама, као и механизмима заштите права и слобода лица на које се подаци односе у складу са овим законом; 4) контакт подацима лица за заштиту података, ако је оно одређено; 5) процени утицаја на заштиту података о личности из члана 54. овог закона; 6) другим информацијама које затражи Повереник.

Увидом у достављени Акт Повереник је, пре свега, утврдио да уз њега није достављен захтев за давање мишљења, нити су достављени подаци наведени у члану 55. став 7. Закона.

Повереник је такође констатовао да достављена копија Акта о процени утицаја на заштиту података о личности, у погледу форме, не садржи обавезне делове предвиђене цитираним одредбама Закона, већ је иста сачињена тако да садржи табеларни приказ 8 корака, и то: Корак 1. DPIA тим; Корак 2. Сажетак пројекта; Корак 3. Процена неопходности и пропорционалности; Корак 4. Безбедност података; Корак 5. Међународни трансфери; Корак 6. Идентификација ризика приватности пројекта на основу одговора у корацима 2–5/ Идентификација мера за елиминисање/ублажавање ризика по приватност); Корак 7. Одобрење DPIA, укључујући идентификоване ризике и идентификоване мере; Корак 8. Ову DPIA ће држати под контролом особа назначена у наставку, која је одговорна да потврди да су рокови за спровођење мера постављени.

На крају Акта налази се мишљење лица за заштиту података.

Анализом података садржаних у Акту, Повереник је констатовао следеће.

Руковаоца је навео да ће обрађивати податке о геолокацији запослених у маркетингу и продаји у Руковаоцу, који раде на терену, тј. запослених који имају инсталирану апликацију Info Zoom на таблетима компаније, и то у тренутку слања извештаја преко Info Zoom-а, када покрену функцију „Услуге локације“ на уређају, као и у апликацији, „како би поднели свој извештај“. Руковаоца даље наводи да је сврха обраде ових података: потврда да је заправо извршена посета одређеној локацији и документовање да су представљени лекови које Руковаоца промовише, као и да су спроведене друге промотивне активности; утврђивање удаљености пређене између локација на којима су

направљени извештаји о посетама по данима за поједине запослене у циљу постизања рационалног коришћења средстава; упоређивање података са извештајима о путовањима појединих запослених; чување, заштита и спречавање крађе имовине компаније (таблета) и утврђивање локације у случају крађе“. Руковалац даље наводи да је правни основ обраде наведених података легитимни интерес, односно „правилно функционисање Руковаоца, осигурање безбедности и заштите на раду, заштита имовине, праћење извршавања радних обавеза од стране запослених и ефикасно вршење менаџерских права“. Такође је као корективна мера предвиђено да запослени самостално укључује локацију у тренутку слања извештаја, као и минимизација података и заштита права лица на која се подаци односе.

Као правни основ намеравање обраде наведен је легитимни интерес (корак 2. Акта).

Међутим, у конкретном случају је изостала процена легитимног интереса. Наиме, у складу са чланом 12. Закона о заштити података о личности, да би обрада била законита, између осталог, таква обрада мора бити неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковаоца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

У складу са наведеном одредбом, за примену легитимног интереса као правног основа обраде података о личности неопходно је да су испуњени Законом прописани услови, и то: постојање одређеног легитимног интереса руковаоца/треће стране; неопходност обраде; претежност легитимног интереса над интересима или основним правима и слободама лица на које се подаци односе.

Дакле, није довољно у акту о процени утицаја само навести да руковалац има легитимни интерес за вршење намеравање обраде, већ је потребно најпре утврдити и у акту о процени утицаја јасно описати у чему се састоји легитимни интерес руковаоца/треће стране за вршење намеравање обраде.

Даље, да би легитимни интерес био одговарајући правни основ за обраду података о личности, потребно је утврдити неопходност намеравање обраде, као и претежност легитимног интереса руковаоца/треће стране над интересима, правима и слободама лица чији се подаци обрађују. Међутим, у достављеном Акту није образложено зашто је намеравана обрада неопходна, односно зашто се сврха обраде не може остварити на други начин. Такође, није наведен и образложен начин утврђивања претежности легитимног интереса руковаоца/треће стране над интересима или основним правима и слободама лица на које се подаци односе.

Сврха обраде мора бити конкретно одређена, изричита, оправдана и законита. У достављеном Акту сврха намеравање обраде није утврђена на јасан начин, при чему се сврха обраде поистовећује са циљем пројекта.

У акту нису јасно описани ризици по права и слободе лица, нису идентификовани извори ризика, нити последице које би могле настати по права и слободе лица, као ни вероватноћа и озбиљност њиховог наступања. Сходно томе, није могуће проценити да ли су мере које су предвиђене за умањење ризика адекватне.

Из свега наведеног произлази да процена утицаја на заштиту података о личности Руковаоца није у целости сачињена у складу са Законом о заштити података о личности, те да нису испуњени услови за отпочињање намеравање обраде.

Одговорност за поступање у складу са Законом о заштити података о личности лежи на руковаоцу и Повереник нема обавезу давања мишљења када извршена процена утицаја указује да ће намеравање радње обраде произвести низак ниво ризика на заштиту података о личности, односно да ниво ризика, после предузимања мера, неће бити висок.

Број: 073-15-2067/2021-02 од 1. 8. 2021. године

3.8. ФАРМАЦЕУТСКА КУЋА НАМЕРАВА ДА ЗАПОЧНЕ ПРЕВЕНТИВНУ АКЦИЈУ ОПСЕРВАТИВНОГ И ПРОСПЕКТИВНОГ КАРАКТЕРА КОЈА ЋЕ СЕ СПРОВОДИТИ У ВИШЕ ДОМОВА ЗДРАВЉА

Правно лице – фармацеутска кућа (у даљем тексту: ПРАВНО ЛИЦЕ), уз сарадњу са удружењем лекара одређене специјализације (у даљем тексту: УДРУЖЕЊЕ), намерава да започне „превентивну акцију опсервативног и проспективног карактера која ће се спроводити у више домова здравља на територији Републике Србије (мултицентрична)“, у којој би се обрађивали подаци о личности пацијената.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Одредбама члана 54. став 1. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) прописано је да ако је вероватно да ће нека врста обраде, посебно употребом нових технологија и узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица, руковацац

је дужан да пре него што започне са обрадом изврши процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности.

Случајеви у којима је руковалац обавезан да изврши процену утицаја обраде прописани су чланом 54. став 4. Закона и Одлуком о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности („Службени гласник РС“, бр. 45/19 и 112/20, у даљем тексту Одлука).

Чланом 54. став 6. Закона прописана је минимална садржина акта о процени утицаја и предвиђено је да процена утицаја најмање мора да садржи: свеобухватан опис предвиђених радњи обраде и сврху обраде, укључујући и опис легитимног интереса руковоаца, ако он постоји; процену неопходности и сразмерности вршења радњи обраде у односу на сврхе обраде; процену ризика за права и слободе лица на које се подаци односе из става 1. овог члана; опис мера које се намеравају предузети у односу на постојање ризика, укључујући механизме заштите, као и техничке, организационе и кадровске мере у циљу заштите податка о личности и обезбеђивања доказа о поштовању одредаба овог закона, узимајући у обзир права и легитимне интересе лица на које се подаци односе и других лица.

Одредбом члана 55. став 1. Закона утврђено је да, ако процена утицаја на заштиту података о личности, која је извршена у складу са чланом 54. тог закона, указује на то да ће намеравање радње обраде произвести висок ризик ако се не предузму мере за умањење ризика, руковалац је дужан да затражи мишљење Повереника пре започињања радње обраде.

Сагласно члану 55. став 7. Закона, уз захтев за мишљење, руковалац је дужан да Поверенику достави податке о: 1) дужностима руковоаца, и, ако постоје, заједничких руковоаца и обрађивача који учествују у обради, посебно ако се ради о обради која се врши унутар групе привредних субјеката; 2) сврхама и начинима намеравање обраде; 3) техничким, организационим и кадровским мерама, као и механизмима заштите права и слобода лица на које се подаци односе у складу са овим законом; 4) контакт подацима лица за заштиту података, ако је оно одређено; 5) процени утицаја на заштиту података о личности из члана 54. овог закона; 6) свим другим информацијама које затражи Повереник.

С обзиром на то да достављени акт о процени утицаја није потписан, није јасно да ли исти представља акт руковоаца, или лица за заштиту података о личности које је руковалац одредио. Наиме, акт о процени утицаја, у складу са Законом, доноси руковалац, тако да наведени акт потписује лице овлашћено да представља руковоаца, док

лице за заштиту података о личности, сагласно члану 54. став 3. Закона, треба да буде укључено у процену утицаја обраде на заштиту података о личности, и његово мишљење руковалац мора узети у обзир приликом израде акта о процени утицаја.

Увидом у садржину акта о процени утицаја обраде на заштиту података о личности, као и у документе достављене у прилогу истог, може се констатовати следеће:

Наиме, у акту је наведено да је „...“ превентивна акција опсервативног и проспективног карактера која ће се спроводити у више домова здравља на територији Републике Србије (мултицентрична); да ће у ову акцију бити укључени само они пацијенти који ће потписати образац информисаног пристанка и дати сагласност за прикупљање, анализу и обраду података о личности, који ће се прикупљати током превентивне акције. Даље се наводи: „сваки пацијент ће добити свој број који ће бити представљен као број истраживача/редни број пацијента тог истраживача“, а овај број ће се користити како би се „идентификовао пацијент током читавог периода превентивне акције“; да ће истраживач прикупљати податке у „појединачни регистар пацијента“; приликом сваког прикупљања података, истраживач ће унети податке у „папирну тест листу испитаника за сваког укљученог пацијента“; „сви подаци и клиничке информације ће се прикупљати у складу са специфичним законима о заштити приватности у Републици Србији“.

Потом се наводи да ће руковалац УДРУЖЕЊЕ, као организатор превентивне акције, вршити „анализу и обраду деидентификованих података о личности (из попуњених тест листи) ради израде завршне статистичке анализе, коју ће након израде доставити Руковаоцу ПРАВНОМ ЛИЦУ, а ПРАВНО ЛИЦЕ ће по потреби завршну анализу доставити и оснивачу ПРАВНОГ ЛИЦА из друге државе“.

ПРАВНО ЛИЦЕ и УДРУЖЕЊЕ означени су као „заједнички руковаоци података о личности“, а даље је наведено да се обрађују следеће врсте података о личности:

„Истраживач: име и презиме, старост, пол, стручна спрема, место становања (село/град), медицинске информације у вези са превентивном акцијом „...“, које прикупља непосредно од лица на које се подаци односе;

ПРАВНО ЛИЦЕ: идентификациони код, старост, пол, стручна спрема, место становања (село/град), медицинске информације у вези са превентивном акцијом „...“, које прикупља од Истраживача;

УДРУЖЕЊЕ: идентификациони код, старост, пол, стручна спрема, место становања (село/град), медицинске информације у вези са превентивном акцијом „...“, које прикупља од ПРАВНОГ ЛИЦА“.

Даље је наведено да су примаоци података о личности „Истраживач који је укључен у спровођење и надзор акције, посебно овлашћена

запослена лица компаније ПРАВНО ЛИЦЕ, овлашћена лица УДРУЖЕЊА и оснивача ПРАВНОГ ЛИЦА из друге државе“. Као правни основ намеравање обраде наведен је „пристанак учесника за учешће у превентивној акцији“.

Такође је наведено да ће се подаци о личности обрађивати у сврху „спровођења ове акције“, као и то да „постоји могућност“ да ПРАВНО ЛИЦЕ проследи прикупљене податке о личности свом оснивачу у..., као и да „изношење података у... врши се на основу подразумеваног нивоа примерене заштите личних података у тој земљи, у складу са законом“. Поред тога, наводи се да „оснивач ПРАВНОГ ЛИЦА из друге државе, ПРАВНО ЛИЦЕ и УДРУЖЕЊЕ“ чувају само деидентификоване податке о личности“, те да не могу да идентификују лице „без додатних информација (које задржава искључиво Истраживач)“. Као рок чувања података је наведен период од 10 година.

Најпре указујемо да у акту, као ни у другим достављеним документима, није наведено о којој радњи/радњама обраде података о личности, а за које је одредбама Закона, тј. Одлуке, утврђена обавеза руковаоца да изврши процену утицаја обраде на заштиту података о личности, је реч у описаном случају. Такође, у достављеном акту није дат свеобухватан опис предвиђених радњи обраде које ће се предузимати у конкретном случају, а што је обавезан елемент акта о процени утицаја обраде предвиђен чланом 54. став 6. Закона. Такође, ни врсте података о личности нису јасно наведене у акту, те уколико се намерава обрада одређених података о здравственом стању лица, исти морају бити јасно наведени у акту.

Наиме, подаци о здравственом стању лица, укључујући и податке о пружању здравствених услуга, којима се откривају информације о његовом здравственом стању, спадају у посебну врсту података о личности, чија обрада је у начелу забрањена, а само изузетно допуштена у неком од случајева утврђених чланом 17. став 2. Закона.

Даље, када се у обради података о личности планира учешће више субјеката, најпре је потребно правилно утврдити својства сваког од учесника у смислу Закона. Сагласно члану 4. тачка 8) Закона, руковалац је физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обраде, а законом којим се одређује сврха и начин обраде, може се одредити и руковалац или прописати услови за његово одређивање. Чланом 43. Закона прописано је када се два или више руковаоца сматрају заједничким руковаоцима, те се под истим подразумева ситуација у којој два или више руковаоца заједнички одређују сврху и начин обраде, као и то да заједнички руковаоци на транспарентан начин одређују одговорност сваког од њих за поштовање обавеза прописаних овим законом, а посебно обавеза у погледу остваривања права лица на које се подаци

односе и испуњавања њихових обавеза да том лицу пружи информације из чл. 23. до 25. овог закона. Међусобни односи заједничких руковаоца морају се уредити на начин прописан чланом 43. Закона.

Под појмом прималац, сагласно члану 4. тачка 10) Закона, подразумева се физичко или правно лице, односно орган власти коме су подаци о личности откривени, без обзира да ли се ради о трећој страни или не, осим ако се ради о органима власти који у складу са законом примају податке о личности у оквиру истраживања одређеног случаја и обрађују ове податке у складу са правилима о заштити података о личности која се односе на сврху обраде.

Међутим, имајући у виду наводе из достављеног акта и пратећих докумената, те наведене улоге учесника у намеравааној обради, не произлази да су својства свих учесника у намеравааној обради правилно утврђена, у смислу Закона. Ово нарочито при чињеници да су као руковаоци означени субјекти који, како је наведено, не могу да идентификују лице без додатних информација „које задржава искључиво Истраживач“, а који субјект је у акту означен као „прималац“.

Основни предуслов за испуњеност одговарајућих обавеза из Закона, укључујући и израду процене утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности, је правилно одређивање својства сваког од учесника у обради. Такође, међусобне односе учесника у обради потребно је и уредити на одговарајући начин, у складу са Законом.

Сврха обраде података о личности није јасно утврђена, нити описана у акту, већ се циљеви наведене акције поистовећују са сврхом обраде података о личности. Сагласно Закону сврха обраде мора бити конкретно одређена, изричита, оправдана и законита. Поред тога, и утврђени рок чувања података није у акту образложен, те се не може утврдити да ли је исти оправдан, тј. сведен на минималан период који је неопходан за остварење сврхе обраде, у складу са начелом „ограничење чувања“ из члана 5. став 1. тачка 5) Закона.

Даље, акт не садржи процену неопходности и сразмерности вршења радњи обраде у односу на сврху обраде, нити процену ризика за права и слободе лица на које се подаци односе, као ни опис мера које се намеравају предузети у односу на постојање ризика, укључујући механизме заштите, као и техничке, организационе и кадровске мере у циљу заштите података о личности и обезбеђивања доказа о поштовању одредаба овог закона, а што су све обавезни елементи процене утицаја обраде утврђени чланом 54. став 6. Закона.

Имајући у виду све наведено, те како достављени акт није сачињен у складу са Законом, нису испуњени услови за отпочињање намеравање обраде.

4. НАЈЧЕШЋА ПИТАЊА О ЛЕГИТИМНОМ ИНТЕРЕСУ

4.1. КАКО ПРОЦЕНИТИ ДА ЛИ ЈЕ ОБРАДА НЕОПХОДНА?

Следећи корак је утврђивање неопходности намераване обраде за остваривање циља који је претходно идентификован.

Руководалац, полазећи од околности конкретног случаја, треба нарочито да процени:

- да ли обрада заиста омогућава постизање циља;
- да ли се циљ може остварити без обраде података о личности (нпр. обрадом анонимизованих података);
- да ли се циљ може остварити обрадом мањег броја података или обрадом на мање инвазиван начин.

Ако обрада није нужна за остварење циља, или се циљ обраде може постићи без обраде података о личности или на мање инвазиван начин по приватност лица (нпр. обрадом мање количине података, друге врсте података и сл.), онда намеравана обрада није неопходна, и не може се сматрати да је испуњен овај услов из члана 12. став 1. тачка б) Закона.

4.2. КАКО УТВРДИТИ ПРЕТЕЖНОСТ ИНТЕРЕСА?

Након утврђивања циља и неопходности намераване обраде, следећи корак је провера претежности интереса.

У овој фази, најпре је потребно размотрити врсте података чија се обрада намерава, а нарочито:

- да ли се ради о подацима који спадају у посебну врсту података о личности;
- да ли се ради о подацима који се односе на кривичне пресуде, кажњива дела и мере безбедности;
- да ли се ради о другим подацима који се уобичајено сматрају поверљивим (као што су подаци о стању на банковном рачуну физичког лица и сл.);
- да ли су у питању подаци о малолетним лицима или о појединцима који припадају другим осетљивим друштвеним групама, као што су, примера ради, незапослена лица, старији, самохрани родитељи и др;
- да ли се подаци односе на појединца у његовом личном или професионалном капацитету.

Што подаци чија се обрада намерава више задиру у приватност лица на које се односе, већа је вероватноћа да ће њихова обрада подразумевати већи ризик за права и слободе лица, те да ће потреба заштите тих права бити претежнија у односу на корист коју руководалац намерава да оствари.

Затим, потребно је објективно размотрити да ли просечна особа може разумно очекивати да ће руковалац вршити обраду њених података у датим околностима. Ово зато што, уколико је обрада неочекивана, појединци губе контролу над својим подацима, што може довести, између осталог, и до онемогућавања остваривања њихових права.

У том смислу, релевантни фактори могу бити:

- да ли руковалац већ врши обраду података о одређеном лицу и по ком правном основу;
- да ли су руковалац и лице на које се односе подаци у односу који по својој природи подразумева виши степен поверљивости (примера ради: лекар-пацијент);
- да ли су подаци прикупљени непосредно од лица на које се односе, или из другог извора;
- које информације у вези са обрадом је руковалац дао физичком лицу приликом прикупљања података, или накнадно, уколико подаци нису прикупљени од лица на које се односе;
- колико је времена протекло од прикупљања података;
- да ли су циљ и начин намеравање обраде уобичајени;
- да ли руковалац намерава да уведе нешто ново или иновативно;
- да ли је руковалац, путем анкете, упитника, или на други начин прикупио податке о очекивањима физичких лица;
- да ли постоје други показатељи који указују на то да у датим околностима лица очекују, односно не очекују обраду својих података.

Конечно, руковалац треба да узме у обзир и процени последице које намеравања обрада може да проузрокује по интересе и основна права и слободе лица о чијим је подацима реч.

Интереси и основна права и слободе лица примарно се тичу права на заштиту података о личности и права на приватност, али тичу се и права на: слободу изражавања, слободу мисли, савести и вероисповести, слободу кретања, слободу окупљања, забрану дискриминације и других основних људских права и слобода.

Руковалац, дакле, треба да размотри могуће узроке, тј. могуће изворе одређених последица, као и вероватноћу и озбиљност њиховог настанка, а нарочито могуће изворе, вероватноћу и озбиљност било ког вида штете (материјалне и нематеријалне) по интересе, права и слободе лица, до којих би могло доћи услед намеравање обраде података о личности.

Ови узроци зависе од околности сваке обраде и могу се појављивати услед: својстава опреме која се користи приликом обраде, начина обраде, лица која врше обраду и/или имају приступ подацима, правног оквира за обраду, друштвених вредности, јавног мњења и др.

За сваки препознати могући узрок руковалац треба да процени вероватноћу његовог појављивања и озбиљност штете коју може нанети по интересе, права и слободе лица о чијим се подацима ради.

У том смислу, примера ради, руковалац треба да узме у обзир могућност да одређени узрок допринесе:

- отежавању или онемогућавању остваривања права и слобода лица;
- губитку контроле над подацима;
- материјалном губитку;
- настанку било ког вида економске или социјалне дискриминације лица и сл.

На основу анализе вероватноће појављивања одређеног узрока и озбиљности штете која услед тога може настати врши се процена нивоа ризика по интересе, права и слободе лица о чијим се подацима ради (нпр. није релевантно/низак/умерен/висок).

Полазећи од резултата извршене анализе, руковалац треба да процени да ли је у конкретном случају заштита права лица пропорционална очекиваној користи, или штета по права лица превазилази могућу корист, у ком случају легитимни интерес, највероватније, неће бити адекватан правни основ намеравање обраде.

Руковалац, такође, може да размотри предузимање додатних мера заштите које ће применити како би умањио могућност настанка штете и/или ублажио њене последице по права лица.

4.3. ДА ЛИ ЛИЦЕ ИМА ПРАВО ДА СЕ УСПРОТИВИ ОБРАДИ ЗАСНОВАНОЈ НА ЛЕГИТИМНОМ ИНТЕРЕСУ?

Уколико се обрада података о личности врши у складу са чланом 12. став 1. тачка 6) ЗЗПЛ, лице о чијим подацима је реч има право да у сваком тренутку руковаоцу поднесе приговор на обраду његових података, у складу са чланом 37. Закона.

Подношење приговора има за последицу то да је руковалац дужан да прекине са обрадом података о лицу које је поднело приговор, осим ако је предочио да постоје законски разлози за обраду који претежу над интересима, правима или слободама лица на које се подаци односе или су у вези са подношењем, остваривањем или одбраном правног захтева.

Уколико руковалац одбије приговор, дужан је да, у складу са Законом, о разлозима одбијања, као и о праву на подношење притужбе Поверенику, односно тужбе суду, обавести подносиоца приговора.

Наведено намеће додатан опрез руковаоцима, и говори у прилог томе да они не би требало олако да се опредељују за овај правни основ обраде података о личности.

4.4. ДА ЛИ ОРГАНИ ВЛАСТИ МОГУ КОРИСТИТИ ЛЕГИТИМНИ ИНТЕРЕС КАО ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ОБРАДУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ?

Чланом 12. став 2. ЗЗПЛ прописано је да се став 1. тачка 6) тог члана не примењује на обраду коју врши орган власти у оквиру своје надлежности.

Дакле, законодавац је искључио могућност примене легитимног интереса као правног основа за обраду података о личности од стране органа власти у случају када се обрада врши у оквиру надлежности органа.

4.5. ДА ЛИ СЕ ЛЕГИТИМНИ ИНТЕРЕС МОЖЕ КОРИСТИТИ КАО ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ОБРАДУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ДЕЦЕ?

Закон не искључује ту могућност. Међутим, субјектима који намеравају да овај правни основ користе за обраду података о личности деце намеће се додатан опрез и пажња како би се осигурало да је циљ који се жели постићи допуштен, да је намеравана обрада неопходна за постизање циља и да су интереси и права деце заштићени, посебно имајући у виду осетљивост ове категорије лица, као и последице које обрада података о њима може да проузрокује.

4.6. ДА ЛИ СЕ ЛЕГИТИМНИ ИНТЕРЕС МОЖЕ КОРИСТИТИ КАО ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ОБРАДУ ПОСЕБНИХ ВРСТА ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ИЗ ЧЛАНА 17. ЗЗПЛ?

Законом није апсолутно искључена могућност примене легитимног интереса у случају обраде посебних врста података о личности из члана 17. Закона, а то је обрада којом се открива: расно или етничко порекло, политичко мишљење, верско или филозофско уверење или чланство у синдикату, генетски подаци, биометријски подаци у циљу јединствене идентификације лица, подаци о здравственом стању, подаци о сексуалном животу или сексуалној оријентацији физичког лица.

Међутим, с обзиром на то да је обрада посебних врста података начелно забрањена Законом и допуштена само као изузетак до кога може доћи у случајевима који су таксативно наведени у члану 17. став 2. Закона, руководилац који намерава да обраду посебних врста података врши на основу легитимног интереса, има обавезу и да докаже да

се у конкретној ситуацији ради о одговарајућем случају из члана 17. став 2. Закона.

Ипак, осетљива природа посебних врста података и Законско опредељење да се осигура висок ниво њихове заштите, подразумевају већи ризик по интересе, права и слободе лица о чијим подацима је реч, те се може очекивати и да ће резултат процене претежности интереса чешће бити у корист интереса лица чије здравствене, генетске, синдикалне и др. податке из члана 17. Закона руковалац жели да обрађује.

С друге стране, када је у питању обрада посебних врста података о личности у великом обиму, руковалац мора имати у виду обавезу да, пре него што започне са обрадом, изврши процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности, утврђену одредбама члана 54. Закона.

4.7. ДА ЛИ ПРИВРЕДНО ДРУШТВО, У СВРХУ НЕПОСРЕДНОГ ОГЛАШАВАЊА, МОЖЕ КОРИСТИТИ ЛЕГИТИМНИ ИНТЕРЕС КАО ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ОБРАДУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ У СКЛАДУ СА ЗЗПЛ?

Не. Законом о оглашавању („Службени гласник РС“, бр. 6/16 и 52/19 – др. закон), у члану 63. утврђено је да је за директно оглашавање (упућивање огласне поруке) према физичким лицима потребна њихова претходна сагласност, која се може опозвати у сваком моменту, а оглашивач, односно преносилац огласне поруке, мора то да омогући. Утврђено је, такође, да се директно оглашавање према физичким лицима врши у складу са правилима о оглашавању путем средстава комуникације на даљину у складу са прописом који уређује заштиту потрошача.

Чланом 38. Закона о заштити потрошача („Службени гласник РС“, бр. 62/14, 6/16 – др. закон и 44/18 – др. закон) утврђено је да је забрањено непосредно оглашавање телефоном, факсом, електронском поштом, и другим средствима комуникације на даљину, без претходног пристанка потрошача.

Сходно томе, правни основ за обраду података о личности у сврху директног маркетинга јесте пристанак лица на које се односе подаци који се обрађују.

Иако је такво решење строжије од захтева Опште уредбе о заштити података, у чијој преамбули, у тачки 47), поред осталог, стоји да се може сматрати да постоји легитиман интерес код обраде података о личности за потребе директног маркетинга, оно није у супротности са Општом уредбом из разлога што је тим прописом ЕУ примена легитимног интереса као правног основа за обраду података о личности у

сврху директног маркетинга предвиђена као могућност, те свака држава може да уреди то питање и на другачији начин у складу са својим правним системом, водећи рачуна и о другим правним актима ЕУ који регулишу одговарајуће области друштвених односа.

4.8. ДА ЛИ ПОСЛОДАВАЦ, НА ОСНОВУ ЛЕГИТИМНОГ ИНТЕРЕСА, МОЖЕ ОД ЛИЦА СА КОЈИМ НАМЕРАВА ДА ЗАКЉУЧИ УГОВОР О РАДУ, ИЛИ ДА ГА НА ДРУГИ НАЧИН РАДНО АНГАЖУЈЕ, ТРАЖИТИ ИЗВОД ИЗ КАЗНЕНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ, ОДНОСНО УВЕРЕЊЕ ДА ТО ЛИЦЕ НИЈЕ ОСУЂИВАНО И ДА СЕ ПРОТИВ ЊЕГА НЕ ВОДИ КРИВИЧНИ, ОДНОСНО ИСТРАЖНИ ПОСТУПАК?

Сагласно одредбама члана 19. став 1. ЗЗПЛ, обрада података о личности који се односе на кривичне пресуде, кажњива дела и мере безбедности може се вршити на основу члана 12. став 1. тог закона, али само под надзором надлежног органа или, ако је обрада допуштена законом, уз примену одговарајућих посебних мера заштите права и слобода лица на које се подаци односе.

Обрада података о личности у области рада и запошљавања, међутим, представља један од посебних случајева обраде, па је тако у члану 91. став 1. Закона прописано да се на обраду у тим областима примењују одредбе закона којима се уређује рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредаба тог закона.

Сагласно цитираним одредбама Закона, послодавац, као руковолац, у сврху закључења уговора о раду, односно у сврху радног ангажовања одређеног лица, може прикупљати и даље обрађивати само оне податке који се односе на то лице чија обрада представља обавезу или овлашћење послодавца предвиђено законом којим се уређује рад, односно запошљавање.

Ово значи да, од шест могућих правних основа за обраду података о личности који су предвиђени чланом 12. став 1. Закона, послодавац, у сврху закључења уговора о раду, односно у сврху радног ангажовања одређеног лица, може вршити обраду која је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковолаца, у смислу тачке 3), или обраду која је неопходна у циљу извршења законом прописаних овлашћења руковолаца, у смислу тачке 5) наведеног члана Закона.

Сходно томе, послодавац не би требало да прибегава коришћењу легитимног интереса руковолаца или треће стране, у смислу члана 12. став 1. тачка 6) Закона, за обраду података о личности у сврху закључења уговора о раду, односно у сврху радног ангажовања одређеног лица.

5. ОДГОВОРИ НА ПРЕДСТАВКЕ ГРАЂАНА

5.1. ДА ЛИ БИ АГЕНЦИЈА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ КОРУПЦИЈЕ, ДАЈУЋИ УВИД У ЦЕЛОКУПНУ БАЗУ ПОДАТАКА ИЗ РЕГИСТРА ИМОВИНЕ И ПРИХОДА ЈАВНИХ ФУНКЦИОНЕРА ПОРЕСКОЈ УПРАВИ, ВРШИЛА ПРЕКОМЕРНУ ОБРАДУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ?

Питање: Да ли би Агенција за спречавање корупције, давањем целокупне базе података из Регистра имовине и прихода јавних функционера (и других регистара и евиденција које води), односно омогућавањем неограниченог електронског приступа и увида у целокупну базу података Пореској управи у поступку прописаном Законом о утврђивању порекла имовине и посебном порезу, вршила прекомерну обраду података о личности, у смислу члана 5. Закона о заштити података о личности?

У складу са начелима обраде података о личности утврђеним чланом 5. став 1. тач. 1) и 3) Закона о заштити података о личности, која налажу да се подаци о личности морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе и бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде, у поступку уређеном Законом о утврђивању порекла имовине и посебном порезу Пореској управи могу бити откривени они подаци о личности садржани у евиденцијама чије је вођење прописано законом и чију обраду руковалац врши у границама законом утврђеног овлашћења, а који се односе на одређено физичко лице у односу на које се, у складу са Законом о утврђивању порекла имовине и посебном порезу, води поступак утврђивања имовине и посебног пореза.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Законом о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) утврђено је:

- да се подаци о личности морају: обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе, као и да је законита обрада она обрада која се врши у складу са тим законом, односно другим законом којим се уређује обрада; прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама; бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде; бити тачни и, ако је то неопходно, ажурирани, као и да се, узимајући у обзир сврху обраде, морају предузети све разумне мере којима се обезбеђује да се нетачни подаци о личности без одлагања

избришу или исправе; се чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде; се обрађивати на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера; као и да је руковалац одговоран за примену наведених одредаба и мора бити у могућности да предочи њихову примену (члан 5).

Законом о спречавању корупције („Службени гласник РС“, бр. 35/19, 88/19 и 11/21–аутентично тумачење) утврђено је:

- да Агенција води следеће евиденције: Регистар јавних функционера; Регистар имовине и прихода јавних функционера; евиденцију правних лица у којима јавни функционер или члан породице има удео или акције више од 20%, која учествују у поступцима јавних набавки, приватизације или другом поступку, а чији је исход закључивање уговора са органом јавне власти – корисником буџета или другим правним лицем у коме је више од 20% капитала у својини Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе и градске општине и Каталог поклона, а може да води и друге евиденције, у складу са законом (члан 100. ст. 1. и 4);
- да Регистар имовине и прихода јавних функционера садржи податке из извештаја који јавни функционер подноси Агенцији у складу са тим законом (члан 72. став 1);
- да податке из Извештаја који нису доступни јавности Агенција доставља суду, јавном тужилаштву, министарству надлежном за унутрашње послове, Управи за спречавање прања новца, Пореској управи и другим надлежним органима, у складу са законом (члан 74. став 2).

Законом о спречавању корупције, такође, утврђена је категорија физичких лица на која се односе подаци о личности који се обрађују у оквиру евиденција које води Агенција у складу са тим законом (члан 2. тач. 3) и 5) и члан 68. став 1), врста података о личности који су садржани у Извештају, односно регистрима (чл. 67. и 71), као и врсте података из Регистра имовине и прихода јавних функционера који су јавно доступни (члан 73).

Законом о утврђивању порекла имовине и посебном порезу („Службени гласник РС“, бр. 18/20 и 18/21) утврђено је:

- да организациона јединица Пореске управе, образована за обављање послова одређених тим законом, у поступку прописаном истим законом има право увида и прибављања података из свих врста евиденција и података које воде, односно поседују надлежни

органи и друга лица о непокретним и покретним стварима, привредним субјектима, финансијским инструментима, штедним уложима и рачунима код пословних банака, као и других евиденција и података из којих се може утврдити имовина физичког лица, као и из пословних књига и документације привредних друштава и других лица, ради утврђивања имовине физичког лица (члан 6);

- да су сви државни органи и организације, органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, имаоци јавних овлашћења, физичка и правна лица дужни да, на захтев Јединице Пореске управе, доставе податке којима располажу у року који она одреди и да пруже подршку запосленима у Јединици Пореске управе у поступку прописаном тим законом (члан 7);
- да се поступак утврђивања имовине и посебног пореза састоји од претходног поступка и поступка контроле и утврђивања посебног пореза (члан 10);
- да се претходни поступак спроводи на основу анализе ризика, а може се покренути и на основу пријаве другог органа или по иницијативи физичког или правног лица (члан 10);
- да у претходном поступку Јединица Пореске управе утврђује увећање имовине на основу података којима располаже и података које прикупи од других органа и организација, правних или физичких лица и упоређује их са пријављеним приходима у одређеном периоду, као и да Јединица Пореске управе покреће поступак контроле ако у претходном поступку учини вероватним да у највише три узастопне календарске године у којима физичко лице има увећање имовине, постоји разлика између увећања имовине и пријављених прихода физичког лица која је већа од 150.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на последњи дан календарске године периода провере (члан 13).

Имајући у виду напред наведено, Повереник је мишљења да Агенција, у складу са начелима обраде података о личности утврђеним чланом 5. став 1. тач. 1) и 3) Закона о заштити података о личности, која налажу да се подаци о личности морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе и бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде, у поступку уређеном Законом о утврђивању порекла имовине и посебном порезу може открити Јединици Пореске управе оне податке о личности садржане у евиденцијама чије је вођење прописано Законом о спречавању корупције и чију обраду та агенција врши у границама Законом утврђеног овлашћења, а који се односе на одређено физичко лице у односу на које се,

у складу са Законом о утврђивању порекла имовине и посебном порезу, води поступак утврђивања имовине и посебног пореза.

Број: 073-14-1121/2021-02 од 8. 3. 2021. године

5.2. ДА ЛИ ПРЕДУЗЕЋЕ МОЖЕ ДА ЗАКЉУЧИ УГОВОР О АНГАЖОВАЊУ ЛИЦА ЗА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ СА ФИЗИЧКИМ ЛИЦЕМ ЗАПОСЛЕНИМ У ДРУГОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ?

Питање: Да ли предузеће/правно лице може да закључи уговор о ангажовању лица за заштиту података о личности са физичким лицем запосленим у другом правном лицу, те да ли такав уговор мора да буде теретни или може бити и без плаћања накнаде?

Лице за заштиту података о личности може бити запослено код руковоаца или обрађивача, или обављати послове на основу уговора, у складу са прописима којима се уређује рад.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Одредбама члана 56. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) уређено је одређивање лица за заштиту података о личности, па је, између осталог, ставом 9. истог члана прописано да лице за заштиту података о личности може бити запослено код руковоаца или обрађивача, или да може обављати послове на основу уговора.

Положај и обавезе лица за заштиту података о личности уређени су одредбама чл. 57. и 58. Закона.

Члан 57. став 3. Закона прописује да су руковалац и обрађивач дужни да обезбеде независност лица за заштиту података о личности у извршавању његових обавеза.

Такође, сагласно одредбама става 8. истог члана, лице за заштиту података о личности би могло да обавља и друге послове и извршава друге обавезе, при чему су руковалац или обрађивач дужни да обезбеде да извршавање других послова и обавеза не доведе лице за заштиту података о личности у сукоб интереса.

Дакле, одлуку о одређивању лица за заштиту података о личности доноси сам руковалац или обрађивач, при чему треба да има у виду све релевантне одредбе Закона, као и конкретне околности које се тичу пословања и организације руковоаца или обрађивача, карактеристика конкретне обраде података о личности, као што су, нпр: врста и количина података,

радње обраде, потребе у погледу безбедности и заштите података, и сл. Такође је неопходно водити рачуна о томе да се наведено лице именује на основу његових стручних квалификација и нарочито стручног знања и искуства у области заштите података о личности као и способности да извршава законом прописане обавезе (члан 56. став 8. Закона).

У погледу питања које се тиче начина ангажовања лица за заштиту података о личности, односно, да ли уговор који се закључује са истим мора да буде теретни исто питање није уређено одредбама Закона о заштити података о личности. Сходно томе, Повереник се не може изјашњавати у погледу тога на који начин ће руковалац ангажовати наведено лице, односно који ће бити његов радно правни статус, већ је у погледу ових питања потребно да руковалац има у виду релевантне одредбе посебних прописа којима су уређена питања рада и запошљавања, као и делатност руковоаоца у конкретном случају.

Број 073-14-1042/2021-02 од 19. 3. 2021. године

5.3. ДА ЛИ СЕ САМОИНИЦИЈАТИВНО ДОСТАВЉАЊЕ ПОДАТАКА О ЗДРАВСТВЕНОМ СТАЊУ МОЖЕ СМАТРАТИ ПРИСТАНКОМ ЗА ОБРАДУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ?

Питање: Да ли се самоиницијативно достављање података о здравственом стању (и уопштено података о личности) може сматрати (изричитим) пристанком за обраду података о личности, а нарочито посебне врсте података о личности или је потребно да се од конкретног лица тражи посебан пристанак?

Уколико пристанак на обраду података о личности може бити одговарајући правни основ за обраду, руковалац који намерава да отпочне обраду по том правном основу мора бити у могућности да предочи да је лице на које се подаци односе добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изразило своју вољу, изјавом или јасном потврдном радњом, да пристаје на обраду података о личности који се на њега односе. Сходно томе, чином достављања података о личности одређеном субјекту, у ситуацији када достављању није претходило одређено, јасно и разумљиво информисање о намераваној обради тих података, не може се успоставити правни основ за закониту обраду података о личности.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Пристанак за обраду је један од 6 могућих правних основа обраде података о личности предвиђених чланом 12. Закона о заштити података

о личности („Службени гласник РС“, број 87/18), при чему је одредбом члана 4. став 1. тачка 12) тог закона прописано шта се подразумева под овим појмом, те да је пристанак лица на које се подаци односе свако добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље тог лица, којим то лице, изјавом или јасном потврдном радњом, даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе.

Наиме, сагласно Закону пристанак лица подразумева активну радњу одређеног физичког лица, којом исто недвосмислено изражава вољу, тј. пристанак за обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха. Дакле, за пуноважност пристанка неопходно је да је исти дат за јасну, посебно одређену сврху, а о чему лице мора бити упознато од стране руковођа, као и о свим другим битним аспектима намеравање обраде, у складу са начелом транспарентности утврђеног чланом 5. Закона.

Такође, чланом 15. Закона прописани су одређени услови који морају бити испуњени да би се обрада на основу пристанка сматрала законитом, између осталог, и то да: руковалац мора бити у могућности да предочи да је лице пристало на обраду својих података о личности, ако се пристанак даје у оквиру писмене изјаве која се односи и на друга питања, захтев за давање пристанка мора бити представљен на начин којим се издваја од тих других питања, у разумљивом и лако доступном облику, као и уз употребу јасних и једноставних речи, да пре давања пристанка лице на које се подаци односе мора бити обавештено о праву на опозив, као и дејству опозива, а опозивање пристанка мора бити једноставно, као и давање пристанка и др. Приликом оцењивања да ли је пристанак за обраду података о личности слободно дат, посебно се мора водити рачуна о томе да ли се извршење уговора, укључујући и пружање услуга, условљава давањем пристанка који није неопходан за његово извршење (члан 15. став 4. Закона). Изјава воље физичког лица без могућности њене измене или опозива а да то не проузрокује правне последице по положај тог лица, не може се сматрати пуноважним пристанком у смислу Закона.

Када су у питању посебне врсте података о личности, у које, поред осталог, спадају и подаци о здравственом стању, указујемо на то да је сагласно одредбама члана 17. став 1. Закона обрада ових података у начелу забрањена.

Обрада посебних врста података о личности допуштена је само изузетно, и то између осталог, у случају када је лице на које се подаци односе дало изричит пристанак за обраду за једну или више сврха обраде, осим ако је законом прописано да се обрада не врши на основу пристанка.

Сагласно наведеном, уколико руковалац намерава да обраду посебних врста података о личности базира на пристанку лица, такав

пристанак мора бити изричит, а што између осталог подразумева одговарајући начин на који лице изражава своју вољу, тј. пристанак за обраду. Један од могућих начина за обезбеђивање изричитог пристанка лица било би изричито потврђивање пристанка писаном изјавом. Међутим, исто не мора увек бити једини могући начин за добијање изричитог пристанка, већ се у зависности од околности и чињеница сваког појединачног случаја мора ценити да ли би пристанак лица био ваљан, тј. пуноважан и законит правни основ обраде. У том смислу треба водити рачуна да терет доказивања лежи на руковооцу, који мора бити у могућности да докаже/предочи да је обрада коју врши законита, тј. заснована на пуноважном пристанку лица.

Број 073-14-1928/2021-02 од 1. 7. 2021. године

5.4. ДА ЛИ ПОСЛОДАВАЦ, ПРИЛИКОМ ЗАСНИВАЊА РАДНОГ ОДНОСА СА ОДРЕЂЕНИМ ЛИЦЕМ, МОЖЕ ДА ТРАЖИ ПОТВРДУ СУДА ДА СЕ ПРОТИВ ЊЕГА НЕ ВОДИ КРИВИЧНИ ПОСТУПАК?

Питање: Да ли послодавац, приликом заснивања радног односа са одређеним лицем, може да тражи потврду суда да се против њега не води кривични поступак, да ли послодавац може да тражи такву потврду од суда уз образложење правног интереса, и да ли би послодавац прикупљањем тих личних података кршио одредбе Закона о заштити података о личности?

У сврху закључења уговора о раду, односно у сврху радног ангажовања одређеног лица, послодавац може прикупљати и даље обрађивати само оне податке о личности, који се односе на то лице, чија обрада представља правну обавезу или овлашћење послодавца предвиђено законом којим се уређује рад, односно запошљавање.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Сагласно одредбама члана 19. став 1. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18), обрада података о личности који се односе на кривичне пресуде, кажњива дела и мере безбедности може се вршити на основу члана 12. став 1. тог закона, али само под надзором надлежног органа или, ако је обрада допуштена законом, уз примену одговарајућих посебних мера заштите права и слобода лица на које се подаци односе.

Обрада података о личности у области рада и запошљавања, међутим, представља један од посебних случајева обраде, па је тако у

члану 91. став 1. Закона прописано да се на обраду у тим областима примењују одредбе закона којима се уређује рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредаба тог закона.

Сагласно цитираним одредбама Закона, послодавац, као руковолац, у сврху закључења уговора о раду, односно у сврху радног ангажовања одређеног лица, може прикупљати и даље обрађивати само оне податке који се односе на то лице чија обрада представља обавезу или овлашћење послодавца предвиђено законом којим се уређује рад, односно запошљавање.

Број 073-14-1341/2021-02 од 20. 4. 2021. године

**5.5. ДА ЛИ УНИВЕРЗИТЕТ МОЖЕ ПРИКУПИТИ ПОДАТКЕ ОД
ФАКУЛТЕТА О СТУДЕНТИМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ И СА
ХРОНИЧНИМ ОБОЉЕЊИМА И СТУДЕНАТА ПРИПАДНИКА
РОМСКЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ НА ОСНОВУ САГЛАСНОСТИ
ДАТЕ ПОТПИСИВАЊЕМ ШВ-20 ОБРАСЦА?**

Питање: Имајући у виду одредбе Закона о заштити података о личности, да ли Универзитет може, за потребе формирања јединствене базе података студената са инвалидитетом и са хроничним обољењима и студената припадника ромске националне мањине, на основу сагласности коју су студенти дали потписивањем ШВ-20 обрасца, прикупити податке о студентима од факултета (податке наведене у ШВ обрасцу) или је потребно прибављање изричитог пристанка за коришћење њихових података у напред наведене сврхе?

Пристанак на обраду података о личности предвиђен је чланом 12. став 1. тачка 1) Закона као један од шест могућих, алтернативних, услова законитости обраде, тј. правних основа за обраду. Овај услов законитости обраде испуњен је уколико је лице на које се односе подаци, пошто је претходно, у складу са Законом, информисано о свим релевантним аспектима обраде, пристало на обраду својих података о личности, тј. одређено и јасно изразило своју вољу у погледу обраде тих података за једну или више посебно одређених сврха. У случају обраде посебних врста података о личности (у које, поред осталог, спадају подаци о здравственом стању и подаци којима се открива етничко порекло) чија је обрада допуштена само изузетно, у случајевима који су таксативно одређени одредбама члана 17. став 2. Закона, неопходно је да пристанак испуњава и додатни услов, а то је да мора бити изричит.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Сагласно одредбама члана 4. тачка 12) Закона о заштити података о личности, под пристанком на обраду података о личности подразумева се добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље физичког лица којим то лице, изјавом или јасном потврдном радњом, даје пристанак за обраду података који се на њега односе.

Пристанак на обраду података о личности предвиђен је чланом 12. став 1. тачка 1) Закона као један од 6 могућих, алтернативних, услова законитости обраде, тј. правних основа за обраду. Овај услов законитости обраде испуњен је уколико је лице на које се односе подаци, пошто је претходно, у складу са Законом, информисано о свим релевантним аспектима обраде, пристало на обраду својих података о личности, тј. одређено и јасно изразило своју вољу у погледу обраде тих података за једну или више посебно одређених сврха. У случају обраде посебних врста података о личности (у које, поред осталог, спадају подаци о здравственом стању и подаци којима се открива етничко порекло) чија је обрада допуштена само изузетно, у случајевима који су таксативно одређени одредбама члана 17. став 2. Закона, неопходно је да пристанак испуњава и додатни услов, а то је да мора бити изричит.

Према томе, пристанак, сагласно одредбама Закона, може бити одговарајући правни основ за обраду података о личности само у ситуацији када појединац, пошто је обавештен о свим релевантним аспектима намеравање обраде његових података, има стварну могућност избора приликом доношења одлуке о обради тих података, те не може трпети штетне последице у случају одбијања давања пристанка, а једном дати пристанак може, такође без последица, да опозове у сваком тренутку.

У сваком појединачном случају руковалац је тај који је дужан да води рачуна о томе да ли за намеравану обраду података о личности постоји одговарајући правни основ, као и да ли су испуњени други услови за обраду – који могу бити утврђени не само Законом, већ и посебним прописима који уређују одговарајуће области друштвених односа – док би Повереник свој став у вези са одређеном обрадом могао да заузме тек након што у поступку за чије је вођење надлежан (као што је, примера ради, поступак надзора над применом Закона, поступак по притужби лица и др.) утврди релевантне чињенице и околности обраде.

С обзиром на то да у предметном случају Повереник није спровео поступак и утврдио релевантне чињенице и околности, мишљења смо да је потребно да Универзитет, као потенцијални руковалац података

о личности који би били садржани у „јединственој бази података студената са инвалидитетом и са хроничним обољењима и студената ромске националне мањине“, најпре на конкретан и изричит начин утврди: сврху намеравање обраде, врсту података о личности који би били обрађивани, да ли постоји одговарајући правни основ за обраду, односно да ли је, евентуално, намеравана обрада уређена одређеним прописом. Потребно је, такође, имати у виду да је, сагласно одредбама члана 54. Закона, руковалац дужан да, у случајевима утврђеним тим законом и Одлуком о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности („Службени гласник РС“, бр. 45/19 и 112/20), изврши процену утицаја намераваних радњи обраде на заштиту података о личности и да приликом процене утицаја затражи мишљење лица за заштиту података. О извршеној процени утицаја потребно је да руковалац сачини посебан акт, а одлуку о евентуалном отпочињању намеравање обраде треба донети после пажљивог сагледавања претходно утврђених аспеката обраде, како би се избегло могуће нарушавање права лица на која се подаци односе.

Број 073-14-1375/2021-02 од 5. 5. 2021. године

5.6. ДА ЛИ ПРИВРЕДНО ДРУШТВО КОЈЕ ПРУЖА УСЛУГЕ ПРЕУЗИМАЊА И ИСПОРУКЕ ПОШИЉАКА ИМА СТАТУС РУКОВОАЦА ИЛИ ОБРАЂИВАЧА?

Питање: Да ли привредно друштво које својим клијентима пружа услуге преузимања и испоруке пошиљки има статус руковаоца или обрађивача у складу са Законом о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18)?

Поштански оператор у односу на податке о личности који се односе на кориснике његових услуга, које обрађује у оквиру вршења поштанске делатности, има својство руковаоца.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Услови и начин обављања поштанских услуга уређени су Законом о поштанским услугама („Службени гласник РС“, број 77/19).

Одредбама члана 3. став 1. тач. 2) и 3) наведеног закона утврђено је да израз „поштанска услуга“ означава услугу која подразумева свако поступање даваоца поштанских услуга са поштанским пошиљкама и

обухвата пријем, прераду, превоз и уручење поштанских пошиљака у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају, као и да израз „корисник поштанских услуга“ означава физичко или правно лице које користи поштанске услуге као пошиљалац или прималац поштанске пошиљке. Давалац поштанских услуга означен је изразом „поштански оператор“, под којим се подразумева привредни субјект који обавља једну или више поштанских услуга (члан 3. став 1. тачка 5. истог закона).

Одредбама члана 7. Закона о поштанским услугама утврђено је да се поштанске услуге обављају на основу уговора по приступу или на основу уговора који мора бити у складу са законом, прописима донетим на основу закона, општим условима за обављање поштанских услуга и другим актима поштанских оператора заснованих на закону, као и на основу међународних конвенција, споразума и других међународних аката потврђених од стране Републике Србије.

Законом о поштанским услугама успостављена је и обавеза поштанског оператора да врши обраду података о личности корисника својих услуга, односно његовог пуномоћника, као што је, примера ради, случај приликом издавања пошиљаоцу потврде о пријему пошиљке и вођења посебне евиденције о пошиљкама у складу са одредбама члана 41. тог закона, односно приликом вршења увида у личну исправу са фотографијом и евидентирања регистарског броја личне исправе пуномоћника за предају пошиљака у складу са одредбама члана 42. истог закона.

Значење израза „руководалац“ и „обрађивач“ утврђено је одредбама члана 4. тач. 8) и 9) Закона о заштити података о личности, тако да руководиоца представља физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обраде података о личности, док обрађивач представља физичко или правно лице, односно орган власти који обрађује податке о личности у име руководиоца.

Сходно цитираним одредбама Закона о поштанским услугама, поштански оператор врши поштанске услуге под условима и на начин уређен тим законом, а корисници његових услуга могу бити правна и физичка лица у својству пошиљалаца, односно прималаца поштанских пошиљки. С обзиром на то да је приликом пружања одговарајуће поштанске услуге одређеном кориснику, у складу са Законом о поштанским услугама, поштански оператор тај који је, поред осталог, обавезан да врши обраду података о личности како би била остварена сврха обраде, произлази да поштански оператор у односу на податке о личности корисника својих услуга које обрађује у оквиру вршења поштанске делатности, има својство руководиоца, у смислу Закона о заштити података о личности.

Поводом дела захтева који се односи на давање мишљења о томе да ли је потребно да поштански оператор са корисником својих услуга закључи уговор о обради података о личности у односу на податке о личности који могу бити садржани у документу који се налази у пошиљци, мишљења смо да, под условом да посебним законом није предвиђено другачије, а уколико поштански оператор не врши обраду тих података у целини или делимично на аутоматизован начин, односно уколико подаци не чине збирку података, нити су намењени збирци података, нема услова за примену Закона о заштити података о личности из члана 3. став 1. тог закона, па ни обавезе закључења уговора о обради у случајевима предвиђеним тим законом.

Број: 073-14-1639/2021-02 од 20. 7. 2021. године

5.7. ДА ЛИ ЈЕ ПРИВАТНА ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА ОРГАН ВЛАСТИ И У ОБАВЕЗИ ДА ОДРЕДИ ЛИЦЕ ЗА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ?

Питање: Да ли је приватна предшколска установа орган власти у смислу члана 4. став 1. тачка 25) Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) и да ли је приватна предшколска установа у обавези да одреди лице за заштиту података о личности?

Установе које обављају делатност предшколског васпитања и образовања средствима у приватној својини јесу органи јавне власти у смислу Закона о заштити података о личности, па сходно томе имају обавезу да одреде лице за заштиту података о личности.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Под органом власти у смислу одредбе члана 4. став 1. тачка 25) Закона о заштити података о личности подразумева се државни орган, орган територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе, јавно предузеће, установа и друга јавна служба, организација и друго правно или физичко лице које врши јавна овлашћења.

Законом о јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 42/91, 71/94, 79/05 – др. закон, 81/05 – испр. др. закона, 83/05 – испр. др. закона и 83/14 – др. закон), у члану 1. став 1, утврђено је да се јавном службом у смислу тог закона сматрају установе, предузећа и други облици организовања утврђени законом, који обављају делатности односно послове којима се обезбеђује остваривање права грађана

односно задовољавање потреба грађана и организација, као и остваривање другог законом утврђеног интереса у одређеним областима, а чланом 2. овог закона прописано је да средства којима послују предузећа, установе и други облици организовања из члана 1. поменутог закона могу бити у свим облицима својине. С обзиром на наведено, и приватне установе јесу органи јавне власти у смислу Закона о заштити података о личности, па у складу са одредбама члана 56. тог закона представљају руковоаоце који морају имати лице за заштиту података о личности.

Наиме, одредбама члана 56. Закона предвиђено је да руковалац мора имати лице за заштиту података, и то: ако се обрада врши од стране органа власти, осим ако се ради о обради коју врши суд у сврху обављања његових судских овлашћења; основне активности руковоаца или обрађивача се састоје у радњама обраде које по својој природи, обиму, односно сврхама захтевају редован и систематски надзор великог броја лица на које се подаци односе; основне активности руковоаца или обрађивача састоје у обради посебних врста података о личности из члана 17. став 1. или података о личности у вези са кривичним пресудама и кажњивим делима из члана 19. тог закона, у великом обиму, док у другим случајевима руковалац може одредити лице за заштиту података.

Број 073-14-1868/2021-02 од 28. 7. 2021. године

5.8. ДА ЛИ СЕ, ПРИЛИКОМ УРЕЂИВАЊА ОДНОСА ИЗМЕЂУ РУКОВОАЦА ИЗ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ОБРАЂИВАЧА ИЗ ДРУГЕ ДРЖАВЕ, У ТЕКСТ СТАНДАРДНИХ УГОВОРНИХ КЛАУЗУЛА МОГУ УНЕТИ ОДРЕДБЕ ОПШТЕ УРЕДБЕ О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА (GDPR) И КАО НАДЛЕЖАН ОРГАН ЗА СЛУЧАЈ СПОРА ОДРЕДИТИ ИНОСТРАНИ СУД ИЛИ АРБИТРАЖА?

Питање: Да ли се, приликом уређивања односа између руковоаца чије је седиште на територији Републике Србије и обрађивача чије је седиште на територији друге државе, у текст стандардних уговорних клаузула које је израдио Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности могу унети одредбе Опште уредбе о заштити података (GDPR) и као надлежан орган за случај спора одредити инострани суд или арбитража?

Примена Стандардних уговорних клаузула које је донео Повереник (Одлука о утврђивању Стандардних уговорних клаузула, „Службени гласник РС“, број 5/20), на уређивање правног односа између руковоаца и обрађивача, предвиђена је чланом 45. Закона о заштити

података о личности као могућност. Уколико се уговорне стране одреде за њихову примену, исте се не могу мењати, јер се у супротном неће сматрати да представљају Стандардне уговорне клаузуле у смислу чл. 45. и 63. Закона (тачка 5. Одлуке о утврђивању стандардних уговорних клаузула).

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Сагласно одредбама члана 3. ст. 3. и 4. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18), овај закон се примењује на обраду података о личности коју врши руковалац, односно обрађивач који има седиште, односно пребивалиште или боравиште на територији Републике Србије, у оквиру активности које се врше на територији Републике Србије, без обзира да ли се радња обраде врши на територији Републике Србије, као и на обраду података о личности лица на које се подаци односе које има пребивалиште, односно боравиште на територији Републике Србије од стране руковаоца, односно обрађивача који нема седиште, односно пребивалиште или боравиште на територији Републике Србије, ако су радње обраде везане за: 1) понуду робе, односно услуге лицу на које се подаци односе на територији Републике Србије, без обзира да ли се од тог лица захтева плаћање накнаде за ову робу, односно услугу; 2) праћење активности лица на које се подаци односе, ако се активности врше на територији Републике Србије.

Стога, имајући у виду цитиране законске одредбе, када се ради о обради података о личности на коју се примењује Закон о заштити података о личности Републике Србије, правни однос између руковаоца и обрађивача мора бити уређен у складу са истим.

Примена Стандардних уговорних клаузула које је донео Повереник (Одлука о утврђивању Стандардних уговорних клаузула, „Службени гласник РС“, број 5/20), на уређивање правног односа између руковаоца и обрађивача, предвиђена је чланом 45. Закона као могућност. Уколико се уговорне стране одреде за њихову примену, исте се не могу мењати, јер се у супротном неће сматрати да представљају Стандардне уговорне клаузуле у смислу чл. 45. и 63. Закона (тачка 5. Одлуке о утврђивању стандардних уговорних клаузула).

Стандардне уговорне клаузуле се тумаче и примењују у складу са прописима Републике Србије (члан 14. Стандардних уговорних клаузула – Мередавно право), те уговорне стране не могу уговорити примену страног права. Приликом уговарања надлежности за решавање спорова, уговорне стране могу одредити надлежност органа/тела Републике Србије.

5.9. ДА ЛИ ЈЕ ВИСОКОШКОЛСКА УСТАНОВА ОБАВЕЗНА ДА ПОДНОСИОЦУ ЗАХТЕВА ЗА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА ДОСТАВИ ПОДАТКЕ КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА НЕКАДАШЊЕГ СТУДЕНТА ТЕ УСТАНОВЕ?

Питање: Имајући у виду обавезу заштите података о личности, да ли је високошколска установа обавезна да подносиоцу захтева за приступ информацијама од јавног значаја достави тражене податке који се односе на некадашњег студента те установе, и то: датум уписа на факултет, датум завршетка студија, односно стицања дипломе, просечну оцену са којом је завршио студије и коју диплому је стекао?

У ситуацији у којој податак о личности има својство информације од јавног значаја, орган јавне власти који поступа по захтеву за приступ тој информацији треба да води рачуна о томе да задирање у приватност физичког лица треба да буде сразмерно остварењу интереса јавности да зна.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Информација од јавног значаја, у смислу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, јесте информација којом располаже орган јавне власти, настала у раду или у вези са радом органа јавне власти, садржана у одређеном документу, а односи се на оно о чему јавност има оправдан интерес да зна (члан 2. став 1. Закона).

Одредбом члана 5. Закона прописано је да свако има право да му буде саопштено да ли орган власти поседује одређену информацију од јавног значаја, односно да ли му је она иначе доступна, као и да свако има право да му се информација од јавног значаја учини доступном тако што ће му се омогућити увид у документ који садржи информацију од јавног значаја, право на копију тог документа, као и право да му се, на захтев, копија документа упути поштом, факсом, електронском поштом или на други начин.

С друге стране, иако право на приступ информацијама од јавног значаја којима располаже одређени орган јавне власти има свако, треба имати у виду да то право није апсолутно, већ је одредбама чл. 8, 9. и 14. Закона, уређена могућност ограничења тог права.

Чланом 8. Закона утврђено је да се права из овог закона могу изузетно подврћи ограничењима прописаним тим законом ако је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на уставу или закону.

У том смислу чланом 9. Закона утврђено је да орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја, ако би тиме: 1) угрозио живот, здравље, сигурност или које друго важно добро неког лица; 2) угрозио, омео или отежао спречавање или откривање кривичног дела, оптужење за кривично дело, вођење преткривичног поступка, вођење судског поступка, извршење пресуде или спровођење казне, или који други правно уређени поступак, или фер поступање и правично суђење; 3) озбиљно угрозио одбрану земље, националну или јавну безбедност, или међународне односе; 4) битно умањио способност државе да управља економским процесима у земљи, или битно отежао остварење оправданих економских интереса; 5) учинио доступним информацију или документ за који је прописима или службеним актом заснованим на закону одређено да се чува као државна, службена, пословна или друга тајна, односно који је доступан само одређеном кругу лица, а због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији.

Чланом 14. Закона утврђено је да орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја, ако би тиме повредио право на приватност, право на углед или које друго право лица на које се тражена информација лично односи, осим: 1) ако је лице на то пристало; 2) ако се ради о личности, појави или догађају од интереса за јавност, а нарочито ако се ради о носиоцу државне или политичке функције и ако је информација важна с обзиром на функцију коју то лице врши; или 3) ако се ради о лицу које је својим понашањем, нарочито у вези са приватним животом, дало повода за тражење информације.

Поступајући у складу са изнетим, орган јавне власти може да ускрати приступ траженој информацији, у целини или делимично, када утврди да су у конкретном случају испуњени следећи услови:

1. да је један од интереса/права наведеног у Закону супротстављен интересу јавности да зна,
2. да би приступом траженој информацији супротстављени интерес био озбиљно повређен и
3. да је у демократском друштву ускраћивање приступа информацији неопходно ради заштите супротстављеног интереса, односно да у демократском друштву заштита супротстављеног интереса претеже над интересом јавности да зна.

Сходно наведеном, када орган власти утврди да би у конкретном случају омогућавањем тражиоцу да оствари приступ информацији од јавног значаја, дошло до повреде права на приватност, права на углед

или којег другог права лица на које се тражена информација лично односи, неће омогућити приступ таквој информацији, осим ако утврди да је алтернативно испуњен један од услова из члана 14. тач. 1) до 3) Закона.

Одлуку о поступању по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја доноси првостепени орган у зависности од свих околности конкретног случаја, док Повереник свој став заузима у другостепеном поступку, тј. поступку по жалби тражиоца информације, уколико до ње дође, а на основу чињеница и околности које у том поступку утврди. Према томе, изван другостепеног поступка, Повереник не може заузимати став о поступању органа власти у конкретном случају, јер би тиме могао да прејудуцира своју одлуку у том поступку.

Напомињемо и то да је чланом 89. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) утврђено да информације од јавног значаја које садрже податке о личности могу бити учињене доступним тражиоцу информације од стране органа власти на начин којим се обезбеђује да се право јавности да зна и право на заштиту података о личности могу остварити заједно, у мери прописаној законом којим се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја и овим законом.

Број: 073-01-2472/2021-02 од 22. 9. 2021. године

5.10. ДА ЛИ ЈЕ ПОСЛОДАВАЦ ДУЖАН ДА ОД ЗАПОСЛЕНИХ ПРИБАВИ ПРИСТАНАК ЗА ОБРАДУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ У СИТУАЦИЈИ КАДА НАМЕРАВА ДА АНГАЖУЈЕ КЊИГОВОДСТВЕНУ АГЕНЦИЈУ КОЈА ЋЕ ВРШИТИ ОБРАЧУН ЗАРАДА ЗАПОСЛЕНИХ?

Питање: да ли је послодавац дужан да од запослених прибави пристанак за обраду података о личности у ситуацији када намерава да ангажује књиговодствену агенцију која ће вршити обрачун зарада запослених и којој ће, с тим у вези, бити поверена обрада података о личности запослених?

Пристанак лица на које се подаци односе не представља одговарајући правни основ за обраду података о личности у већини случајева обраде у контексту радних односа, будући да однос послодавац-запослени по својој природи представља однос са неравнотежом моћи између ове две стране.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Пристанак лица на које се односе подаци који се обрађују представља један од могућих правних основа за обраду података о личности из члана 12. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18), и дефинисан је чланом 4. став 1. тачка 12) Закона као свако добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље, којим лице на које се подаци односе изјавом или јасном потврдном радњом даје пристанак за обраду података који се на њега односе. При томе треба имати у виду да у случају опозива пристанка на обраду података о личности престаје да постоји правни основ за њихову обраду.

Пристанак лица на које се подаци односе не представља одговарајући правни основ за већину случајева обраде података о личности у контексту радних односа, будући да однос послодавац-запослени по својој природи представља однос са неравнотежом моћи између ове две стране.

У случају обраде података о личности у циљу поштовања правних обавеза руковоаца (члан 12. став 1. тачка 3) Закона) није потребан и пристанак лица на које се подаци односе.

Када су у питању подаци о личности запослених потребно је имати у виду да се, сагласно члану 91. Закона на обраду у области рада и запошљавања примењују одредбе закона којима се уређује рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредаба наведеног закона.

С друге стране, послодавац као руковалац подлеже обавези информисања лица на које се подаци односе, тј. запосленог, у складу са одредбама чланова 21. до 24. Закона о заштити података о личности, а у случајевима прописаним наведеним одредбама може бити ослобођен ове обавезе.

Наиме, одредбе члана 21. поменутог закона обавезују руковоаца да предузме одговарајуће мере да би лицу на које се подаци односе пружио све релевантне информације у вези са обрадом података о личности, на сажет, разумљив и лако доступан начин, коришћењем јасних и једноставних речи.

Такође, чланом 23. став 1. Закона прописано је да ако се подаци о личности прикупљају од лица на које се односе, руковалац је дужан да у тренутку прикупљања података о личности том лицу пружи прописани скуп информација: о идентитету и контакт подацима руковоаца, као и његовог представника, ако је он одређен; контакт податке лица за заштиту података о личности, ако је оно одређено; о сврси намераване обраде и правном основу за обраду; о постојању легитимног

интереса руковоаца или треће стране, ако се обрада врши на основу члана 12. став 1. тачка б) овог закона; о примаоцу, односно групи прималаца података о личности, ако они постоје; о чињеници да руковалац намерава да изнесе податке о личности у другу државу или међународну организацију и др. Такође, уз ове информације руковалац је дужан да пружи лицу и прописане додатне информације (члан 23. став 2) које могу бити неопходне у конкретном случају да би се обезбедила поштена и транспарентна обрада у односу на то лице.

Одредбом става 4. истог члана прописано је да ако је лице на које се подаци односе већ упознато са неком од информација из ст. 1. до 3. овог члана, руковалац нема обавезу пружања тих информација.

Одредбама члана 24. ст. 1. до 4. Закона прописано је које информације је руковалац дужан да пружи лицу у ситуацији када се подаци не прикупљају од лица на које подаци односе, и то 1) у разумном року после прикупљања података о личности, а најкасније у року од 30 дана, узимајући у обзир све посебне околности обраде; 2) најкасније приликом успостављања прве комуникације, ако се подаци о личности користе за комуникацију са лицем на које се односе; 3) најкасније приликом првог откривања података о личности, ако је предвиђено откривање података о личности другом примаоцу.

Сагласно одредби члана 24. став 5. Закона руковалац није дужан да лицу на које се односе подаци о личности пружи информације из ст. 1. до 4. наведеног члана ако: 1) лице на које се подаци о личности односе већ има те информације; 2) је пружање таквих информација немогуће или би захтевало несразмеран утрошак времена и средстава, а нарочито у случају обраде у сврхе архивирања у јавном интересу, у сврхе научног или историјског истраживања, као и у статистичке сврхе, ако се примењују услови и мере из члана 92. став 1. овог закона или ако је вероватно да би извршење обавеза из става 1. овог члана онемогућило или битно отежало остваривање сврхе обраде, а у тим случајевима руковалац је дужан да предузме одговарајуће мере заштите права и слобода, као и легитимних интереса лица на које се подаци односе, што укључује и јавно објављивање информација; 3) је прикупљање или откривање података о личности изричито прописано законом којим се обезбеђују одговарајуће мере заштите легитимних интереса лица на које се подаци односе; 4) се поверљивост података о личности мора чувати у складу са обавезом чувања професионалне тајне која је прописана законом.

Број 073-14-2474/2021-02 од 12. 10. 2021. године

5.11. ДА ЛИ СЕ, У СЛУЧАЈУ ПРЕНОСА ЦЕЛОКУПНОГ ПОСЛОВАЊА СА ЈЕДНОГ ПРАВНОГ ЛИЦА, КОЈЕ ОБРАЂУЈЕ ВЕЛИКИ БРОЈ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ, НА ДРУГО ПРАВНО ЛИЦЕ, ДОВОДИ У ПИТАЊЕ ОСНОВАНОСТ ОБРАДЕ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ?

Питање: Да ли се, у случају преноса целокупног пословања са једног правног лица, које у оквиру своје делатности у својству руковоаца обрађује велики број података о личности, на друго правно лице, доводи у питање основаност обраде података о личности за коју је сагласност лица на које се подаци односе већ дата, односно да ли би правно лице на које се преноси пословање морало да од лица на које се подаци односе поново захтева сагласност, или је довољно на транспарентан начин обавестити ова лица о промени руковоаца?

Сагласно одредбама Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18), пристанак подразумева активну радњу одређеног физичког лица, којом то лице недвосмислено изражава вољу, тј. пристанак за обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха, од стране конкретног руковоаца.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Откривање података о личности достављањем или на други начин чињењем доступним, представља радњу обраде података о личности у смислу одредбе члана 4. тачка 3) Закона о заштити података о личности, те иста подлеже начелима обраде података о личности прописаним овим законом.

Сагласно члану 5. став 1. наведеног закона, подаци о личности морају: 1) се обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“). Законита обрада је обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада; 2) се прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама („ограничење у односу на сврху обраде“); 3) бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“); 4) бити тачни и, ако је то неопходно, ажурирани. Узимајући у обзир сврху обраде, морају се предузети све разумне мере којима се обезбеђује да се нетачни подаци о личности без одлагања избришу или исправе („тачност“); 5) се чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде („ограничење чувања“);

б) се обрађивати на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера („интегритет и поверљивост“). У ставу 2. истог члана Закона је прописано да је руковалац одговоран за примену одредаба става 1. овог члана и мора бити у могућности да предочи њихову примену („одговорност за поступање“).

Сагласно одредбама члана 12. Закона о заштити података о личности обрада података о личности је законита само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковоаца; 4) обрада је неопходна у циљу заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца; 6) обрада је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковоаца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Пристанак за обраду је један од шест могућих правних основа обраде података о личности, при чему је одредбом члана 4. тачка 12) Закона прописано шта се подразумева под овим појмом, те да је пристанак лица на које се подаци односе свако добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље тог лица, којим то лице, изјавом или јасном потврдном радњом, даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе.

Наиме, сагласно Закону пристанак лица подразумева активну радњу одређеног физичког лица, којом исто недвосмислено изражава вољу, тј. пристанак за обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха, од стране конкретног руковоаца. Дакле, за пуноважност пристанка неопходно је да је исти дат за јасну, посебно одређену сврху, а о чему лице мора бити упознато од стране тог руковоаца, као и о свим другим битним аспектима намеравање обраде, у складу са чл. 21–25. Закона и начелом транспарентности утврђеног чланом 5. Закона.

Стога, непротивљење лица на које се подаци односе у вези са обрадом његових података о личности се не може сматрати пристанком за обраду у смислу Закона.

Одредбама члана 15. Закона прописани су одређени услови који морају бити испуњени да би се обрада на основу пристанка сматрала законитом, између осталог, и то да: руковалац мора бити у могућности да предочи да је лице пристало на обраду својих података о личности, ако се пристанак даје у оквиру писмене изјаве која се односи и на друга питања, захтев за давање пристанка мора бити представљен на начин којим се издваја од тих других питања, у разумљивом и лако доступном облику, као и уз употребу јасних и једноставних речи, при чему лице на које се подаци односе има право да опозове пристанак у сваком тренутку, да опозив пристанка не утиче на допуштеност обраде која је вршена на основу пристанка пре опозива, пре давања пристанка лице на које се подаци односе мора бити обавештено о праву на опозив, као и дејству опозива, а опозивање пристанка мора бити једноставно, као и давање пристанка, и др.

Приликом оцењивања да ли је пристанак за обраду података о личности слободно дат, посебно се мора водити рачуна о томе да ли се извршење уговора, укључујући и пружање услуга, условљава давањем пристанка који није неопходан за његово извршење (члан 15. став 4. Закона).

Дакле, добровољност је нужни предуслов за пуноважност пристанка, као законитог правног основа обраде података о личности.

За сваку радњу обраде података о личности, па и за достављање или на други начин чињење доступним података о личности, да би иста била законита, потребно је, пре отпочињања такве обраде, обезбедити одговарајући правни основ у смислу цитиране одредбе Закона о заштити података о личности.

С тим у вези, сваки субјект који обрађује податке о личности, односно сваки руковалац, дужан је да обезбеди одговарајући ваљан правни основу за обраду података коју врши. У том смислу, пристанак за обраду података о личности који је одређено лице дало једном руковаоцу, а након што је информисано о свим битним аспектима конкретне обраде у складу са Законом, може представљати правни основ за конкретну обраду само за тог руковаоца и не може се такав пристанак лица на које се подаци односе сматрати ваљаним правним основом обраде података о личности од стране другог руковаоца. Дакле, пристанком као правним основом за обраду података о личности у смислу Закона се не може располагати, односно исти се не може уступати другом руковаоцу нити се може прибављати тј. преузимати од другог руковаоца.

Сагласно члану 5. став 2. Закона, одговорност за поступање је на руковаоцу, стога руковалац је тај који мора бити у могућности да предочи, односно докаже извршавање Законом предвиђених обавеза у вези са обрадом података о личности, што, између осталог, подразумева и обезбеђивање ваљаног правног основа обраде.

Уколико се подаци о личности преносе у друге државе или међународне организације потребно је да буду испуњени, поред осталог, и услови који се односе на пренос података из чл. 63–72. Закона.

Додатно, треба имати у виду да се Законом о заштити података о личности, на системски начин уређују начела обраде података о личности, као и друга општа правила и обавезе за руковооце и друге субјекте, док се обрада података о личности у одговарајућим областима друштвеног живота уређује посебним прописима, те је у том смислу потребно имати у виду и релевантне одредбе посебних закона, у погледу чије примене Повереник није надлежан за давање мишљења.

Такође, питања оснивања, управљања, статусних промена, промена правне форме, престанак и друга питања од значаја за положај привредних друштава, па тиме и правног следбеништва у смислу преузимања права и обавеза истих, су уређена Законом о привредним друштвима („Службени гласник РС“, бр. 36/11, 99/11, 83/14 – др. закон, 5/15, 44/18, 95/18 и 91/19) и другим релевантним прописима, па се ради добијања мишљења о њиховој примени, можете обратити Министарства привреде.

Напомињемо да је ово мишљење начелног карактера и исто не прејудуцира евентуалну одлуку Повереника у поступцима које овај орган води у оквиру својих законом прописаних овлашћења, нити се њиме задире у материју која је уређена другим прописима чије спровођење није у надлежности овог органа.

Број 073-14-2509/2021-02 од 15. 10. 2021. године

5.12. ДА ЛИ СЕ ДИЈАГНОЗА/ШИФРА БОЛЕСТИ, КАО ПОДАТАК О ЛИЧНОСТИ, МОЖЕ НАЋИ У ИЗВЕШТАЈУ О ПРИВРЕМЕНОЈ СПРЕЧЕНОСТИ ЗАПОСЛЕНОГ ЗА РАД У СВРХУ ОБРАЧУНА НАКНАДЕ ЗАРАДЕ?

Питање: да ли се дијагноза/шифра болести, као податак о личности, може наћи у извештају о привременој спречености запосленог за рад, у сврху обрачуна накнаде зараде?

Извештај о привременој спречености за рад који садржи податке утврђене чланом 9. Правилника о обрасцима у систему здравствене заштите, обезбеђује све податке неопходне за одређивање висине накнаде зараде на коју запослени има право у складу са законом, те евентуално прикупљање и даља обрада податка о дијагнози/шифри болести од стране послодаваца, као руковооца подацима о личности,

не би било у складу са начелом минимизације података из члана 5. став 1. тачка 3) Закона о заштити података о личности.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Подаци о физичком и менталном здрављу физичког лица, укључујући податке о пружању здравствених услуга, којима се откривају информације о здравственом стању одређеног физичког лица, спадају у категорију посебне врсте података о личности, чија је обрада начелно забрањена одредбом члана 17. став 1. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) – у даљем тексту: ЗЗПЛ.

Као изузетак, обрада посебних врста података о личности допуштена је само у случајевима таксативно утврђеним ставом 2. наведеног члана ЗЗПЛ.

Када је реч о обради посебне врсте података о личности у области рада, одредбом члана 17. став 2. тачка 2) ЗЗПЛ утврђено је да је та обрада допуштена у случају када је неопходна у циљу извршења обавеза или примене законом прописаних овлашћења руковооца или лица на које се подаци односе, ако је таква обрада прописана законом или колективним уговором који прописује примену одговарајућих мера заштите основних права, слобода и интереса лица на које се подаци односе.

Из наведеног произлази да би обрада податка о дијагнози/шифри болести запосленог, од стране послодавца, а у циљу извршења обавезе послодавца да запосленом исплати накнаду зараде у случају привремене спречености за рад, била допуштена само уколико је обрада тог податка неопходна у складу са посебним законом, док би у супротном, тј. у случајевима у којима обрада податка о дијагнози/шифри болести запосленог није неопходна за исплату накнаде зараде у случају привремене спречености за рад, таква обрада би била недопуштена.

Висина накнаде зараде на коју запослени има право, у складу са Законом о раду и Законом о здравственом осигурању, износи 65%, односно 100% од основа за накнаду зараде и одређује се у зависности од узрока привремене спречености за рад који су изричито одређени одредбама члана 73. став 1. Закона о здравственом осигурању, а који не обухватају дијагнозу/шифру болести. Сви узроци наведени у поменутом члану Закона о здравственом осигурању, од којих зависи висина накнаде зараде, обухваћени су чланом 9. Правилника о обрасцима у систему здравствене заштите, као елемент садржине обрасца извештаја о привременој спречености за рад.

Полазећи од изнетог, мишљења смо да извештај о привременој спречености за рад који садржи податке утврђене чланом 9. Правилника

о обрасцима у систему здравствене заштите, обезбеђује све неопходне податке за одређивање висине накнаде зараде на коју запослени има право у складу са законом, те да евентуално прикупљање и даља обрада податка о дијагнози/шифри болести од стране послодавца, као руковаоца подацима о личности, не би била у складу са начелом минимизације података из члана 5. став 1. тачка 3) ЗЗПЛ, које налаже да подаци о личности који се обрађују морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде па би, као таква, била недопуштена са становишта примене ЗЗПЛ.

Број 073-14-2819/2021-02 од 2. 11. 2021. године

5.13. ДА ЛИ СЕ ПОДАЦИ О ЗАПОСЛЕНИМА У УСТАНОВАМА КОЈЕ ОБАВЉАЈУ ДЕЛАТНОСТ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА МОГУ ОБЈАВИТИ НА ПОРТАЛУ МИНИСТАРСТВА ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА КАО ОТВОРЕНИ ПОДАЦИ?

Питање: Да ли се подаци о запосленима у установама које обављају делатност образовања и васпитања, које Министарство просвете, науке и технолошког развоја обрађује у оквиру Јединственог информационог система просвете, могу објавити на порталу Министарства као отворени подаци са могућношћу претраге података, с обзиром на то да је одредбом члана 180. став 4. Закона о основама система образовања и васпитања предвиђено да су ти подаци доступни јавности?

Полазећи од чињенице да су сврха обраде података о личности садржаних у Регистру запослених у установама образовања и васпитања, круг прималаца података из Регистра, као и обавеза заштите предметних података од неовлашћеног приступа, утврђени Законом о основама система образовања и васпитања, а имајући у виду начело обраде података „ограничење у односу на сврху обраде“, мишљења смо да одредба члана 180. став 4. Закона о основама система образовања и васпитања не представља правни основ за објављивање предметних података о личности запослених на порталу тог министарства у форми отворених података, у смислу Закона о електронској управи.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Питања која се тичу вођења Јединственог информационог система просвете, као и вођења Регистра запослених у установама образовања и васпитања, садржина тог регистра, сврха обраде података о

личности у оквиру истог и др. уређени су Законом о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/17, 27/18 – др. закон, 10/19, 27/18 – др. закон и 6/20).

Наиме, чланом 175. став 1. наведеног закона прописано је да је јединствени информациони систем просвете (ЈИСП) скуп база података и рачунарских програма, потребних за прикупљање и обраду података у евиденцијама и регистрима, а ставом 4. истог члана прописани су регистри које Министарство води у оквиру ЈИСП, и то: 1) деце, ученика, одраслих, полазника, кандидата и студената; 2) предшколских установа, основних и средњих школа и установа ученичког и студентског стандарда; 3) акредитованих високошколских установа; 4) запослених у установама и установама ученичког и студентског стандарда; 5) запослених у високошколским установама; 6) планова и програма наставе и учења; 7) акредитованих студијских програма.

Сагласно члану 180. став 1. тач. 1) и 2) Закона, подаци из евиденције о запосленима уносе се у регистар запослених, и то: 1) податке о идентитету: име, презиме, име једног родитеља, јединствени матични број грађана, пол, датум, место и држава рођења, држава и место становања, адреса, контакт телефон и други подаци у складу са законом; 2) податке о професионалном статусу: степен и врста образовања, језик на којем је стечено основно, средње и високо образовање, установа у којој је ангажован, радноправни статус, стручно усавршавање, положени испити за лиценцу и подаци о суспензији и одузимању лиценце, каријерно напредовање и кретање у служби. Одредбом става 4. истог члана Закона прописано је да су од података из регистра запослених доступни јавности име и презиме, степен и врста образовања, установа у којој је ангажован, подаци о стручном испиту, односно лиценци и каријерном напредовању.

Даље, чланом 181. став 2. Закона о основама система образовања и васпитања прописано је да се подаци о личности садржани у Регистру запослених у установама образовања и васпитања обрађују у статистичке сврхе ради обезбеђивања праћења индикатора ради спровођења статистичких истраживања и анализа квалитета, ефикасности и ефективности система образовања и васпитања и система високог образовања у циљу планирања и предузимања мера образовне и уписне политике, предузимања превентивних мера за смањење осипања деце, ученика и одраслих на свим нивоима образовања и васпитања, праћења обухвата и напредовања студената, праћења квалитета студијских програма, као и мера у складу са потребама тржишта рада и веће запошљивости, спровођења националних и међународних истраживања и учешћа у компаративним и евалуационим студијама ради креирања и унапређивања политике у области образовања и васпитања и високог образовања, праћења професионалног статуса и координирања

и организовања стручног усавршавања запослених, анализирања стања финансирања система образовања и васпитања и система високог образовања; извештавање о образовним индикаторима по преузетим међународним обавезама и учешћу у програмима Европске уније за сарадњу у области образовања и високог образовања, као и ефикасно обављање других послова из надлежности Министарства.

Одредбама члана 182. ст. 3. и 4. Закона утврђено је да прималац података из регистара из члана 175. став 4. овог закона може бити државни и други орган и организација, као и правно и физичко лице, под условом да је законом или другим прописима овлашћено да тражи податке, да су ти подаци неопходни за извршење послова из његове надлежности, као и Агенција за квалификације.

Такође, сагласно одредби члана 184. став 2. Закона, Министарство обезбеђује мере заштите од неовлашћеног приступа и коришћења података у ЈИСП-у, када служба Владе не обавља послове из члана 175. став 9. овог закона.

Одредбама члана 4. став 1. тач. 24) и 25) Закона о електронској управи („Службени гласник РС“, број 27/18) уређен је појам „отворени облик“, тако да се под истим подразумева облик електронски меморисаног записа који има својство независности од платформе на којој је настала и која је доступна јавности без ограничења која би могла спречити поновну употребу, као и појам „отворени подаци“, под којим се подразумевају подаци који су доступни за поновну употребу, заједно са метаподацима, у машински читљивом и отвореном облику.

Са становишта примене Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) подаци о имену и презимену запосленог, као и подаци о његовим стручним квалификацијама, суспензијама, одузимању дозволе за рад и сл, представљају податке о личности у смислу члана 4. тачка 1) Закона, те њихова обрада, укључујући и објављивање или на други начин чињење доступним предметних података, подлеже начелима обраде и другим општим правилима и обавезама утврђеним тим законом.

Сагласно члану 5. став 1. наведеног закона, подаци о личности морају: 1) се обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“). Законита обрада је обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада; 2) се прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама („ограничење у односу на сврху обраде“); 3) бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“); 4) бити тачни и, ако је то неопходно, ажурирани. Узимајући у обзир сврху обраде, морају се предузети

све разумне мере којима се обезбеђује да се нетачни подаци о личности без одлагања избришу или исправе („тачност“); 5) се чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде („ограничење чувања“); 6) се обрађивати на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера („интегритет и поверљивост“). У ставу 2. истог члана Закона је прописано да је руковалац одговоран за примену одредаба става 1. овог члана и мора бити у могућности да предочи њихову примену („одговорност за поступање“).

Према томе, имајући у виду сврху обраде података о личности садржаних у Регистру запослених у установама образовања и васпитања, која је прописана Законом о основама система образовања и васпитања, те да сагласно начелу „ограничење у односу на сврху обраде“ Министарство, као руковалац, исте може обрађивати само у наведене сврхе, као и Законом утврђен круг прималаца података из Регистра, те обавезу заштите предметних података од неовлашћеног приступа, мишљења смо да одредба члана 180. став 4. наведеног закона не представља правни основ за објављивање предметних података о личности запослених на порталу тог министарства, у форми отворених података у смислу Закона о електронској управи.

Број 073-14-2691/2021-02 од 19. 11. 2021. године

5.14. ДА ЛИ ЈЕ БРОЈ ШАСИЈЕ ВОЗИЛА ПОДАТАК О ЛИЧНОСТИ?

Питање: Да ли је број шасије возила податак о личности?

Податак о шасији возила, сам по себи, не представља податак о личности, јер се односи на возило, тј. на ствар, а подаци о стварима нису подаци о личности. Међутим, поменути податак постаје податак о личности када га је могуће повезати са власником, односно када је, на основу њега, могуће идентификовати власника возила.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Појам податка о личности је одређен одредбама члана 4. став 1. тачка 1) Закона, којим је прописано да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета,

као што је име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета.

Дакле, подаци о шасији возила сами по себи не представљају податке о личности, јер се односе на возила, а подаци о стварима нису подаци о личности. Међутим, наведени подаци могу постати подаци о личности када их је могуће повезати са власником, односно када је, на основу њих, могуће идентификовати власника возила.

Према томе, у зависности од тога да ли је на основу податка о броју шасије возила могуће идентификовати власника возила, утврђује се да ли тај податак јесте податак о личности, а што се цени у сваком појединачном случају, у зависности од конкретних чињеница и околности.

Број 073-14-2973/2021 од 24. 11. 2021. године

5.15. ДА ЛИ ИЗ ОДРЕДАБА НАЦРТА ЗАКОНА О ЕЛЕКТРОНСКИМ КОМУНИКАЦИЈАМА, КОЈИМА ЈЕ УТВРЂЕНО ДА ЈЕ КОРИШЋЕЊЕ ЕЛЕКТРОНСКИХ КОМУНИКАЦИОНИХ МРЕЖА ДОЗВОЉЕНО УЗ ПРИСТАНАК КОРИСНИКА И ДА МУ ЈЕ ПРУЖЕНА ПРИЛИКА ДА ТАКВУ ОБРАДУ ОДБИЈЕ, ПРОИЗЛАЗИ ДА СУ ПРЕДВИЂЕНА ДВА НАЧИНА ДАВАЊА ПРИСТАНКА ЗА ОБРАДУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ КОЈИ СЕ МЕЋУСОБНО ИСКЉУЧУЈУ (*OPT IN*) И (*OPT OUT*)?

Питање: Да ли из одредаба Нацрта закона о електронским комуникацијама, којима је утврђено да је коришћење електронских комуникационих мрежа и услуга ради чувања или приступања подацима похрањеним у терминалној опреми крајњег корисника, дозвољено под условом да је крајњи корисник дао свој пристанак, након што му је дато јасно и потпуно обавештење о сврси прикупљања и обраде података, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, као и да му је пружена прилика да такву обраду одбије, произлази да су предвиђена два начина давања пристанка за обраду података о личности који се међусобно искључују (*opt in*) и (*opt out*)?

Да би обрада података о личности од стране субјеката који пружају електронске комуникационе услуге била законита са становишта примене Закона о заштити података о личности, потребно је да је лице чији се подаци обрађују добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изразило своју вољу, изјавом или јасном потврдом

радњом, којом даје пристанак за обраду података о личности који се односе на у складу са тим законом.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Одредба члана 158. став 4. Нацрта закона о електронским комуникацијама, који је Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, ради давања мишљења, доставило Министарство трговине, туризма и телекомуникација гласи:

„Коришћење електронских комуникационих мрежа и услуга ради чувања или приступања подацима похрањеним у терминалној опреми крајњег корисника, дозвољено је под условом да је крајњи корисник дао свој пристанак, након што му је дато јасно и потпуно обавештење о сврси прикупљања и обраде података, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, као и да му је пружена прилика да такву обраду одбије.“

Ставом 5. истог члана Нацрта закона предвиђено је да одредба става 4. тог члана не спречава техничко чување или приступ подацима искључиво у сврху обезбеђивања комуникације у оквиру електронских комуникационих мрежа или пружања услуга које је крајњи корисник изричито затражио.

Из формулације цитиране одредбе Нацрта закона недвосмислено произлази да је пристанак крајњег корисника услов за обраду података о личности ради чувања или приступања подацима похрањеним у терминалној опреми крајњег корисника и да исти мора бити прибављен у складу са Законом о заштити података о личности. Према томе, да би намеравана обрада података о личности од стране субјекта који пружају електронске комуникационе услуге била законита са становишта Закона о заштити података о личности, потребно је да је лице чији се подаци обрађују добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изразило своју вољу, изјавом или јасном потврдном радњом, којом даје пристанак за обраду података о личности који се односе на њега (члан 4. тачка 12. Закона). Приликом оцењивања да ли је пристанак за обраду података о личности слободно дат, посебно се мора водити рачуна о томе да ли се извршење уговора, укључујући и пружање услуга, условљава давањем пристанка који није неопходан за његово извршење (члан 15. став 4. Закона).

Пристанак се прибавља увек за одређену сврху обраде, па у случају када руковалац има намеру да користи „колачиће“ за прикупљање података о личности за неколико сврха, има обавезу да изврши раздвајање тих сврха и да за сваку сврху прибави посебан пристанак.

У том контексту мишљења смо да део формулације члана 158. став 4. Нацрта закона који гласи: „као и да му је пружена прилика да

такву обраду одбије“, не значи увођење и другог начина давања пристанка (opt out) насупрот првом начину (opt in). Пружање прилике кориснику да, уз јасну потврдну радњу којом даје пристанак за намеравану обраду података у одређену сврху, ту обраду, или обраду у другу сврху (ако постоји таква намера руковођа) одбије, изузев у случају из члана 158. став 5. Нацрта закона, омогућава испуњење захтева поменутог закона да изражавање воље корисника буде одређено, недвосмислено и да пружање одговарајуће услуге није условљено пристанком на обраду података о личности.

Као примери оваквог поступања могу послужити начин на који Европски одбор за заштиту података прибавља пристанак за обраду података о личности путем „колачића“ на својој интернет страници, где су, уз обавештење о употреби „колачића“, понуђене опције „Асепт“ и „Refuse“, као и начин на који је то учинио Европски супервизор за заштиту података, који нуди опције „ Accept cookies for aggregated statistics“ и „No thanks, only necessary cookies“.

Број 073-17-3093/2021-2 од 6. 12. 2021. године

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

342.738(497.11)

342.72/.73.07(497.11)

ЗАШТИТА података о личности : ставови и
мишљења Повереника.

Публикација бр. 7 / [уредник Гордана Мохоровић].

- Београд : Повереник за информације од јавног
значаја и заштиту података о личности, 2022

(Београд : Службени гласник). - 182 стр. ; 23 см
Тираж 500. - Стр. 9-10: Уводна реч / Сања Унковић.

ISBN 978-86-901034-6-1

1. Мохоровић, Гордана, 1963- [уредник]

а) Повереник за информације од јавног значаја и
заштиту података о личности (Београд) -- Пракса

б) Право на заштиту података о личности -- Србија

COBISS.SR-ID 30070537

